

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (1857) 1985 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 17 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Pogrindžio jaunimas

Visuose mūsų rūpesčiuose tvyro tam tikra tamsa, ypač tuose rūpesčiuose, kuriuose nematyti aiškaus sprendimo. Vienas tokių rūpesčių yra mūsų jaunimas, augantis abiejose Atlanto pusėse ir pergyvenantis skirtingus pavojus. Išeivijoje gresia jam laisvės nešamas nutautėjimas, okupuotoje Lietuvoje — vergijos brukamas rusiškas sovietėjimas ir nukriukščiėjimas. Kaip tamsią naktį išryškėja žvaigždės, taip rūpesčių tamsoje sušvinta pradedantys. Laisvės ir taikos žygio metu Skandinavijoje drąsiai pasireiškė išeivijos jaunimas, o savo pogrindžio spauda pastaruoju metu prabilo okupuotos Lietuvos jaunimas. Neseniai Vakaruose gautas jau antras numeris pogrindžio leidinio "Juventus academica" (Akademiniis jaunimas). Tai nauja prošvaistė dabartinėje mūsų tautos naktyje, prošvaistė, kuri liudija nepalaužtą jaunimo dvasią ir po 40 vergijos metų. Iki šiol mus pasiekdavo vyresnės kartos pogrindžio leidiniai, liudijantys bendrą tautos pasipriešinimo dvasią. Juose buvo nemažai kalbama ir apie jaunimą, ypač vidurinių mokyklų, kuriose siautėja ateistiniai sovietų mokytojai bei mokytojos, bet nebuvo girdėti paties jaunimo balso. Dabargi su "Juventus academica" pasigirdo autentiškas pavergtos Lietuvos jaunimo balsas, paneigiantis komunistines "Jaunimo gretas".

KĄ GI skelbia ten naujasis jaunimo balsas? Kiek matyti iš antro "Juventus academica" numerio, yra susidariusi Lietuvos jaunimo sąjunga, kurios valdyba skelbia savo pranešimą. Žinoma, tai pranešimas, ateinantis iš pogrindžio, bet jis gana platus, išdėstantis savo pažūras bei gaires. Jos buvusios aptartos eiliniame valdybos posėdyje. Visų pirma tame pranešime džiaugiamasi drąsia užsienio baltiečių veikla, ypač Taikos ir laisvės ryžto Baltijos jūroje: "Šis renginys — didžiulė moralinė parama už nacionalinę nepriklausomybę, žmogaus teises kovojantiems Latvijos, Lietuvos, Estijos žmonėms..." Tai esąs atakas ir į komunistinio pasaulio jaunimo festivalį Maskvoje. "Juventus academica" taigi džiaugiasi Kopenhagoje surengtu trūnolu, kuriame buvo teisiama nusikaltėlių Sov. Sąjungai. Esą į tą teismą turėtų būti pakviestas ir "tarptautinis nusikaltėlis" V. Molotovs. Baigminis Helsinkio aktas turėtų būti atšauktas, nes per 10 metų visi įsitikino, kad Sov. Sąjunga savo išpaiejojimų nevykdė: "... jei tarptautinių susitarimų nesilaikoma, jie turi būti denonsuojami. Priešingu atveju tik kompromituojami tiesos ir gėrio idealai, tokie susitarimai tampa visos žmonijos pažangos stabdžiu".

NEĮMANOMA trumpame rašinyje aptasakoti 26 puslapių pogrindžio leidinio, tačiau negalima nepaminėti būdingiausių bruožų. Iš minėto Lietuvos jaunimo sąjungos valdybos pranešimo matyti, kad pagrindinis jos dabartinis rūpestis yra savojo kelio radimas ir Lietuvos nepriklausomybė. Esą dabar neįmanoma demokratinių valstybių jaunimo organizacijų struktūros perkelti į totalistinę visuomenę, okupuotą valstybę. "Kokie patrauklūs bebūtų ateitininkų, pavasarininkų ir kitų nepriklausomos Lietuvos jaunimo organizacijų idealai, jų nuopelnai auklėjant tuometinę jaunąją kartą, jų indėlis kovoje už Tėvynės laisvę, — perėmę jų estafetę, apmąstę ir kūrybiškai įsisavinę turtingą jų palikimą, mes turime eiti savo keliu..." Kol kas tas kelias dar nesurastas, bet imponuoja žmogaus teisių sąjūdis, įkvėptas A. D. Sacharovo. Panašiu keliu einąs rusų jaunimas, kurio tikslai betgi skiriasi nuo lietuvių, latvių, estų, armėnų, gruzinų panašaus judėjimo, siekiančio nacionalinės nepriklausomybės. "Rusų teisiniam judėjimui svarbiausia — socialinės permainos", tuo tarpu kitom tautybėm svarbiausia — nepriklausomybė. Jau iš tų pareiškimų aiškiai matyti, kad dabartinis okupuotos Lietuvos jaunimas, įsiekdamas galimos organizacinės formos ir veiklos būdų naujame kontekste, atsiremia į tradicinį Lietuvos jaunimo pagrindą ir bando rasti naujus kelius ateities Lietuvon.

KANADOS ĮVYKIAI

Reikalingos ekonominės reformos

Savo 1.911 puslapių ekonominę studiją paskelbė karališkoji buvusio finansų ministerio D. Macdonaldo vadovaujama komisija. Ji buvo sudaryta ministerio pirm. P. E. Trudeau valdymo laikais, kai prasidėjo liberalų partijos populiarumo kritimas. Daug kam tada atrodė, kad Kanadai reikia skubių ekonominių sprendimų. Dėl to, matyt, Kanados parlamento rinkimus 1984 m. rugsėjo 4 d. laimėjo apie reformas kalbėję ir jas žadėję B. Mulronio vadovaujami konservatoriai. D. Macdonaldo komisijos darbas truko 34 mėnesius, kainavo \$20,6 milijono, mažiau kaip po vieną dolerį kiekvienam kanadiečiui. Išlaidos didelės, nes reikėjo atsilyginti trylikai komisijos narių, trim šimtam tyrimus dariusių specialistų. Gyventojų apklaušėjimai buvo atlikti

32-se Kanados miestuose ir miesteliuose. Ilgai trukęs studijos paruošimas neišgelbėjo P. E. Trudeau. Jis pasitraukė iš liberalų vado ir ministerio pirmininko pareigų, jas atiduodamas politikonui vėl grįžusiam J. Turneriui. Pastarasis taip pat neturėjo jokios naudos iš neužbaigtos ir oficialiai nepaskelbtos D. Macdonaldo studijos.

Studija betgi galės būti naudinga konservatorių vadui ir dabartiniam Kanados ministrui pirm. B. Mulroniui, susidūrusiam su laisvos rinkos tarp Kanados ir JAV problemomis. D. Macdonaldas savo studijoje didelį dėmesį taipgi skiria laisvos rinkos sustiprinimui ir netgi pilnam šios idėjos įgyvendinimui. Esą 10 metų laikotarpyje reikia panaikinti visus muitus prekybai (Nukelta į 8-tą psl.)

Plaukdamis laivu "Baltic Star" Baltijos jūra ties Lietuvos ribomis Laisvės ir taikos žygio dalyviai, jausdami pavergtos tėvynės artumą, sveikina ją. Prie mikrofono — D. BARŠKETYTE. Kiti dalyviai pasirošę sveikinimo gėles nuleisti jūron, kad jos bangos nuneštų jas prie Lietuvos krantų

Nuotr. St. Daliaus

Naujos orientacijos kongresas

Deimantinė ateitininkijos sukaktis atšvęsta Čikagoje 1985 m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 dienomis. Dalyvavo atstovai, svečiai bei viešnios ir suinteresuoti ateitininkai — apie 1000 asmenų. Sveikino Šv. Tėvas Jonas-Paulius II ir JAV prezidentas Ronald Reagan

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Iškilmingasis posėdis

Rugsėjo 1, sekmadienį, 10 v.r., Jaunimo centro salėje, įnešus vėliavas, iš gausių dalyvių krūtininių tvirtai suskambo ateitininkų himnas. Kun. dr. V. Cukurai perskaičius invokaciją, pirmininkaujantis V. Kleiza pakvietė į garbės prezidiumą: vysk. P. Baltakį, vysk. V. Brizgį, gen. konsulę J. Daužvardienę, PLB vykd. vicepirmininką dr. T. Remeikį, ALTos pirm. T. Blinstrubą, kun. dr. V. Cukurą, inž. A. Rudį, prof. V. Vardį, federacijos vadą J. Polikaitį, BALFo pirm. M. Rudienę, Australijos at-kų atstovą Stepaną.

A. Skrupskelienė, kūrybinės premijos komisijos atstovė, perskaitė sprendimą, kuriuo s. m. premija \$1,500 paskirta prof. V. Vardžiui už jo veikalus anglų kalba apie Lietuvą. Po ilgo kongreso dalyvių plovimo prof. V. Vardys nuosirdžiai padėkojo, o pirmininkaujantis V. Kleiza pranešė, kad kun. dr. J. Prunskis paskyrė \$2000 premiją už būsimą religinio turinio veikalą — autoriui \$1000 ir leidykiai \$1000.

Naujasis federacijos vadas J. Polikaitis, sutiktas ilgomis ovacijomis, pasakė kalbą, kurioje išreiškė savo ryžtą testuoti ateitininkijos kovą už krikščioniškumus ir tautinius idealus naujosios sąlygos. "Keičiantis gyvenimui, turime keistis ir mes, kad netaptume muziejais, nesustingtume praeities formose" — pareiškė kalbėtojas.

Sveikinimai

Iškilmingajame posėdyje kongresą sveikino: PLB vardu — dr. T. Remeikis, ALTos — T. Blinstrubas, BALFo — M. Rudienė, Kėstučio korporacijos garbės narys — inž. A. Rudis. Pastarasis, užsijęs studentiška korporacijos kepuraitę, ne tik pasveikino kongresą, bet ir jam paukojo \$1000. Pirmininkaujantis V. Kleiza humoristiškai pareiškė: "Padarėm klaidą. Jei būtume pakvietę p. Rudį pirmuoju kalbėtoju, būtume gal susilaukę panašių dovanų ir iš kitų".

Gauta labai daug sveikinimų raštu. Popiežiaus Jono-Pauliaus II sveikinimą-palaiminimą, atsiųstą apaštalinio delegato Vašingtone anglų kalba, perskaitė M. Bankaitė. Po to buvo perskaitytas ir JAV prezidento R. Reagano sveikini-

mas. Abu sveikinimai buvo palydėti ilgu dalyvių plojimu.

Taip pat raštu sveikino Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas dr. St. Bačkis, konsulai — J. Daužvardienė, A. Simutis, dr. J. Žmuidzinas, V. Čekanauskas, PLB pirm. inž. V. Kamanas, VLIKO pirm. dr. K. Bobelis, Kanados LB pirm. adv. A. Pacevičius ir daugybė kitų. Pranešėjas A. Barzdukas suminėjo tikrai sveikintus pavardes, nes dėl laiko stokos nebuvo įmanoma perskaityti sveikinimų tekstus. Išimtis padaryta dr. St. Bačkio ir dr. Pr. Jucaičio sveikinimams. Pastarasis yra 89 m. amžiaus, ateitininkas nuo 1911 m.

Lietuva ir išeivija

Šia tema prof. V. Vardys skaitė paskaitą, kurią visi kongreso dalyviai sekė su dideliu dėmesiu, nes lietuvių klausimus.

Kalbėtojas, priminęs, kad ateitininkai nuo pat savo veiklos pradžios lietuvių tautos atgimimą siejo su vakarietiškoji krikščionybė ir kovojo su rusiškoju ateistiniu socializmu. Iš esmės ta pati kova vyksta ir dabar.

Prof. V. Vardys, remdamasis statistikos duomenimis, pavaizdavo dabartinės Lietuvos būklę — ekonominę, demografinę, moralinę, tautinę, religinę. Esą lietuvių tautai gresia demografinis nykimas (gimimų mažėjimas, kolonijinis rusų brovimasis, rusinimas, mišrios vedybos, šeimų irimas, girtavimas, jaunimo demoralizavimas bei nureliginimas, rūpinimasis vien tik buitinais savo reikalais ir pan. Rašytojas J. Marcinkevičius dabartinę tautos būitį atskleidžia, rašydamas apie "Anykščių šilėlį", kuriame jis įžiūri nacionalinio charakterio istoriją. Tai esąs gyvenimas po kirviu.

Tuo tarpu nematyti pasikeitimo ženklų. Neatrodė, kad partokratai ir technokratai tai galėtų padaryti. Nėra istorinio precedento. Pasikeitimai Rusijoje įmanomi tik su pagalba iš šalies. Vis dėlto istorija rodo, kad panašiose situacijose ilgainiui laimi tautinis pradas.

Egzistencinę grėsmę Lietuvai gali sustabdyti tikrai nepriklausomas gyvenimas. Tai pagrindinis reikalavimas, kuris neturėtų būti užmirštas ir ginčė tarp "tautininkų" ir "valstybininkų". Tauta gali

pilnai išsiskleisti tikrai savoje nepriklausomoje valstybėje ir užtikrinti tautinę savo egzistenciją. Politinė ir kultūrinė rezistencija salygoja vieną kitą. Jų išskyrimas galimas tikrai teorinėje plotmėje.

Ryšiai su tauta yra būtini. Komunikacija yra teigiamas reiškinys. Okupuota mūsų tauta turi jausti atsparą išeivijoje. Priekaištas, kad išeivijoje per daug dėmesio teikiama religiniam pasipriešinimui Lietuvoje, yra nepagrįstas. Vakaruose jis randa žymiai platesnį atgarsį nei kitokio pobūdžio rezistencija. "LKB kronikoje" būna klaidų, bet mažiau nei JAV dienraščiuose, turinčiuose nepalyginamai geresnes sąlygas žinioms teikti bei patikrinti. Kritikuoti šiuo metu "LKB kroniką" reikia talkinti sovietams. Neuzmirština, kad Katalikų Bendrija Lietuvoje yra savos tautos institucija, ugdanti asmenų savarankiškumą.

Lietuvai gali pagelbėti tikrai stipri jos išeivija. Jeigu ji nepagelbės, kas tai padarys? Išeivija keičiasi, bet yra gyva. Ją reikia tinkamai orientuoti.

Ateitininkijos užduotis — būti drauska, kuri visuomet reikalauja. Ji turi reikšti kūrybiškai, drąsiai, atsikratyti menkavertiškumo jausmo, religinį pradą jungti su visuomeniškumu nepartine prasme.

Po paskaitos 6 studentai atliko iškilmingą įžodį — pasižadėjo laikytis ateitininkų principų, pabūčiavo vėliavą ir iš naujojo federacijos vado gavo ženklelius bei juosteles.

Iškilmingasis posėdis baigtas Lietuvos himnu.

Kardinolo Mišios

Rugsėjo 1, sekmadienį, 3 v.p.p., kongreso dalyviai susirinko į Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovę Brighton Parke, kur klebonauja prel. Mozeris. Čikagos kardinolas J. Bernardin su vysk. V. Brizgiu ir vysk. P. Baltakiu bei gausiu būriu koncelebruojančių kunigų ir keliolika vėliavų įžengė šventovėn, visiems giedant "Dievas mūsų prieglauda". Pilnutėlėje žmonių šventovėje galimai skambėjo giesmės choro, sudaryto šiai iškilmei ir diriguojamo A. Gaiziūnienės bei palydimo vargonais M. Motekaitės. Prie jų jungėsi sol. D. Stankaitytė, R. Maciukevičius ir smuikininkas H. Stro-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

ŠNIPŲ KRIZĖ IŠ BONNOS PRAĖJUSIA SAVAITE PERSIKĖLĖ į Maskvą, atnešdama smūgi Sovietų Sąjungai. Šį kartą Londone politinės globos pasiprašė Sovietų Sąjungos ambasadoje dirbęs Olegas Gordieviskis, neseniai paskirtas ambasados KGB viršininku. 1966-82 m. jis dirbo Sovietų Sąjungos ambasadoje Kopenhagoje, iš kur buvo tvarkomas sovietinis špionažas Skandinavijoje. Ten jis užmezgė slaptus ryšius su Danijos žvalgyba, tapdamas dvigubu agentu ir laukdamas patogios progos pasitraukti iš tarnybos Maskvai. Ta proga dabar pasitaikė Britanijoje, kur O. Gordieviskis atskleidė ambasadoje ir už jos ribų dirbančius sovietų šnipus. Britanijos užsienio reikalų ministerija pareikalavo, kad per tris savaites iš Britanijos išvažiuotų šeši sovietų diplomatai, penki pagrindiniai žurnalistai ir keturiolika prekybos bei kitų sovietinių organizacijų atstovų, apkaltintų šnipinėjimu. M. Gorbačiovas atsilygino 25 britų ištėrimu: jų sąrašas buvo įjungta 18 Britanijos ambasados tarnautojų, penki žurnalistai ir du verslininkai. Sovietų Sąjungoje reikiama, kad Britanija emėsi provokacinių veiksmų, bet visiškai nutylimas O. Gordievskio pasitraukimas iš ambasados, jo parūpinamas sovietinių šnipų sąrašas britams. Britanijos užsienio reikalų ministerija gali paskelbti dar didesnį šnipų ištėrimą ir netgi jų suėmimą. Lig šiol tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų pasaulio ambasadų galiojo neoficialus susitarimas nereaguoti į diplomatinę tarnybą įjungtą nedidelį šnipų skaičių. Tas ribas Londone ir kitose savo ambasadose gerokai peržengia Sovietų Sąjunga. Pabėgusiame O. Gordievskiui Britanija pažadėjo parūpinti apsaugą, kitą tapatybę, pragyvenimo sąlygas iki mirties.

Nuolaidos P. Afrikai?

P. Afrikos prez. P. Botha, susidūręs su problemomis, kurias atnešė sankcijų sustiprinimas dėl baltųjų mažumos vyriausybės nesiskaitymo su negrų teisėmis, pradėjo kalbėti apie reformas. Devyniems milijonams negrų, kuriems buvo pripažinta genties sričių pilietybė, dabar žadama grąžinti P. Afrikos pilietybę. Kalbama ir apie specialių dokumentų negrams panaikinimą, su kuriais jie būdavo įsileidžiami į baltųjų tvarkomas darbovietes ir jų gyvenamus miestus. Tačiau 24 milijonams negrų ir toliau nebus leidžiama būti kandidatais, dalyvauti P. Afrikos valdžios rinkimuose.

Prezidento sankcijos

Griežtas sankcijas P. Afrikai ruošėsi paskelbti JAV kongresas, kurį švelnesnėmis sankcijomis pralenkė prez. R. Reaganas. Jis sustabdė elektroninių skaitytuvų pardavimą P. Afrikos policijai, saugumiečiams, branduolinės technologijos parūpinimą leido tik sveikatos programoms. Sustabdytos ir visos paskolos P. Afrikai, jeigu jos nėra skirtos visų rasių gerovei. Bus

Riausės Britanijoje

Masinės negrų riaušės įvyko Birminghamo mieste, kuris yra antras savo dydžiu Britanijoje. Jos daugiausia palietė centrinę Birminghamo dalį. Riaušės prasidėjo negro paauglio suėmimu dėl nelegaliai pastatyto automobilio. Tada negrai padegė tuščią bingų žaidimų salę, puolė gaisrininkus ir policininkus. Jie buvo apmėtomi buteliais ir padegto gazolino bombomis. Riaušės buvo sudeginta viena šventovė, daug krautuvų ir garų. Prasidėjo krautuvų apipilešimas. Tvarką atstatė tūkstantis policininkų. Du asmenys žuvo, 23 buvo sužeisti, įskaitant padegtus policininkus, suimta 90 riaušinių. Ramių bandė atstatyti vidaus reikalų ministras D. Hurdas, taip pat susilaukęs metamų butelių ir plytų. Problema sudaro didelis skaičius iš buvusių kolonijų Britanijon įsileistų negrų, kurių net 60% Birminghame neturi darbo. Negrai nesugyvena su apskresniais ir geriau įsikūrusiais ativiais iš Azijos šalių.

Susidūrė traukiniai

Portugalijoje, centrinėje kalnuotoje vietovėje, vietinis traukinys susidūrė su tarptautiniu greituoju traukiniu, važiuosiu Prancūzijon. Žuvo 52 keleiviai, daug tebėra dingusių, 87 paguldyti ligoninėse. Tai buvo jau trylikas traukinių susidūrimas šiais metais Portugalijoje. Kaltė tenka dviejų geležinkelio stočių viršininkams, įleidusiems į vieną bėgų liniją turintį ruožą du priešingom kryptim važiuojančius traukinius ir užmiršusiems sutvarkyti jų prasielenkimą. Greitajame tarptautiniame traukinyje, važiuojamiam į Paryžių, buvo keliolika užsieniečių.

Šiame numeryje:

Pogrindžio jaunimas

Pavergtos Lietuvos jaunimo balsas naujame leidinyje

Naujos orientacijos kongresas

Sukaktuvinis ateitininkų kongresas ir jo renginiai Čikagoje

Vatikano žodis Lietuvai

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II prisiminė Lietuvos tikinčiuosius

Laisvės ir taikos žygis

Jame dalyvavusio mūsų korespondento patirti išpūdžiai

Liaudies Bažnyčia

Prof. A. Maccina apie išlaisvinimo teologiją tikrovėje

Socialinės gerovės įstaiga lietuviams

Čikagos lietuvių džiaugiasi gaunama socialine pagalba

Kopenhaga, Helsinkis ir mes

Plačios reikšmės iniciatyva, sulaukusi per mažai mūsų dėmesio

"Vidudienio varpai"

Naujas rašytojo Česlovo Grincevičiaus novelių rinkinys

Ganytojo lazda

Meniška vyskupo lazda, sukurta Simo Augačio Niujorke

"Aro" gastrolės Britanijoje

Kanados ir Toronto lietuvių vyrų choro išvyka — išpūdžiai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Vatikanų žodis Lietuvai

Seniau, apaštalių soste esant italų tautybės popiežiams, išgirsti specialų žodį Lietuvai būdavo labai retas dalykas. Įžengus į Vatikaną Jonui-Pauliui II, Lietuvos vardas dažnai girdimas. Ne tik jos vardas, bet ir jos kalba. Kalėdų, Velykų ir kitų iškilmių progomis, kai Šv. Tėvas sveikina tikinčiuosius įvairiomis kalbomis, pasigirsta ir lietuviškas sveikinimas. Kai 1984 m. buvo minima šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis, Šv. Tėvas Jonas-Paulius II pats atnašavo iškilmingas Mišias Romoje drauge su Europos vyskupų konferencijų atstovais ir tuo būdu visą iškilmių perkėlė į pasaulinę plotmę. Ta proga specialus Šv. Tėvo žodis buvo skirtas Lietuvai.

Taip pat tų pačių metų rugpjūčio 25 d. Castel Gandolfo (vasarinėje rezidencijoje) Šv. Tėvas atnašavo Mišias, skirtas Lietuvai ir prabilo lietuvišku pamokslu į lietuvių tautą. Šiemet Jonas-Paulius II, prisiminęs kazimierinės sukakties metines, rugpjūčio 25 d. per "Viepaties angelas" viršudienio susikaupimą vėl prabilo žodžiu apie Lietuvą. Trumpas tai buvo žodis, tačiau jis plačiai nuskambėjo per visą pasaulį — jį paskleidė žinių agentūros — AP, Reuteris ir UPI. Jos pateikė popiežiaus kalbos ištraukas, pridėdamos savo paaiškinimus. Čia pateikiame vertimų tekstą, paruostą UPI atstovės Paulės Batturini.

"Lygiai po vienerių metų pareiškimo, kuriuo popiežius Jonas-Paulius II kaltino sovietinius pareigūnus už neleidimą aplankyti Lietuvą, atnaujino jis savo žygį už religijos laisvę sekmadienį (1985.VIII.25, Red.), išreišdamas, gilų solidarumą su Lietuvos katalikais. Popiežius, kuris dažnai kreipiasi į pasaulio valdžias, kviesdamas pripažinti religijos laisvę kaip pagrindinę žmogaus teisę, pasakė švelnaus pobūdžio kalbą, matyt, nukreiptą į sovietinius pareigūnus ir Lie-

tuvos katalikus. Jonas-Paulius II pagyrė Lietuvą, labiausiai katalikišką respubliką Sovietų Sąjungoje, už tikėjimo išlaikymą, nepaisant daugelio jos istorijos vingių".

Ši pastaba yra aiški užuominą Lietuvos sovietinės okupacijos 1940 m., vienuolynų bei seminarijų uždarymo, uždraudimo religijos mokymo ir daugelio kitų religinių dalykų. "Aš noriu, kad broliai Lietuvoje šiuo savo religinio gyvenimo malonės metu, jaustų gily visos K. Bendrijos solidarumą" — pareiškė Jonas-Paulius kelių tūkstančių miniai maldininkų bei turistų savo vasarinėje rezidencijoje į pietus nuo Romos.

Nors kalbos tonas buvo švelnus, tačiau Šv. Tėvas specialiai priminė dalyvaujančiai miniai, kad prieš vienerius metus sekmadienį jis paskelbė, jog sovietų pareigūnai neleido jam aplankyti Lietuvos, mininčios 500 metų mirties sukaktį šv. Kazimiero, Lietuvos ir propiežiaus gimtosios Lenkijos globėjų.

Šis 1984 m. pareiškimas su laukė tradicinį Vatikanų diplomatinę slaptumą. Manoma, kad naujaisiais laikais pirmą kartą buvo paskelbtas valdžios uždraudimas popiežiaus vizito.

Tą sekmadienį Jonas-Paulius pranešė, jog Lietuvos vyskupai rengia antrą sukaktį — minėjimą Lietuvos 600 metų krikščionybės 1987 m. Nors jis neminėjo savo ketinimo dalyvauti tose 1987 m. iškilmėse, jo kalba paliko įspūdį, kad Vatikanų pareigūnai galbūt vėl prašys leidimo tokiai popiežiaus kelionei. Toks leidimas betgi, pasak Vatikanų pareigūnų, vargu ar bus gautas. Sovietai, kaip ir čekų pareigūnai, kurie neleido panašios popiežiaus kelionės šiais metais Čekoslovakijon, prisibijo, kad K. Bendrijos ir valstybės įtampa gimtojoje Jono-Paulius Lenkijoje neperšiestų per sieną ir neapnuodytų sovietų piliečių".

A+ KAROLIUI LUKOŠIUI

staigiai mirus,

jo broli — mūsų choristą PETRĄ LUKOŠIŲ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu su visais liūdime —

Aušros Vartų parapijos choras

Hamilton, Ont.

PADĖKA

A+A

LEONAS VALIUKAS

mirė po sunkios ligos 1985 m. rugpjūčio 2 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, guodusiems jį ligoninėje, atsisveikintiems su velioniu laidotuvių namuose, palydėjusiems į amžiną poilsį lietuvių kapinėse.

Ačiū kun. K. Kaknevičiui už prasmingas maldas koplyčioje, palydėjimą į kapus ir R. Paulioniui už paslaugas pamaldose ir skaitymus.

Nuoširdi padėka už jautrias giesmes šventovėje ir koplyčioje Toronto lietuvių vyrų chorui "Aras", jo vadovui muzikui V. Verikiaičiui, muzikei L. Marcinkutei, P. Gulbinkui ir B. Mackevičiui.

Giliai vertiname dr. S. Šalkaus rūpestį ir pagalbą a. a. Leono ilgos ligos metu.

Nuoširdus ačiū visiems, kurie velionies prisiminimui aukojo Kanados lietuvių fondui, Tautos fondui, chorui "Aras", "Tėviškės žiburiams", atsiuntė gėles, užrašė šv. Mišias, pareiškė užuojautą spaudoje.

Nebuvo lemta mūsų brangiam svainiui "numirti tėvynės laukuos". Tegul būna jam lengva Kanados žemelė.

Patašių šeima

Laisvės ir taikos žygis

Jame dalyvavusio iš Danijos, Švedijos, Suomijos

STASYS DALIUS

Mūsų korespondentas
(Tęsins iš praėjusio nr.)

Artėjant prie Lietuvos

Baltijos jūra iš ryto buvo rami, be jokių bangų. Popiet kilo stipresnis vėjas ir pradėjo stiproai banguoti, net laivo siūbavimas pradėjo jaustis. Tačiau nesimantė sergančių ar blogai pasijutusių, visi keliautojai buvo linksmi ir gerai nusiteikę — laukė priartėjimo prie savo gimtinės pakraščio. Pasukus nuo Gotlando salos, laivas priartėjo arčiausiai prie Lietuvos pakraščio. Tačiau laivo kapitonas, gavęs pranešimą, vietoje 17 mylių laikosi 35 mylias atstu nuo Lietuvos, kad nekiltų joks prieštaraštas. Antrą valandą po pietų visi lietuviai, plaukijai laivu, susirenka ant viršutinio denio pasveikinti Lietuvos bent iš tolo.

"Lietuva brangi..."

G. Grušas pradėjo šį lietuvių susibūrimą, pasveikindamas PLJ sąjungos vardu ir V. Kamanto, PLB pirmininko vardu dalyvaujančius šioje kelionėje. Po to pakvietė L. Gričių, VLIKo vicepirmininką, kuris kalbėjo VLIKo vardu. O. Barškėytė iš Čikagos skaitė A. Grajausko žodį anglų kalba apie taiką ir laisvę. Po to visi sustojom ratu ir susijungė rankomis dainuojam "Lietuva brangi", žvelgdami į tolimoje nematomą, bet širdyje taip artimą kraštą. Po vieną eilutę eidami tyliai, susikaupe metam į Baltijos bangas po gėlę. Daugelio akys žiba ašaromis, metant gėles į vandens gelmes ir prisimenant artimuosius ar žuvusius toje kovoje. Kėlios moterys, apsikabinusios viena kitą, kukliodamos verkia paliestos to jaudinančio momento. Širdis plyšta iš skausmo, sužadinti jausmai sunkiai nurimsta. Lietuvos prisiminimą baigiamė daina "Leiskit ir tėvyne, leiskit pas savus..." Lietuvių iškilmėje dalyvavo bei gylėte jūron įmėtė ir žmogaus teisių kovotojas V. Bukovskis. Šį momentą visi šios kelionės dalyviai ilgai, ilgai prisimins ir niekad nepamirš to jausmingo Lietuvos pasveikinimo.

Latviai tokį pasveikinimą turėjo priartėję prie Latvijos krantų. Jie nuleido į jūrą žuolė lapų vainiką ir ašarodami ėjo, mesdami gėles į bangas. Amerikos latvių jaunimo sąjunga atsivežė latvišką vėliavą, kurią palaimino jų kun. M. Kiršons. Vėliava, parvežta Amerikon, bus naudojama iškilminguose organizacinio gyvenimo momentuose.

Estai sveikino savo tėvyne jau po vidurnakčio, kai priartėjo prie Estijos krantų, su žvakėmis rankose. Visos tos apeigos dalyviams paliko labai gily, nepamirštamą įspūdį.

Bombos grėsmė

Spaudos konferencijoje tą vakarą buvo pranešta, kad prieš išplaukiant iš Stockholmo laivą į jūrą, policijai buvo pranešta, jog laive padėta bomba. Todėl buvo tiek daug policijos su specialiais šunimis, kurie ilgai įjėškojo ir tikrino, bet nieko nerado. Tačiau laivas tegalėjo išplaukti tik su dviejų valandų pavėlavimu. Bet geriau pavėluoti, negu gauti bombą. Taip pat buvo pranešta, kad negalima į jūrą leisti jokių pasveikinimo butelių, balionų, leidžiama tik gėles numesti.

Sovietų Tasso spaudos agentūra liepos 15 d. padarė specialų pareiškimą apie laivo kelionę, ruošiamą teismą. Vladas Šakalys (teisme nedalyvavo) esąs "vagis", Bronius Venslova — "narkomanas", o 30 dalyvavusių žurnalistų būvę papirkti arba Amerikos CIA užverbuoti. Jie nepasitarnaus "taikai" (bolševikinį terminą) ir pasunkins bendrą kalbą.

Helsinkio uoste

Liepos 28, sekmadienį, "Baltic Star" įplaukė į Helsinkio uostą 8 v.r. Suomijoje būsimie tik septynias valandas. Patikrinimas labai menkas — sudarė sąrašą ir pasų numerius, kuriuos pristatė suomių muitinei, net pasų netikrindami. Demokratiniuose kraštuose viskas yra labai mažai tikrinama ir, atrodo, labai pasitinkama turistais. Uoste pasitiko kele-

tas estų su vėliavėlėmis mosuodami ir du lietuviai iš Kalifornijos, kurie grįžo per Suomiją aplankę Lietuvą.

Dešimtą valandą lipam iš laivo į krantą nešini vėliavomis ir plakatais. Suomų policijos buvo leista demonstruoti ir žygiuoti iki estų paminklo miesto parke. Estų paminklas yra pastatytas nepriklausomos Estijos vyriausybės pagerbti suomiams, kurie žuvo kovose už Estijos nepriklausomybę. Ant granito paminklo šonuose iškalto žuvusių pavardės ir viršuje paminklo — estų ordino kryžius.

Helsinkio gatvėmis

Rikiuojamės kartinėje į eiles. Paskirsčius plakatus ir vėliavas per visą koloną, pajudam miesto link. Policija veda demonstraciją ir šoninėse gatvėse sustabdo judėjimą. Gatvėse daugybė suomių stebi eitynes, o jaunimas seka šonais. Praeinantiems suomių ploja ir mosuoja rankomis. Su dideliu entuziazmu ir plačiomis šypsenomis lydi plevėsuojančias vėliavas ir aukštai iškelčius plakatus, reikalaujančius laisvės visom Baltijos valstybėm.

Žygiuojant buvo dainuojama, pasikeičiant tautybėmis, leidžiami antikomunistiniai šūkiai: "Soviet niet, soviet niet", "Lietuva, Latvia da, da". Šaukta, rėkta pilnais balsais. Aplinkinės gatvės skambėjo nuo demonstrantų šūkių, pritraukdamos dar daugiau suomių ir jų simpatijų. Praeiviai po mūsų šūkių irgi energingai plojo atsilygindami. Atsidėkodami demonstrantai vėl leido šūkius: "Bravo suomi, bravo suomi". Ir taip visą kelią — šūkiu arba dainos galingu balsu.

Suomiams džiaugiantis

Juo arčiau paminklo artėjom, juo didesnis suomių minios gatvėse telkėsi ir lydėjo eitynes. Kai kurios moterys plodamos praeinantiems, šluostėsi ašaras. Suomia, patyrę ir užsigrūdinę kovose prieš bolševikus, dabar turi taikytis prie nekantraus kaimyno, tačiau išgirdę tokius pagaunantiems priešbolševikinius šūkius, pamatę plakatus, smerkiančius vergiją ir šaukiančius laisvės Baltijos valstybėms, — buvo sujaudinti ir pribėgdami prie eitynių dalyvių spaudė ranką ir tapšnojo per petį. Sutikimas tikrai buvo šiltas ir jaudinantis abi puses.

Pamažu eidami bei dainuodami ir šūkius leisdami, suomių plovimų palydimi, artėjom prie estų paminklo, kur jau laukė susirinkusi minia. Prie paminklo priartėjo trijų tautų vėliavos ir nešamas vainikas su tautiniais kaspiniais. Eitynių dalyviams per žmonių masę jau buvo neįmanoma priartėti arčiau paminklo ar matyti kalbančius. Tačiau girdime per garsiakalbius kalbant estų žurnalistą A. Kungą, V. Bukovskį ir latvi Uldį Gravą, kuris buvo sulauktytas per demonstraciją 1975 m. Helsinkio konferencijos metu. Padėjus vainiką, sugiedojus trijų Baltijos tautų ir suomių himnų, dar ilgai demonstrantai ir suomių publika nesiskirstė, lyg laukdami dar kažko įvykstant.

Prie sovietų ambasados

Dalis demonstracijos dalyvių, užuot grįžę į laivą, pasuko prie Sov. Sąjungos ambasados. Visi žinojo, kad grupėmis nega-

lima eiti, negalima jokių šūkių skleisti, nei vėliavų ar plakatų nešti. Tačiau daug kas nužygiavo aplinkiniais keliais ir gatvėmis ambasados link. Turėjom Helsinkio žemėlapius, tad nebuvo sunku gatvę atsekti. Tarp žygiuojančių buvo ir tautiniais drabužiais apsirengusių G. Giedraitytė, kuri ir eitynėse nešė Lietuvos vėliavą iki paminklo. Ji atliko sunkiausią kelionę, kol pasiekė sovietų ambasadą. Mat ne taip lengva prie ambasados priartėti, nes policija visas praėjimo gatves saugojo. Vos priartėjus per kelias gatves prie ambasados, pasitinka policija, klausdama kur einama. Atsakymas trumpas — turistė eina pasižiūrėti miesto. Policija paaiškina, kad šia linkme negalima eiti ir parodo kitą gatvę. Apsukus bloką, ir vėl policija pasitinka su tuo pačiu klausimu ir nukreipia į priešingą pusę. Galop apsukus kitą bloką, visai netoli ambasados, vėl policija uždraudžia toliau eiti.

Suėmė lietuvių

Vis dėlto prie Sov. Sąjungos ambasados jau suspėjo susirinkti didesnis būrys jaunimo, kuris susėdo ir pradėjo leisti šūkius. Policija čiupo Prancūzijos lietuvių jaunimo atstovą Vytautą Bačkį ir nutempė į automobilį. Jaunasis lietuvis dar spėjo išskirti pro langą ranką ir riktelti "down communism" vežamas į nuovadą, iš kur netrukus buvo atvežtas į laivą. Apie jo suėmimą sekančią dieną Švedijos dienraštyje buvo įdėta nuotrauka ir aprašymas. O pačių demonstracijų spalvota nuotrauka buvo įdėta ir suomių sekančios dienos dienraštyje.

Sudiev Suomijai

Dabar jau pamažu, žvalgydamiesi po miestą, slinkom atgal į laivą. Pats Helsinkio miestas nėra labai didelis — tik pusė milijono gyventojų, o visoje Suomijoje tėra 4,8 mil. gyventojų, kurių bolševikai nepajėgė suvirškinti. Dar sūspėjam pagrindine gatve nueiti iki pašto rūmų, parlamento, apžiūrėti didingą paminklą maršalui Mannerheimui, kuris vadovavo suomių kovoms prieš rusus.

Trečią val. po pietų įsakyta būti laive. Punctualiai laivas pajuda iš uosto kelionei į Švediją jau tiesia linija. Iš uosto išlįdi jau žymiai didesnis būrys susirinkusių suomių, kurie ploja ir mosuoja. Vėl su dainomis ir šūkiu, vėliavoms mosuojant pasiliekančioms tolstaime nuo Helsinkio. Kiek laivui paplaukus, atsiveja policijos motorlaivis ir atveža vieną pavėlavusį keleivį.

Atgal į Švediją

Netrukus grįžus į laivą buvo sudarytos penkios diskusijų grupės, nagrinėjančios klausimus kaip: baltiečiai pasaulio forum, baltiečių jaunimo bendradarbiavimas, žmogaus teisės, folkloras Baltijos kraštuose ir religijos persekiojimas. Pasirenku pirmąją grupę, kuriai vadovauja G. Grušas. Labai rūpestingai, su įvairiais pasiūlymais pasisako bent keliolika jaunimo atstovų. Išdava: geresnei komunikacijai reikia telkti ne tik baltiečius, bet ir įvairių kraštų politikus, spaudos bei kitų sričių žmones, juos su tuo klausimu supažindinti.

Šioje kelionėje vyrauja vien jaunimas — jie diskutuoja, svarsto. Taipgi yra keletas mažų vaikų, o vyresnio amžiaus žilagalvių visai mažai tekaliauja. (Bus daugiau)

Suomijos sostinėje Helsinkyje baltiečių vėliavos, pasiruošusios žygiuoti gatvėmis prie suomiams skirtu estų paminklo
Nuotr. St. Daliaus

"Baltic Star" laivui plaukiant Baltijos jūra ties okupuotos Lietuvos ribomis, sveikina ją VLIKo vicepirmininkas inž. L. GRINIUS (viršuje). Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirm. G. GRUŠAS (apačioje), apsupti tautiečių būrio
Nuotr. St. Daliaus

A+A EUGENIJAI BARYSIENEI mirus,

jos vyrui ZIGMUI, dukrai REGINAI ČEPONKIENEI
ir šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

*Kristina, Juozas Augaičiai
ir dukros*

1985 metų spalio 16 d. sueina metai, kai aš netekau
savo mylimo vyro, o vaikaičiai — mylimo tėvuko

A+A PETRO KOVELIO

*Džiaugėsi gyvenimu gražiu
ir ejai pasirinktu
gyvenimo keliu.
Deja, Aukščiausiojo
keliai nežinomi,
visai kiti.
Iš tenai nei vienas
nesugrįžta —
ir mes ateisim
pas tave visi.*

Šv. Mišios bus atnašaujamos Aušros Vartų šventovėje
Hamiltonė š. m. spalio 16, trečiadienį, 8 v. ryto. Prašau draugus,
pažįstamus ateiti ir už jo vėlę pasimelsti.

*Liūdintys — žmona Veronika,
posūnis Raimundas su žmona Joana,
vaikaičiai — Ray, Sandra, Christine*

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens
ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projek-
tus ir taip pat turime didelį pasirinkimą
pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prapas.
Tel.233-4486

Mobawrk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Naujos orientacijos kongresas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lia. Liturginius skaitymus atliko G. Damušytė ir S. Kubilius.

Kardinolas J. Bernardin savo pamokslė pabrėžė ateitininkijos nueitą kelią, jos nuopelnus ir suminėjo jos veiklos principus. Tokio poaukščio hierarcho žodis kongreso dalyviams buvo labai reikšmingas, tačiau visi tikėjosi iš jo ne tik akademinio žvilgsnio, bet ir šiltesnio, paskatinančio žodžio, paliečiančio dabarties lietuvių tautos ir kartu ateitininkijos kovas bei rūpesčius. Klausytojai susidūrė įspūdis, kad tai kardinolo bendradarbių paruoštas tekstas, atsijęs nuo gyvenamos tikrovės.

Lietuvių procesija

Baigiantis Mišioms, po Komunijos, visi dalyviai stebėjo lietuvių procesiją Marijai, kurios statula žvelgė į maldininkus iš presbiterijos netoli didžiojo altoriaus. Lietuvių tautos, apsirėmusios tautiniais drabužiais, su gėlėmis bei vainikais rankose, vidurine aleja nuo didžiųjų durų artėjo prie altoriaus, darydamos įvairius išraiškos judesius, suderintus su pamaldų dalyvių giedama giesme „Nenuženk nuo akmens, o Marija“ (žodžiai K. Grišaitės). Tai buvo judesiais išreiškiama malda. Ypač įspūdingas buvo momentas, kai visiems giedant žodžius „Nepalik, nepalik Lietuvos“, lietuvių vaitės atitinkamai judesiais klojo gėles prie Marijos statulos. Tai buvo jaudinantis momentas.

Ši procesija Marijai buvo paruošta čikagietės Giedrės Čepaitytės. Idėja tokia: procesijai atėjo per A. Prapuolenytę, lankiusią liturginėse išraiškos kursuose, kuriuose dėstė ir amerikietė baletų šokėja. Su jos pagalba buvo sukurta ir minėtoji išraiškos procesija Marijai.

Visą liturginę kongreso dalį planavo ir tvarkė komisija — pirm. kun. dr. V. Rimšelis, A. Prapuolenytė, A. Zailskaitė ir kiti.

Kongreso pokylis

Po intensyvos sekmadienio programos vakare kongreso

dalyviai susirinko „Condesa del Mar“ salėje, kurioje telpa tūkstantis asmenų. Tai buvo atvangos vakaras, įgalinęs susitikti seniai matytus veidus. Pokyliui rengti komisijos pirm. J. Damušienė jau dieną prieš tai džiaugėsi, kad turi jau 900 dalyvių. Jai talkino O. Abramaitienė, dr. A. Juozėvičienė, I. Polikaitienė, M. Sališienė. Šokiams grojo „Aido“ orkestras.

Paskutinė diena

Pirmadienį į baigiamąjį posėdį susirinko tik pastovieji kongreso dalyviai, susiję su tiesiogine organizacine veikla, kiti po sekmadienio programos pradėjo keliones į namus. Baigiamasis posėdis buvo skirtas veiklos gairėms nustatyti. Vedamoji mintis buvo „Žvelgiant į paskutinįjį šimtmečio ketvirtį“. Jas dėstė dr. Vyt. Vyntas. Po to buvo pateiktos veiklos gairės svarstymai, priimti nutarimai, padarytos išvados.

Užbaigus Padėkos Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys tėvų jėzuitų koplyčioje, o pamokslą pasakė kun. dr. V. Cukuras.

Dailės paroda

Su kongreso programa buvo siejamos parodos — dailės ir spaudinių. Dailės paroda buvo atidaryta rugpjūčio 30 d. Jaunimo centre Čiurlionio galerijoje. Rengėjų vardu pradinį žodį tarė sol. D. Kučėnienė, sveikindama parodos dalyvius ir jos lankytojus. Išsamią kalbą apie idėjos išraišką vaizdu bei spalva pasakė kun. dr. K. Trimakas, pats bandantis savo talentą dailėje ir dalyvaujantis šioje parodoje. Jis pabrėžė, kad nuo pat pirmojo „Ateities“ numerio visą laiką idėjas lydi ir vaizdinė išraiška. Tuo būdu idėja prakalba į žmogų ne tik sąvokiniais žodžiais, bet ir vaizdais, spalvomis, garsais, judesiais, t. y. meno pavidalais.

Viena iš pagrindinių parodos rengėjų — M. Gaizutienė išreiškė nuoširdžią padėką dailininkams, dalyvaujantiems šioje parodoje. O tokių dailininkų ir dailininkių atsirado net apie 20, kurie per trumpą laiką pristatė savo darbus parodai. Tai daugiausia

Čikagoje ar netoli jos gyvenantys dailininkai. Jie tik iš dalies atspindėjo ateitininkijos kūrybinį įnašą.

Leidinių paroda

Tame pačiame Jaunimo centre dvi klasės buvo skirtos spaudinių parodai. Vienoje klasėje buvo išdėstyti ateitininkų paruošti įvairių sričių vadovėliai. Net 28 autoriai bylojo žiūrovui apie šakotą praeities ateitininkų darbą.

Kitoje klasėje ant stalų buvo išdėstyti įvairių sričių leidiniai — religiniai, moksliniai, literatūriniai, taip pat — žurnalai. Čia bylojo žiūrovui net 75 autoriai. Tai reikšmingas ateitininkų įnašas į lietuvių tautos kultūrą. Jis būtų dar ryškesnis, jei rengėjai būtų pajėgę suteikti visų ateitininkų leidinius. Šioje parodoje trūko kai kurių autorių ir net pačių naujausių darbų. Matyt, ne visi autoriai atsiliepė ir ne viską galima buvo parodyti.

Kongreso leidiniai

Rengėjai, jausdami sukakties svorį (75-ri metai), pasirinko ir atitinkamus leidinius. Pagrindinį leidinį „Ateitininkų kongresas 1910-1985“ suredavo Juozas Baužys. Didoko formato knygoje (78 psl.) redaktorių atvaizdavo nueitą ateitininkijos kelią kronikine apžvalga, nuotraukomis, veikėjų atsiminimais, vadų pareiškimais bei atvaizdais, sąjungų veiklos aprašymais, pridėtas atitinkamą informaciją apie patį kongresą ir dabartinę ateitininkų veiklą. Leidinys gražiai atspausdintas, tikrai viršelis galėjo būti prasmingesnis ir prabili suakcentuotinku simboliu.

Prie kongreso leidinių priklauso ir pamaldų vadovas „Visa atnaujinti Kristuje“. Jame išspausdinti liturginiai kongreso tekstai, giesmės su gaidomis, maldos. Tai labai palengvino dalyvavimą kongreso pamaldose. Vadovą paruošė jau minėta liturginė komisija.

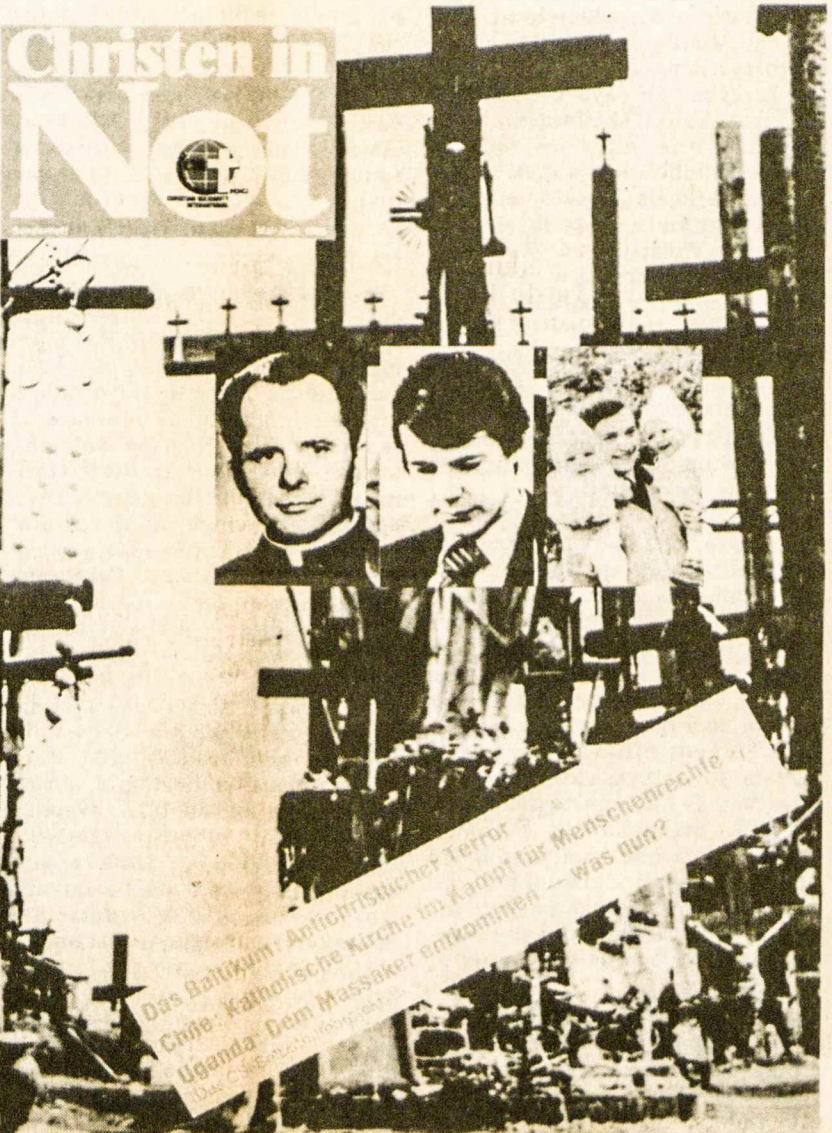
Idomūs buvo Tėvynės vakaro tekstai, sukurti D. Bindokienės, bet jie buvo parašyti mašinėle ant paskirų lapų ir padauginti.

Baigiamosios pastabos

Nors daug kur ateitininkų veikla nėra dinamiška, o kai kur ir visai nutilusi, tačiau suaktyvinis kongresas, nepaisant visų krizių, buvo didingas ir turiningas. Neturėjo nei dalyvių, nei idėjų, nei entuziazmo. Jis parodė, kad ateitininkų yra daug, nors veikla pasižymi ne visi. Daug ateitininkų dirba įvairiose organizacijose, institucijose, bet savo organizacijoje mažai tesireiškia. Tai buvo matyti ir kongrese. Pvz. daug Kanados ateitininkų veikia Bendruomenėje, bet savo organizacijoje mažai tesirodo. Net kongreso leidinyje pažymėta, kad Kanados ateitininkai neatsiuntė redaktoriui informacijų apie savo veiklą. Gal apsilėjo, o gal neturėjo ko pranešti?

Didžiąją kongreso našą solidžiai nešė Čikagos ateitininkai. Už tai jiems priklausė padėkai ir garbė. Šilpnės kuopos nebūtų pajėgusios to padaryti. Vis dėlto kongresas būtų laimėjęs daugiau universalumo, jei būtų labiau išryškines kitų kraštų atstovų dalyvavimą. Juk ateitininkai veikia ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje, ir Australijoje, ir Brazilijoje, ir Vokietijoje, ir Italijoje. Stipresnis (ne simbolinis) jų atstovų dalyvavimas būtų išvedęs kongresą už Čikagos horizontų.

Kongrese pasireiškė naujų idėjų, noras žengti naujais keliais, juoba, kad buvo išrinktas naujas federacijos vadas. Dabar tenka laukti konkrečių gairių, veiklos sustiprėjimo ir pasiruošimo nepaprastajai konferencijai. G.

Tarptautinio krikščionių solidarumo sąjūdis Europoje leidžia savo dvimėnesinį žiniaraštį. Š. m. gegužės-birželio numerio didžioji dalis buvo skirta Baltijos kraštams, kuriuose siaučia tikėjimo persekiojimas. Minėtasis sąjūdis taip pat dažnai primena lietuvių kalinius Sibiro lageriuose

Tėviškos žiburiai • 1985. IX. 17 — Nr. 38 (1857) • psl. 3

A+ MARIJAI KEVĖŽIENEI

mirus,

jos dukrą VALĘ SIMINKEVIČIENĘ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

*Grazina ir Petras Stauskai
Irena ir Raimundas Kymantai
Martytė ir Vytautas Vaitkevičiai*

PADĖKA

Po ilgos ir sunkios ligos 1985 m. liepos 28 d. mūsų mylimai žmonai ir motinai

a. a. ELENAI GALECKIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame Delhi parapijos klebonui kun. L. Kemėšiui už reguliarių vėlionės lankymą ligos metu, aprūpinimą sakramentais, už maldas, paguodos žodį laidotuvių namuose ir gedulines Mišias.

Ačiū KLK moterų draugijos Delhi skyriui už Rožinio maldas laidotuvių namuose, Šv. Kazimiero parapijos chorui už gražų giedojimą Mišių metu. Nuoširdžiausiai dėkojame už visų jūsų maldas, užpraslytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, už aukas KKL fondui, Tautos fondui, „Tėviškos žiburiams“, Artricio, širdies bei priepuolių fondams. Dėkojame visiems Šv. Kazimiero parapijos nariams ir visiems, kurie taip gausiai dalyvavo laidotuvių namuose ir palydėjo vėlionę amžinybėn.

Jūsų visų nuoširdumas sunkiose atsiskyrimo dienose liks mums neužmirštas.

Visiems dėkingi —

*Vincas Galeckas, Irena, Henrikas ir
Edvardas Galeckai su šeimomis*

Newman Club

TOUR 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnį informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School,
1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:

GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Liaudies Bažnyčia

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Išlaisvinimo teologija tad ir imasi nugalėti tikėjimo ir teologijos supratinimą. Krikščioniškasis tikėjimas savo pilnatvę gali būti vykdomas „tik istorine praktika, kuri tikėjimo sampratą apvalanti nuo privatinio polinkio“.101 J. B. Metzuo nuolat kartojamas teiginys, jog tikėjimo tiesa pasitvirtinanti (bewahrheitet) tik praktikoje, P. Amerikos sąlygomis reiškia, jog tikėjimo tiesa pasitvirtinanti tik laisvinant prispaustuosius. Įsipaigojimas vargšams ir įsijungimas į jų laisvinimo istorinę kovą esąs mūsų dienomis tikėjimo tiesos mastas. Šūkis „etika nesiskiria nuo teologijos“ įgyja čia labai ryškų pavidalą. Nes išlaisvinimo teologijos taip stipriai pabrėžiama socialinė nuodėmė iškreipianti ne tiek atskiro asmens elgesį (etika), kiek visų pirma padaranti tikėjimą netikrą (teologija).

Jei tad Bažnyčia apsisprendžia stoti vargšų pusėn, tai ji turi nusikratyti visomis tomis prieaugomis, kurios yra aplipusios jos kūną iš kolonijinės ir kapitalistinės santvarkos. Išganyti sampratą, pati Bažnyčios idėja, jos veikimas, dieviškoji malonė, nuodėmė, atleidimas, sakramentai, net ir pats Kristaus vaizdas — visa čia turį būti nušviečiama vargšų laisvinimo šviesa, vadinasi, šviesa to kolektyvo, kuris teikiąs tikėjimui atramą ir esąs net jo šaltinis bei skelbėjas (plg. Rubio, op. cit. 416-17). Veikiant liaudies bendrijoje kaip naujojoje formoje būti Bažnyčia, „darosi būtina, pasak U. M. Oliu, suvokti tikėjimą ne kaip individualinę, bet kaip kolektyvinę problemą: tikėjimas yra galimas gyventi ne individualiai, o tik bendruomenėje; tikėjimas gali būti tikras, tik įtraukus į jį vargšus ir išnaudojamuosius“, vadinasi, „tik stojant petys į petį su prislėgtaisiais ir kovojant už teisingumą“ (Oliu, op. cit. 441).

Tai ypač išeina aiškėn liaudies bendrijų sueigose bei apeigose. „Jos nėra sueigos, kurių metu kiekviena siela pati viena susitiktų su Dievu; čia vyrauja pakili nuotaika, kurios nešama visa bendrija švenčia, išsakydama Viešpačiui savo problemas, kovas ir džiaugsmus“.102 Malda šiose sueigose yra išeities taškas visai šventei: „Beveik visados mes meldėmės bendrai. Malda išsivystė į bendrą visuomeninių reikalų pasakojimą Dievo akivaizdoje“ (Oliu, op. cit. p. 442). Individualiniai sielos rūpesčiai liaudies bendrijų sueigose nuslenka užnugarin, ir malda virsta nebe kalba su Dievu, o vargšų klasės ar bendrijos rūpesčių svarstymu, apvilktu liturginiu drabužiu. „Vėlykų naktį skaitymų nebuvo; jų vietą spietėsi grupės aplinkui ugnį ir apmąstė tris punktus: Izraelio Paschą (išėjimą), Jėzaus Paschą ir liaudies Paschą... Užbaigta sudarė procesija su gelių kryžiumi priekyje kaip simboliu liaudies prisikėlimo ir jos vilties“ (Oliu, t.p.).

Visoje liturgijoje — šventėse, pamaldose, pamoklose — liaudies Bažnyčia stumia kolektyvą priekin,

sykiu stumdama asmenį užnugarin. Vad. „liaudies religingumas“ čia vaidina pirmąjį vaidmenį, ir išlaisvinimo teologija didžiuojasi atradusi pasmerktais liaudies tradicijomis, „kurios buvo laikomos prietaringomis“ (P. R. de Olivera, op. cit. p. 510).

L. Boffas interpretuoja šį liaudies bendrijų religingumą kaip pop. Jono XXIII paskelbtąjį „aggiornamento“, dar daugiau: kaip Bažnyčios atsigrįžimą į tai, kas buvo pamiršta, paniekinta, uždrausta. „Bendrijoje ir apskritai visoje sielovadoje, — sako Boffas, — vyksta didžiulis liaudies religijos atvertinimas (Aufwertung): liaudies mylimų šventųjų garbinimas, procesijos, kelionės į šventas vietas ir kitos būdingos šventės. Tokia tikėjimo išraiška anaipol nėra oficialaus, tikrojo, katalikiškojo tikėjimo nuosmukis. Tai būdas, kaip liaudis savo galimybių rėmuose priima Kristaus Evangeliją“.103

Anot Boffo, „liaudies yra tai, kas nėra oficialu, kas skiriasi nuo elito, administruojančio katalikybės. Liaudies katalikybė yra kitoks pavidalas, nei oficialus Romos pavidalas. Jis turi savą simbolių pasaulį, savą kalbą ir savą gramatiką, būtent: liaudies. Tai nebūtinai reiškia nuokrypą nuo oficialios katalikybės. Tai yra tik kitokia, sava sistema, kuri krikščionybę perkelia į konkrečius žmogaus gyvenimo santykius... Kas nori suprasti liaudies katalikybę, privalo turėti atitinkamų priemonių, kurios jį įgalintų prieiti prie jos kitaip, negu jis eina prie oficialios katalikybės, būdingos refleksiniam mąstymui, loginiu aštrumu ir mokslo sistemimui“. Liaudies katalikybei būdinga esą „nežabotumas mąstymas“ ir „pasąmoninės logikos mechanizmas“ (op. cit. p. 160-161).

Oficiali katalikybė, tęsima toliau Boffas savo mintį, „kontroliuoja žodį, mokslą ir įstatymą“, gi liaudies katalikybėje išsivysto kūrybingumas, nes čia „religiniam patyrimui niekas reikštis nekliudo“. Atvirkščiai, šis patyrimas „įtaigauja oficialiąją teologiją ir stengiasi atnaujinti oficialias struktūras... Be liaudies katalikybės gyventi negali“ (p. 161).

Būdingiausia betgi yra tai, kad šiam kolektyviniam liaudies religingumui yra priskiriama galia jungti liaudies vienybėn visus religinius pradus. „Katalikiškoji liaudies išmintis, — rašo J. A. Luco, — turi didį gabumą kurti gyvenimo sintezę. Vakarų intelektualai, kaip žinome, yra sintezės atžvilgiu tarsi paralyzuoti; skaldantis bei ardantis jų mąstymas kėsina persikurti kultūrą ir žmogiškąją egzistenciją. Gi liaudies kultūrai puikiai sekasi mąstyti sintetiškai ir išmintingai, organiškai ir gvastingai. Todėl liaudžiai yra šventosios priešpriešos, kurių tiek daug randame supasaulintame elite. Liaudies religingumas nestato priešais vienas kitą veiklos ir kontempliacijos, įsipaigojimo ir maldingumo, hierarchijos ir Dievo tautos, Kristaus ir Marijos, išganyto ir išlaisvinimo, bet visa tai suveda gyvybingon sintezėn“.104 Tai „kultūrinė išraiška katalikiškojo genijaus, kuris Lotynų Amerikoje turi didelių išteklių ir kuriam lemta ateinančiais dešimtmečiais suvaidinti didelį vaidmenį“ (t.p.). Be abe-

jones, šitokia tiesiog į akis krintanti vargšų klasės apoteozė pridengia liaudies ydas, kurių P. Amerikoje esama nemažiau, nei kurios kitos šalies liaudyje. Gražiai apie šias ydas sako G. Hasenhuettlis: „Vargas moko ne tik melstis, bet ir vogti, ir plėšti“.105

Tai sociologinis šios apoteozės atžvilgis. Bet vargšų apoteozė turi ir teologinį — gal net svarbesnį — atžvilgį. Išlaisvinimo teologija, girdama liaudį kaip religinį kolektyvą, pražiūri esminį krikščioniui klausimą: Kas gi yra pirmieji išganyto objektas, jei išganytas nėra privatinis ir jei jo siekimas bei vykdymas privalo būti nuprivatintas? Žinoma, pagal Viešpaties planą turi būti „atnaujinta ir sujungta Kristuje visa, kas yra danguje ir žemėje“ (Ef 1,10). Tai eschatologinis pažadas bei lūkestis. Tačiau šį visatos sąjungą yra užbėgama atskiro žmogaus mirtimi: ašen mirštu, nesulaukęs ano visuotinio atnaujinimo; mirštu kaip šis atskiras privatinis asmuo. Gi visuomenė gyvena ir toliau. Galimas daiktas, jog Kristaus skelbiamas antrasis atėjimas ir paskutinysis teismas kaip tik ir bus tasai nuprivatintas išganytas (arba pasmerkimas), liečiąs nebe atskirų asmenų, o bendrijų darbus. Apie tai šio straipsnio autorius yra kalbėjęs kitoje vietoje.106 Tačiau mano privatiškai asmeninis išganytas ar pasmerkimas jau bus išspręstas, kalendoriškai kalbant, žymiai anksčiau. Kas tad man pačiam egzistenciškai — ne eschatologiškai — privalo rūpėti pirmoje eilėje: ana istorijos pabaigoje įvyksianti visatos sąjunga su Kristumi ar mano mirtimi užantspauduota privatinė mano paties sąjunga su tuo pačiu Kristumi?

Atrodo, kad politinės teologijos peršamas ir išlaisvinimo teologijos prisiimtas išganyto nuprivatinimas yra tolio pagunda, nukreipianti žmogaus dėmesį nuo jo egzistencijos galo mirtimi į visuomeninės istorijos galą perkeitimu: egzistencija čia pradingsta eschatologijoje. Ne mano paties pabaiga privalo man rūpėti, bet pasaulinio pabaiga. Tuo būdu politinė teologija, o su ja kartu ir išlaisvinimo teologija virsta galų gale eschatologine teologija, kuri būtų pateisinama tik tuo atveju, jei žmogaus mirtis būtų ne amžinojo jo likimo apspėndimas, o tik „miegas“ ligi eschatologinio atbudimo. Betgi šitai Bažnyčia nemoko.

CITATŲ ŠALTINIAI

60. Pablo Richard, DIE KIRCHE DER ARMEN INNERHALB DER VOLKSBEWEGUNG, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 446; plg. Leonardo Boff, KIRCHE: CHARISMA UND MACHT, p. 216.
61. Leonardo Boff, EINE THEOLOGISCHE REFLEXION, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 531.
62. Pablo Richard, op. cit. p. 450.
63. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 209.
64. Pablo Richard, op. cit. p. 448.
65. Casiano Floristan, DIE DEM PASTORALEN HANDELN ZUGRUNDE LIEGENDEN KIRCHENMODELLE, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 502.
66. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 208, 232; plg. C. Floristan, op. cit. p. 502.
67. Leonardo Boff, op. cit. p. 218.

68. Plg. Joaquin Alliende Loco, PUEBLA, in "Intern. kath. Zeitschrift" 1980 m. nr. 3, p. 266-269.
69. Pablo Richard, op. cit. p. 448.
70. Plg. Pablo Richard, op. cit. p. 446.
71. Plg. Pedro Ribeiro de Olivera, WAS BEDEUTET ANALYTISCH BETRACHTET 'VOLK'? in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 511.
72. Enrique Dussel, POPULUS DEI IN POPULO PAUPERUM, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 472.
73. Pedro Ribeiro de Olivera, op. cit. p. 507; plg. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 209.
74. Leonardo Boff, WAS BEDEUTET THEOLOGISCH 'VOLK GOTTES' UND 'VOLKSKIRCHE'?, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 519.
75. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 28.
76. Walter Kasper, NEUE AKZENTE IM DOGMATISCHEN VERSTANDNIS DES WESENS DES AMTSPRIESTERTUMS, in "Concilium" 1969 m. nr. 3, p. 195.
77. Karl Rahner, DER THEOLOGISCHE ANSATZPUNKT FÜR DIE BESTIMMUNG DES WESENS DES AMTSPRIESTERTUMS, in "Concilium" 1969 m. nr. 3, p. 195.
78. Plg. trijų vadovų (animadores) pasisakymus apie savo darbą, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 494-498.
79. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 93.
80. Kardinal Joseph Ratzinger — Leonardo Boff, DOKUMENTE, p. 16.
81. Plg. Casiano Floristan, op. cit. p. 501-502.
82. Pedro Ribeiro de Olivera, op. cit. p. 510.
83. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 20, 21.
84. Pablo Richard, op. cit. p. 510.
85. Pedro Ribeiro de Olivera, op. cit. p. 510.
86. Uriel Molina Oliu, VOM AUFBAU UND WIRKEN EINER KIRCHLICHEN VOLKSGEMEINDE, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, 440-442.
87. Josef Finkenzeller, UEBERLEGUNGEN ZUR THEOLOGIE DER BEFREIUNG, in "Theologisch-praktische Quartalsschrift" 1979 m. nr. 1, p. 17.
88. Edward Schillebeeckx, AEMTER IN DER KIRCHE DER ARMEN, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 528.
89. Kardinal Aloisio Lorscheider, DIE NEUDEFINITION DER GESTALT DES BISCHOFIS INMITTEN DES ARMEN UND GLAUBIGEN VOLKES, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 479.
90. Plg. A. Garcia Rubio, DIE LATEINAMERIKANISCHE THEOLOGIE DER BEFREIUNG, in "Intern. kath. Zeitschrift", 1973 m. nr. 5, p. 400-406.
91. Pedro Ribeiro de Olivera, op. cit. p. 509.
92. H. Asman, cit. "Intern. kath. Zeitschrift" 1973 m. nr. 5, p. 416.
93. Pablo Richard, op. cit. p. 446.
94. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 57-58.
95. Leonardo Boff, WAS BEDEUTET THEOLOGISCH... p. 519.
96. Leonardo Boff, op. cit. p. 513-514.
97. Plg. straipsnius, aprašančius liaudies bendrijų darbą, in "Concilium" 1984 m. nr. 6, p. 486-498.
98. Uriel Molina Oliu, op. cit. p. 443.
99. Pablo Richard, op. cit. p. 450.
100. Casiano Floristan, op. cit. p. 501.
101. A. Garcia Rubio, op. cit. p. 413.
102. Pedro Ribeiro de Olivera, op. cit. p. 510.
103. Leonardo Boff, KIRCHE... p. 230.
104. Joaquin Alliende Loco, PUEBLA, p. 267.
105. Gotthold Hasenhuettli, FREIHEIT IN FESSELN, p. 14-46.
106. Antanas Maceina, KRIŠČIONIS PASAULYJE. Pasauliškio vaidmuo išganyto istorijoje, Boston 1974 m. p. 216-239.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

JAUNUOLIAI PALANGOJE

Leonas Brazilius ir Algirdas Strumskis "Tiesos" rugpjūčio 22 d. laidoje rašo apie Palangą, apsilankančius jaunuolius. Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais Palangą užplūsta apie 200.000 žmonių. Ne visiems rūpi tik poilsis — kai kurie atvažiuoja savo nekulturningumo parodyti. Basanavičius gatvėje, prie šachmatų paviljono, šešiolikametis Gintautas Razvanas sumušė ir apiplėšė jaunuolį. Ešą su tėvelių palaiminimu išlydėję ne vieną penkiolikametį ar septyniolikametį kasdien pamatys ištiesis valandas be tikslo slampinėjantį po Palangą, tai sen, tai užkabinejantį savo bendramžiū ar net vyresnius. Taikos alėjoje, prie čeburkinės, vieną popietę šeši paaugliai kumščiais ir kojomis ėmė suvedinėti savitarpį šaukiant. Vakaraus paauglių virtinėmis traukia į šokių aikštelę Palangos kultūros ir poilsio parke. Čia vaikų ir merginų kartais susirenka arti tūkstančio. Paaugliai šoka rūkydami, drąsesnėji reikalauja norimos plokštelių muzikos, jiems primintino garsintuvų sustiprinimo. Kartais vienos grupelės paaugliai staiga stveria kitos atstovams už atlapų ir pradeda eilines peštynes. Kai M. Gorbaciovas paskelbė kovą viešam girtavimui, Palangoje rečiau pamatys išgėrusį pilietį, bet kitių blaivyklai vis dar netrūksta. Jonavos specialiosios montavimo valdybos inž. Viktoras Osipovas, Palangon atvykęs su šeima, susipuko su žmona ir nusigėrė iki samonės netekimo. Vilniaus "Audėjos" fabriko tarnautojas Valdas Džervus tol gėrė alų pajūryje, kol galų gale išvirto iš koto. Kaunietės Vilma Židonavičienė ir Daina Markevičienė Palangon įsėkoti pramogų atskubėjo be vaikų. "Gubojos" restorane vidury šviesios dienos jos tiek prisivaišino, kad teko išleisti blaivykloje. . .

LIUDNOS VESTUVĖS

Agronomė Aldona Kudžmaitė "Tiesos" rugpjūčio 20 d. laidoje aprašo liudnų pasibaigusias Rasos ir Artūro Stembros sutuoktųjų vašes Radviliškio "Gaivos" kavinėje. Pradžia buvo graži: atėjo tėvai, mokytojai, giminės. Visi stengėsi, kad iškilmingos vakarienės nesudrumstų svaiginamieji gėrimai, kad visas vyktų kultūringai. Planą sujaukė kiti "Gaivos" lankytojai: "Vieni jų veržėsi į vaisių kambarį, kur buvo vestuvinių kaimų, kiti plūsdamiesi prašinėjo padavėjų degtinės. Kai jaunieji išėjo šokti pirmojo valso, vienas svirduliuojantis vyras išsitraukė peilį ir ėmė juo mosikuoti. Kavinės darbuotojai visa tai matė, bet liko stebėtojai. . . " Ne geriau vestuviniams sekėsi ir aikštelėje šalia kavinės: "Atsisėdę čia nebuvo kur, nes visus suolus buvo užėmę gėrę piliečiai. Jie visų aikštelėje, nekieno netrukdomi, kliukino butelį po butelį. . . " Pasak A. Kudžmaitės, tai nebuvo atsitiktinis sutapimas, tai vakara. Tokie dalykai čia dedasi dažnai. Radviliškio restorane, ka-

vinėse ir gatvėse tebešliteniuoja įkaušę piliečiai, piktinami praivius.

REKORDINIS KARŠIS

Uteniškis N. Vasiljevas dažnai meškeriodavo prie pat miesto esančiame Vyžuonaičių ežere. Pasigaudavo mažų kuojėlių, ešeriukų, kartais kokį karšiuką. Liepos 22 d. užkibo netikėtas laimikis — 3 kg 570 g karšis. Ištyrus žvynus paaiškėjo, kad tam karšiui jau 15 metų.

ATEISTINIS MUZIEJUS

Pirmasis visuomeninis ateistinės minties muziejus įsteigtas Alytuje. Pagrindinis ateizmo muziejus Vilniuje, Šv. Kazimiero šventovėje, yra laikomas valstybiniu muziejumi. Alytaus muziejuje beveik pusė tūkstantčio rodinių, sugrupuotų į šešis teminius skyrius, pateikia ateizmo raidą nuo XVI š. iki dabartinių dienų, kai ateizmas tapo sovietinio komunizmo religija. Lankytojų laukia knygos, periodiniai leidiniai, nuotraukos, dailininkų piešiniai. Rašoma, kad šiam visuomeniniam ateizmo muziejui medžiaga rinko Alytaus miesto ir rajono mokyklos, gamybiniai kolektyvai ir atskiri žmonės. Propagandinę paramą teikė Vilniaus ateizmo muziejaus specialistai.

KARINĖ STOVYKLA

Vilniaus universiteto IV kuro studentų šią vasarą laukė mokomoji karinės katedros stovykla. Jie buvo apmokyti uniformomis ir vadinami kursantais. Baigę universitetą, studentai gaus atsargos leitenantų laipsnius. Karinėje universiteto katedroje įgytos žinios praktiškai patikrinamos stovykloje. Su kursantais dirbo techninio parengimo dėstytojas Eugenijus Perfilovas, šaudymo parengimo vyr. dėstytojas Eugenijus Ogurcovas, dėstytojai — Jonas Rastenis, Nikolajus Trifonovas, Viktoras Kravčenko. Gerai vairuoti šarvuoties išmoko istorijos fakulteto kursantai Gintaras Jegelevičius, Tautvydas Meškonis, Darius Lukoševičius ir Arūnas Strazdas. Šaudykoje taikliausi buvo Arūnas Strazdas ir Darius Lukoševičius.

ŽALIAKALNIO TURGAVIETĖ

"Komjaunimo tiesoje" rugpjūčio 24 d. reiškiamas kauniečių susirūpinimas apleista ir netvarkinga Žaliakalnio turgavietė. Žanavykų ir Zarasų gatvių rajone, į Žaliakalnio turgų kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį suplūsta tūkstančiai žmonių, kurių eilės dažni ir turistai. Turgavietės gatvė mažutė su menkais apriūtais namukais. Labai prastos ir čia įsikūrusios parduotuvių patalpos. Kauno miesto liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirm. P. Staškūnas susirūpinusius kauniečius ramina, kad turgavietės mažieji namukai bus atnaujinti, o susidėvėjusieji palaipsniui nugriaujami. Jie vietoje bus įrengtos vejos, automobilių aikštelės. Pačioje turgavietėje numatoma pastatyti modernias kultūrinių-ūkinį prekių, vaisių ir daržovių parduotuves, valgyklą "Troškiniai", gėlių pavyklą. V. Kst.

Lietuvos sostinės Vilniaus vaizdas iš naujojo viešbučio "Lietuva", kuriame apgyvendinami turistai iš užsienio

Hamilton, Ontario

TAUTOS ŠVENTĖ buvo paminėta rugsėjo 8., sekmadienį per 11.30 v. Mišias. Pamaldose mūsų organizacijoms atstovavo jų garbės sargybos su savo vėliavomis. O. Žukauskaitė skaitant maldas, jaunimas prie altoriaus sunėšė įvairias simbolines aukas. Kun. J. Liauba, kuris yra žinomas savo patriotiniais pamokslais, ir šia proga vaizdžiai kalbėjo apie pavergtą mūsų kraštą ir okupanto bandymus išplėsti tikėjimą iš mūsų tautos. AV par. choras, pirmą sekmadienį susirinkęs po vasaros atostogų, pagiedojo šiai šventei tinkamus giesmių.

MEDŽIOTOJŲ - ŽŪKLAUTOJŲ sodyboje prie Kaledonijos rugsėjo 8 d. įvyko naujojo pastato pašventinimas. Ta proga į sodybą buvo suvažiuavę nemažai žmonių iš Hamiltono ir apylinkių. Šventinio apeigos atliko kun. J. Liauba. Atidarymo kaspiną perkirpo buvę pirmosios klubo valdybos nariai — Ant. Šimkevičius ir Pr. Sakalas. Abu ta proga tarė ir po trumpą žodelį. Ši lietuvių stovyklavietė dabar turi naują ir erdvų pastatą su virtuve, valgyklomis ir sale. Namas buvo pastatytas klubo narių ir prijauniančių aukomis. Giedračio klubo medžiotojai ir žūklautojai gali didžiulius priešdidesnės lietuvių kolonijas, turėdami šią gražią nuosavybę. Klubui jau ilgus metus vadovauja J. Stankus.

A. a. JONO DEKSNIO mirties metinės buvo paminėtos rugpjūčio 31 d. šv. Mišiomis AV šventovėje. Pamaldose dalyvavo velionies žmona, dukros, sūnus su marte ir daug jų kitų artimųjų. Vietoj tokiom progom įprastų ruošti pusryčių A. Deksnienė pasakė aukų lietuvių organizacijoms. DLK Algirdo šaulių kuopa gavo \$50.

E. K. GUDINSKAI sugrįžo iš Čikagos ateitininkų kongreso, iš ten parsivežė labai daug išpuzdžių. Abu jie yra dar iš Lietuvos seni ir veiklūs ateitininkai. E. Gudinskienė jau daugelį metų eina Hamiltono ateitininkų koordinatore pareigas.

MERGAICŲ CHORAS "AIDAS" rugsėjo 15 d. pradeda savo dainos ir koncertų sezoną. Choriui vadovauja jaunas muz. J. Govečas. Repeticijos vyksta sekmadieniais popiet. Šis jau pagarsėjęs choras nori plėstis ir didėti, tad įieško dar naujų dainininkų. Skambinti E. Ciparienei tel. 389-5161 arba J. Pleiniui tel. 549-5372.

IŠ KALIFORNIJOS pas G. P. Breichmanus atskridę viešėjo St. Vyt. Fleđzinskai, kurie taip pat aplankė ir kaimynines liet. kolonijas. Daugeliui Vyt. Fleđzinskas yra žinomas kaip fotografas-menininkas.

DANUTĖ KEKIENĖ su savo sūnum Tomuku du vasaros mėnesius praleido Suvalkų trikampyje su savo giminėmis. Laimingai sugrįžusi, dabar vėl pradėjo mokytojamą mūsų Vysk. Valančiaus mokykloje.

ATEITININKAI po vasaros atostogų veiklą pradeda rugsėjo 15. sekmadienį, su savo užprašytomis 9 v.r. Mišiomis. Po pamaldų visi ateitininkai vyks į Bronte Creek parką, kuriame yra rengiama jų gegužinė.

ŠAULĖ G. AGURKIENĖ savo vedybinio gyvenimo 35 m. sukakties proga DLK Algirdo šaulių kuopai paskyrė \$50.

MŪSŲ APYLINKĖS dauguma lietuvių veikėję bei savos parapijos ir kitų liet. institucijų išlaikytojai jau yra tapę pensininkais. Iš šios pokarinės imigracijos dar dirbančiųjų skaičius nėra liks labai mažas. Neseniai į pensiją iš "Stelco" plieno įmonės po 30 metų tarnybos išėjo dar Pranas Rimkus ir Klementina Rusinavičienė. K. M.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus]
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Sudbury, Ontario

LŠST MAIRONIO ŠAULIŲ KUOPA minės dešimties metų veiklos sukaktį š. m. rugsėjo 28. šeštadienį, 6 v.v., 212 Frood Rd., lenkų salėje. Į minėjimą pakviestų LŠST dalinių atstovai. Taip pat kviečiame visus kuopos šaulius ir šaules, Sudburio ir apylinkės lietuvių bei svečių minėjime dalyvauti. Maironio šaulių kuopos valdyba

Sault Ste. Marie, Ont.

ŽUVINGAS SEZONAS. Kas antri metai mūsų miesto pakraščių bėgančioje St. Mary upėje praplaukia neršiančios labai brangios ir skanios žuvys — laišos (salmon), kurias puola gaudyti daug vietinių ir daugiausia sezoninių žuvininkų. Pats geriausias ir sekmingiausias žuvinimo būdas yra vadinamas "sneginimu". Prie savo linijos (valo) žuvininkas prikabina stambesnio kalibro trišakį kablį su svoreliu be jokios vilionės (bait) ir staigiu judesiu užkerta prabėgančią laišą kur papuola — už nugaros, uodegos, pilvo. Per labai trumpą laiką žuvininkas pasiekia nustatytą normą — 5 laišas. Bet už tokį žuvinimą jis gali būti nubastas pinigine bauda nuo \$100 iki \$1000 ir prarasti (konfiskuojama) ne tik žuvinimo įrankius, bet ir automobilį. Atitinkami pareigūnai iš Land a. Forest departamento gauda nelegalius žuvininkus. Apie nelegalų žuvinimą neigiamai atsiliepia ir vietiniame dienraštyje "Sault Star", bet tai nedaug tesumažina nelegalų žuvinimą. "Sneginiojai" atsikerta, ešą tų laišų yra labai daug ir jos, pasibaigus nerštui, vistiek, žūsta.

ELEONORA IR JURGIS SKARDŽIAI aplankė Montrealyje dar iš Lietuvos laikų savo senus pažįstamus R. G. Tetmajerius. Grįždami namo, sustoję Toronte pas artimus giminaičius — Juozą ir Oną Balsius. Labai apsidžiaugę Juozo B. išpuzdžių pasakojimais iš senesnių įvykių 10 dienų kelionės Lietuvoje.

Korespondentas

MEDŽIOKLĖS SEZONAS artėja ir prasideda atskirose vietose skirtingomis datomis. Nuolatiniai briedžių (moose) medžiotojai — Vyt. Kramilius, Eugenijus Kutkevičius, Juozas Puteikis ir Vyt. Vainutis jau pradėjo ruošintis šiai medžioklei. Leidimas briedžiams medžioti kainuoja \$22. Jie gaunami gamtos išteklių ministerijos įstaigose. Su tuo leidimu galima medžioti tik versį, bet gegužės mėn. perkant leidimą užpildoma prašymas medžioti bulių ar karvę, nurodant vietovę. Liepos mėn. gamtos išteklių ministerija loterijos būdu, skirto leidimus. Šiomet, pagal Ontario provincijos gamtos išteklių ministerio V. Kerrio pranešimą, 36.500 medžiotojų, t.y. daugiau kaip pusė prašytojų gavo bulių ar karvės medžioti leidimus. Laimė nusišypsavo ir porai mūsų medžiotojų. Neturėję laimės arba gavę leidimą per vėlai, medžioti bulių ar kar-

vę galės tik užsiregistruvę per turistų skyrius ir pagal jų nurodymus.

Kur ir kaip medžioti čia gyvenantiems yra didelis pasirinkimas, nes mūsų miestas yra apsuptas miškų, ežerų ir upių. Nuolatiniai medžiotojai turi miškų gilumoje namelį: 75 km automobilio, 2 km laivelių (upe) ir dar 2 km pėstute. Medžiotojai Benius Dabulskis ir Pranas Umbrasas daugiausia medžioja prie savo vasarvietės Superior ežero įlankoje. Suvaržytas medžiojimas yra Lake Superior provincijos parke prie šiaurinio 17 kelio 90 km nuo mūsų miesto ir tęsiasi apie 80 km. Tose vietose ant kelio pravažiuojantys automobiliai užmuša per metus apie 2 tuzinus briedžių. Taip pat daug briedžių užmuša "Algoma" centrinis traukinys.

Ne visiems medžiotojams pasiseka sumedžioti briedį, bet entuziastas E. Kutkevičius kas metai turi laimę. Medžioklės sportas malonus, bet nušovus briedį pradedama sunkus darbas. Didžiausias darbas išgauti jį iš sunkiai praeinančio miško. Bet visa tai greit pamirštama ir su ilgesiu laukiama kito sezono. V. V.

Detroit, Michigan

DIEVO APAVAIZDUS LIETUVIŲ PARAPIJA, pasitarusi su vyskupu Paulium Baltakiu, OFM, nutarė š. m. spalio 11-13 d.d. surengti dvasinio atsinaujinimo savaitgalį. Programai vadovauti pasiūlytė šios srities specialistė Loretą Giržaitis, (Giržaitytė? Red.), kuri yra Šv. Pauliaus vyskupijos Minnesotoje religinio auklėjimo direktorė, amerikiečių visuomenėje plačiai žinoma kaip paskaitininkė ir autorė, parašiusi tris knygas: "Aids to Adult Scripture Sharing", "The Church as Reflecting Community", "Your Life: More Radiant Than Noonday". Detroitie bus galima šias knygas įsigyti. Loretą Giržaitis yra gimusi Čikagoje ir taip pat kalba lietuviškai.

Numatyta sekanti savaitgalio programa: penktadienio vakarą — susipažinimas, dalyvaujant Loreta Giržaitis: šeštadienio rytą — žvilgsnis į save (Dievo duotas dovanas ir talentus); po pietų — suaugusių religinis auklėjimas (svarba ir kaip tai praktiškai įvykdyti), vyskupo tautos būrelių pasitarimas; vakare — literatūros vakaras. Sekmadienį, po Mišių, paskaita: "Kaip malda išreiškia mane ir aš — maldą". Bus taip pat rodomas filmas.

Kviečiami dalyvauti visi ne tik iš Detroito, bet ir iš kitų lietuvių kolonijų, kurie šiais klausimais domisi. Rengia — Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos švietimo komitetas kartu su vyskupo tautos būreliu, globojant vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM, ir parapijos klebonui kun. Viktorui Kriščiūnėvičiui.

Smulkesnį informacijų kreiptis pas švietimo kom. ir vyskupo tautos būrelio pirmininką Liudą Rugienę, 30717 Lund Dr., Warren MI 48093, tel. (313) 573-9448. Liuda Rugienė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santapus 6%
kasdienines palūkanas
už santapus 5 1/2%
term. indėlius 1 m. 9%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7 1/2%
90 dienų indėlius 8%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santapus
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybėse

Velionis Pranas Naujokaitis, rašytojas ir literatūros kritikas, pirmųjų mirties metinių proga rugpjūčio 11 d. prisiminimas pamaldomis Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje Petersone, N.J. Jam skirtas Mišias atnašavo ir pamokslą sakė buvęs šios parapijos klebonas kun. Viktoras Dabušis, atvykęs iš Floridos. Aukos prie altoriaus atnešė velionies našlė Lina Naujokaitienė ir sūnus Gediminas. Naujokaičių sodyboje buvo surengtos vaisės pamaldų dalyviam. Jų eilėse buvo poetės Kotryna Grigaitytė ir Ona Balčiūnienė-Audronė, dailiojo žodžio menininkė Irena Vebliatienė su savo vyru. Numatytas P. Naujokaičio pagerbimas jo kūrinių skaitymu neįvyko dėl atostogų laikotarpio. Buvo tik pasidalinta prisiminimais iš susitikimų su velioniu literatūros vakaruose ir privačiame gyvenime.

Lietuvos karo mokyklos XVII-ji laida š. m. rugsėjo 16 d. mini 50 metų sukaktį. Mokyklą tada baigė 58 leitenantai, kurių tik mažda dalis pasiekė laisvąjį pasaulį. Daugelis žuvo ar buvo išvežti Sibiran, o kiti likimas nėra žinomas. Amerikoje gyvenantys šios laidos nariai, negalėdami susirinkti bendram minėjimui, užprašė Mišias, kurios už mirusių ir gyvų laidos narius bus laikomos rugsėjo viduryje Čikagoje, Klivlande, Vašingtone, St. Petersburg, Providence, R.I., ir Los Angeles.

Metinis VLiko seimas įvyks gruodžio 6-8 d.d. Floridoje, St. Petersburg Beach vietovėje. Seimas bus pradėtas susipažinimo vakaru Lietuvos klubo patalpose. Oficialioji dalis bus "Don Ce Sar Beach" viesbutyje, 3400 Gulf Blvd., SPB. Gruodžio 7 d. rytiniame posėdyje bus išklaustyti VLiko valdybos, tarybos ir įgaliojimų pranešimai, diskutuojami įvairūs klausimai. Popietinis posėdis bus skirtas Tautos fondo ir kitiems pranešimams. Po to seks vakarienė su menine programa. Baigminis seimo posėdis numatytas gruodžio 8, sekmadienį, 10 v.r. Seimas užbaigiamas iškilmingomis pamaldomis Šv. Dario šventovėje. Visi posėdžiai yra atviri, visuomenė kviečiama dalyvauti ne tik posėdžiuose, bet ir visuose kituose seimo renginiuose.

Venezuela

Venezuelos lietuvių birželio 13 d. Karake, "Tamanco" viesbutyje, pagerbė 65 metų amžiaus sukaktį sulaukęs VLB krašto valdybos pirm. dr. Vytautą A. Dambravą. Pagerbtuvės buvo surengtos lietuvių katalikų misijos tarybos pirm. inž. Antano Sulco ir Elenos Gutauskienės iniciatyva. Pagerbtuvėse dalyvavo VLB krašto valdybos, lietuvių katalikų misijos tarybos nariai, Venezuelos lietuvių jaunimo sąjungos atstovai, lietuvių kultūros fondo pirm. Juozas Menkelūnas, sukaityvininkas sveikinęs VLiko atstovus Venezueloje Henrikas Gavorskas. Iškilmė buvo pradėta viešbučio sodelyje ir dėl tropikinio lietuvių perkelta viesbutin. Dr. V. A. Dambrava daug padėjo lietuviams ir aplamai baltiečiams, dirbdamas JAV ambasadoje, o dabar dar daugiau padeda pensininko amžiu pasirinkęs Venezuelą, tapęs veikliu VLB krašto valdybos pirmininku.

Brazilija

Vysk Paulius Baltakis, OFM, Brazilijoje numato apsilankyti 1986 m. vasario 12 — kovo 4 d.d., kai bus švenčiamas Šv. Juozapo lietuvių parapijos Sao Paulo mieste 50 metų sukaktis. Šventen jį kviečia Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. J. Šeškevičius. Su vysk. P. Baltakiu iš Aušros Vartų parapijos Niujorke vyks ir kun. Vytautas Palubinskas, dirbęs Argentinos lietuvių sielovadoje.

BLB švietimo komisija — A. Bumbulis, A. Petrakis, L. Banytė, F. Bacevičius, A. Tatarūnienė, J. Tatarūnas, kun. Pr. Gavenas, SDB, ir H. Mošinskienė stengiasi atgaivinti lituanistinę mokyklą Sao Paulo didmiestyje. Pirmiausia norima suteikti būrį mokinių. Tam panaudojamos BLB krašto valdybos pirm. Jono Tatarūno portugalų kalba parašytos anketos, kurios bus išsiuntinotos kartu su "Mūsų Lietuva". Tikimasi, kad atsiras savanorių, kurie galės aplankyti lietuvių šeimą Sao Paulo priemiesčiuose. Paskutiniuoju lituanistinę mokyklą Sao Paulo mieste tvirtai veikė 1956-65 m. Iš tos mokyklos auklėtinių M. Vinkšnai-

tienės iniciatyva išaugo "Žilvitis", vėliau tapęs "Nemunu". Paskui atsirado "Rūtelė" ir K. Valavičiūtės iniciatyva gimė jaunimo choras "Volunge", šandien vadovaujamas Liucijos Bantytės. Pradžioje lituanistinei mokyklai norima suteikti pakankamai mokinių ir mokytojų kadra, o tada bus įieškoma patalpų.

Australija

Sydnejaus tautinių šokių grupė "Sūkurys" rugpjūčio 11 d. lietuvių klube specialiu koncertu atšventė pirmąjį veiklos dešimtmetį. Šiame laikotarpyje "Sūkurys" išaugo į 80 šokių turinčią grupę, kuriai nuo pat įsteigimo vadovauja Marina Osinaite-Cox. Sukaktuviniam koncerte dalyvavo ir prie "Sūkurio" pradėjus veikti jaunimo orkestrėlis, kuris ateityje bus labai reikalingas Australijos lietuvių dienų tautinių šokių festivaliuose.

Tradicinį viduržemio vakarą liepos 27 d. surengė Sydnejaus "Dainos" choras. Lengvo žanro duetų padainavo moterų choras — Elvyra Belkienė ir Aleksandra Storpštienė. Atstovai dainas atliko mišrus "Dainos" choras, diriguojamas Broniaus Kiverio. Atskiro pasirodymo neturėjo moterų choras, nes jo vadovė Birutė Aleknaite buvo išvykusi atostogų. Rugpjūčio 10 d. "Dainos" choras dalyvavo metiniame vokiečių Šv. Cecilijos choro koncerte Croytone su savo abiem dirigentais — B. Aleknaite ir B. Kiveriu. "Dainos" choro vardu už pakvietimą koncertant Šv. Cecilijos choro administratoriui S. Ungerui padėkojo A. Kramilius ir įteikė dr. A. Geručio knygą "Lithuania 700 years".

ALB savaitraštį "Mūsų pastogė" dabar leidžia beveik prieš atšaukterius metus įsteigta ir N. S. W. valstijoje įregistruota lietuvių bendruomenės spaudos sąjunga, turinti apie 110 narių. Dabartinį sąjungos komitetą sudaro: pirm. B. Vingilis, vicepirm. V. Patašius, išd. A. Milašas, sek. V. Augustinavičius, nariai — V. Jaras, A. Adomėnas ir B. Žalys. Sąjunga gali įstoti kiekvienas lietuvis, padavęs prašymą ir sumokėjęs vienkartinį \$25 mokesį. Metinio nario mokesčio nėra. Stojamasis \$25 mokeskis galioja iki nario mirties.

Iš Tasmanijos į Perthą liepos 21 d. atvyko "Baltic News" redaktorius Algis Taškūnas ir parodė lietuviams dvi vaizduojančias iš lietuvių gyvenimo Australijoje ir iš tremtinių baudžiamųjų stovyklų Sibire. Jis supažindino lietuvius su sąžinės kalininiais.

Prel. J. Meaney, Lidcombe australų parapijos klebonas, parapijos biuletenyje išreiškė lietuviams ilgą padėką už \$3,985 auką parapijos vargonams įsigyti. Prelatas tikėjosi iš lietuvių nes daugiau \$1,000, nes toje parapijoje yra mažai lietuvių. Jis pareiškė, kad tai yra ryškus Australijos ir Lietuvos žmonių draugiško bendradarbiavimo pavyzdys.

Britanija

Manchesterio ramovėnai Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą paminėjo liepos 20 d. Manchesterio lietuvių klube. Paskaita apie jų drąsų žygį lietuviškai ir angliškai skaitė H. Vainėkis, minėjimui vadovavo ramovėnų skryviaus pirm. K. Murauskas. Meninę dalį atliko Nottinghamo "Rūtos" duetas — A. Aleknavičienė ir Br. Bishop. Vėliau į dainas įsijungė ir V. Aleknavičius.

Skotijos lietuvių pastatė ir pašventino lietuvišką kryžių Garfin Crottoje, kur prieš 100 metų buvo įsteigta katalikų parapija. Kryžiumi norima prisiminti joje dirbusius ir mirusius kunigus. Paskutinis tame mirusių kunigų sąrašas yra prel. J. Gutauskas, sunkios darbo sąlygos atsilaukęs 49 metus. Vietinėje šventovėje Mišias laikė vysk. A. Deksnys, prel. L. Tulaba ir penki Skotijos katalikų kunigai. Kryžių pašventino skotų katalikų vysk. J. Devine. Kryžiumi daugiausia rūpinosi Bellhill ir artimesnių apylinkių lietuvių su jiem vadovaujančiu Pr. Dziudoliku. Didžioji dalyvių dalis po visų apeigų atvyko į Skotijos lietuvių klubą, kurio erdvių patalpos neįstengė visų sutalpinti. Klubo šeiminkės svečiams paruošė skanius pietus, o juos šampanu pavaišino klubo pirm. J. Blūdžius. Lietuviško kryžiaus projektą paruošė J. Adomonis Bradforde, o patį kryžių iš ažuolo padarė Klemensas Savonis.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai. Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJA, - ARGENTINA - datos bus skelbiamos

* * *

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskviemams.
- Tarpininkaujama suteiktai giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nupirkt automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia

AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešias Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Transatlantinių lakūnų DARIAUS ir GIRENO laidotuves Kaune 1933 m. liepos mėnesį. Ši nuotrauka gauta iš Lietuvos šią vasarą. Jų kūnai buvo atgabenti į Kauną vokiečių lėktuvu iš tuometinio Soldino

Socialinės gerovės įstaiga lietuviams

Čikagos socialinių reikalų tarnyba tūkstančiams palengvina rūpesčius

JUOZAS ŠLAJUS

Čikagoje, gausiausiai lietuvių apgyventam Marquette Parke (2636 W. 71 St.), nuo 1984 m. sausio mėnesio nuomojamos patalpos yra įsikūrusi JAV Lietuvių Bendruomenės socialinių reikalų tarnyba. SRT-bai ir tos tarybos Čikagos skyriui vadovauja pirm. Danguolė Valentinaite. Kasdieną, išskyrus šeštadienius ir šventadienius, čia lankosi įvairiausių rūpesčių turį lietuviai. Sužinota, kad per mėnesį čia praėina 240-260 žmonių. SRT-ba patarnavimus atlieka būstinėje ir už jos ribų. JAV LB socialinių reikalų tarnyba buvo įsteigta 1980 m. rugšėjo 26 d. LB IX tarybos sesijoje (sukaktuvinis penketis!). Pirmuoju SRT pirmininku buvo pakviestas krašto valdybos narys dr. A. Butkus.

"Margučio" pastogėje

D. Valentinaite, jau anksčiau pasigėrėtinai dirbusi socialinės gerovės veikloje, 1981 m. įsteigė LB SRT Čikagos skyrių, kuriam tebeprirmininkauja. 1982 m. ji buvo išrinkta JAV LB X tarybos nare (pakartotina vėl išrinkta į XI tarybą 1985 m.), LB pirm. dr. A. Butkaus tuomet buvo pakviesta LB SRT-bos pirmininke.

Betvarkydama SRT Čikagos skyriaus gerovės patarnavimus pensininkams ir kitiems, Valentinaite įsirašė pas P. Petrutį į "Margučio" radijo studijos patalpas. Rūpesčių turinčių lietuvių jį priimdavo šeštadieniais laisvu nuo tarnybos laiku. Radijo programos vedėjas Petrutis, paremdamas jos socialinės veiklos darbą, savo radijo laidose paskatindavo atvykti į "Margučio" pagalbos įrašius. Lankytojų skaičius didėjo. Valentinaite buvo spaudžiama įieškoti tinkamų patalpų. Jas surado ir persikėlė.

Tarnautojai

Vargiai yra kita lietuvių organizacija, sutelkusi taip daug ir sėkmingai dirbančių socialinės gerovės srityje. O visa tai išugdė LB SRT-bos Čikagos skyrius (SRT skyrių yra ir kitose lietuvių gyvenvietėse). LB SRT-bai ir jos Čikagos skyriui vadovauja D. Valentinaite — vykdomoji direktorė ir veiklos planuotoja. Birutė Podienė — pilno laiko tarnautoja atlieka socialinės gerovės patarnavimus raštineje. Virginija Kupcikevičienė yra direktorės pavaduotoja, Nijolė Kupcikevičienė — pagalbinė raštinė tarnautoja, Rita Dapkutė — sekretorė, Aurelija Vaičiūlienė — būstinės vedėja, Gina Poderytė — skaitytuvu operatorė, stud. Albertas Tuškonis — vasaros projekto vykdytojas (ryšiai su Čikagoje esančiais slaugos namais ir juose esančių lietuvių surašymas), stud. Andrius Kulikauskas — silpnaregiams ir akliesiems magnetofoninių juostelių paruošimas, Karolis Milkovaitis — biuletenio redaktorius, Janina Merkelienė — bibliotekos vedėja, Irena Polikaitienė — vyresniam angli kalbos dėstytoja. Dalis čia išvardintų darbų savanoriškai bei atlyginimo ir nepilną laiką.

Gydytojai

Be to, SRT čia dar yra suorganizuoti paskelbtomis dienomis ir valandomis (5 dienas

DANGUOLĖ VALENTINAITE, JAV Lietuvių Bendruomenės socialinių reikalų tarnybos pirmininke

savaitėje) vyresnio amžiaus lietuvių nemokamą sveikatos patikrinimą, kurį atlieka šie gydytojai: Juozas Klizas, Leonas Seibutis, Linas Sidrys (čia turi savo akių ligų kabinetą), Romualdas Povilaitis, Antanas Razma, Jn., Edmundas Vižinas. Soc. reikalų talkininkės — registruotos gailestingos seserys Ramutė Kemežaitė ir Birutė Sadauskienė taip pat nemokamai patikrina atsilankiusių kraujo spaudimą.

JAV LB SRT-bos ir jos direktoriatai bei valdybą sudaro: D. Valentinaite — pirmininkė, B. Bagdonavičienė, K. Žukas — vicepirmininkai, B. Vinčašienė — sekretorė, G. Misevičiūtė — ižd., K. Jazbutis — spec. reikalams, S. Kuprys — teisinis patarėjas. SRT ir skyriaus direktoriai: dr. P. Kisielius, prof. R. Kulienė, L. Narbutis, dr. A. Razma ir dr. F. Kaunas.

Valdžios parama

Socialinės gerovės tarnybos darbams pradėjus plėstis, ypač suorganizavus pastovią tarnybą, didėjo išlaidos. JAV LB SRT yra įsiregistravusi Illinois valstijoje kaip lietuvių soc. šalpos nepelno organizacija. Aukotojai yra atleidžiami nuo mokesčių. Bet socialinei tarnybai išlaikyti nepakankamai gaunant aukų, D. Valentinaite pradėjo įieškoti finansinės paramos valdžios įstaigose. Įrodžiusi tvarkingą lietuvių senatvės dienų palengvinimo darbą, sulaukė miesto valdžios dėmesio. Per pusantį metų iš Čikagos miesto valdžios ji gavo \$33,000 paramos.

Kartą pirm. D. Valentinaite buvusi nusteibinta išgirdusi Illinois gubernatoriaus J. Thomsono telefonu pranešimą iš sostinės Springfieldo, jog aplankysiąs tarybos būstinę! 1984 m. gruodžio 5 d. gubernatorius atvyko lydimas Janet Otwell — valstijos senatvės reikalų d-to direktorės, Tom Kilpatrick — viešosios sveikatos d-to direktorės, lietuviams labai palankios, Judy B. Topinka — Illinoisio senato senatorės ir kitų. Šia proga gub. J. Thomson pasakė šiltų žodžių lietuviams, kaip geriausiai susiorganizuojusiai etninei grupei ir D. Valentinaitei pažadėjo finansinę paramą — \$50,000. Iš viso gavo \$83,000.

Perka namus

D. Valentinaite rugpjūčio 1 d. į "Dainos" restorano salę sukvietė visuomenės susirinkimui, painformavo, kad LB SRT

Čikagos skyrius užpirkio dviejų aukštų namus. Kaina — \$75,000, plius — apie \$35,000 pertvarkymui. Namų pirkimui jau yra gaunamos aukos — net po \$1000. Pirmame namų aukšte bus raštinės, gydytojų kabinetai, salė 120-čiai žmonių, knygynas ir kt. Antrame aukšte — kelias kambarių nuomajimui. Iš valdžios nesitikima finansinės paramos. Paminėtina, jog centrinės lietuvių organizacijos jau seniau yra įsigijusios savus namus. Dabartinė būstinė ir perkamoji yra lietuvių centre prie patogaus susisiekimo ją lankantiems. Į naujas patalpas numato persikelti šį rudenį.

Paskaitos ir pranešimai

Greta SRT būstinės — "Dainos" restorano salėje D. Valentinaite surošia pranešimus apie social. reikalus ir gydytojų paskaitas, kurias skaito tie patys gydytojai, atliekanti nemokamą sveikatos tikrinimą būstinėje. Teisės ir testamentų reikalą aiškina jauna adv. Rima Skorupskaitė ir kiti. Susirenka iki 150 asmenų.

D. Valentinaite Argentinoje gyveno 16 metų ir ten baigė mokslus. Prieš 20 metų persikėlė į JAV. Vaikystėje praleistų dienų viliojama, š. m. gegužės mėn. ji nuskrido P. Amerikon ir sugrįžusi "Dainavos" restorano salėje susirinkusiems papasakojo apie Argentiną ir tenykštį lietuvių gyvenimą. Argentiną ir joje gyvenančius lietuvius smaugia žiauri pinigų infliacija — 500-600%. Maža dalis jaunimo, ypač trečios ar ketvirtos kartos mažai bekalba lietuviškai, bet sakosi esą lietuviai. Norinčių išmokyti lietuviškai skaičius daugėja. Yra norinčių vykti į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Net yra norinčių studijuoti lituanistikos katedroje Š. Amerikoje, kad grįžę galėtų kalbėti bei kitus pamokyti lietuvių kalbos. Deja, tai liūdina sąjone, nes už kelionę ir mokslą reikia mokėti dolerių, kurių neįmanoma gauti.

1944-1960 m. visa veikla ten vykdavo lietuviškoje parapijoje. Buenos Airese beliko tik viena parapija. Kunigai dabar daugiau rūpinasi sielovada, mažiau lietuviška veikla bei tautiniu lietuvių jaunimo auklėjimu.

Urugvajuje būklė esanti dar vargingesnė. Visos veiklos širdis ir gyvybė yra kun. Jonas Giedrys, SJ. Montevideo didmiestyje veikia pagarsėjusi tautinių šokių grupė "Azuolynas", vadovaujamas dr. Alfredo Stanevičiaus, prieš penkerius metus su dideliu pasisekimu koncertavęs JAV ir Kanadoje, stebėjęs aukšto lygio meninę programą.

Apie "Azuolino" šokėjus Danguolė papasakojo net jaudinančią istoriją. Montevideo didmiestyje į šokių repetitijas jie eina pėsčiom 20 ir daugiau kvartalų, nes neturi pežų nusipirkti bilietų važiuoti autobusu! Tokį vargo ir meilės pasišventimą tautiniam šokiui Danguolė papasakojo per "Margučio" radijo programą pasikalbėjime su P. Petručiu. Į "Margučio" radijo studiją ir SRT būstinę suplaukė aukų \$800. Geraširdžių lietuvių pakauti pinigai pasiūti "Azuolynui".

Kopenhaga, Helsinkis ir mes

Kodėl tiek mažai lietuvių dalyvavo Taikos ir laisvės ryžto žygyje?

AURELIJA BALASAITIENĖ

Nėra abejonės, kad mūsų spaudos skaitytojai su dideliu susidomėjimu seka pranešimus ir korespondencijas apie baltiečių Taikos ir laisvės žygį, Baltijos tribunolo bylos eigą Kopenhagoje ir demonstracijas Helsinkyje. Pranešimuose primygtinai pabrėžiamas mūsų jaunimo dalyvavimas tame žygyje ir Lietuvos pasiuntinio Vašingtone vaikiečio Vyto Bačkio suėmimas. Pranešimai įdomūs, perduodantys nuotaikas ir įspūdžius. Jie įtikina skaitytoją, kad bent Europoje pasiekta puikių antisovietinės propagandos rezultatų. Tai rodo gausūs reportažai Europos spaudoje ir žinių agentūrose. Organizatoriai taip pat parodė savo sugebėjimą tokį žygį organizuoti ir jį tinkamai išgarsinti.

Stebint nuotraukas, negalima nematyti gausybės reporterių su foto ir televizijos kameromis. Tačiau, žvelgiant atgal, tenka apgailestauti, kad prieš žygį stigo plačios reklamų mūsų spaudoje ir per radijo valandėles, kurių reikšmės negalima nuneigti. Juk ne kiekvienas perskaito, kas parašyta, bet negali neišgirsti to, kas ateina oro bangomis. Dėl to lietuvių dalyvavimas, pagal straipsniuose pateiktas statistikas, yra apgailestina mažas, nors Amerikos ir Kanados lietuviai skaičiumi pralenkia latvius bei estus ir savo veikla yra žymiai plačiau išsišakoję.

Pagal "Europos lietuvių" (1985.VIII.23) pranešimą, "Baltic Star" laivu keliaupį po Baltijos jūrą 198 latviai, 51 estas, 51 užsienio korespondentas ir tik 52 lietuviai. Juk vien iš JAV ir Kanados atvykę lietuviai galėtų tą skaičių keliaropiškai padidinti. Išvyka, teismas ir demonstracijos vyko patogiu vasaros atostogų metu, o ir finansaiškai Š. Amerikos žemyno lietuviai yra pajėgūs ir neapsnūdę.

Pavasarij po pamaldų tradicijos kavutės gavau į rankas vargingai atspaudintą brošiūrą apie planuojamą išvyką. Turiau prisipažinti, kad ji mane sudomino, tačiau kasdieninių smulkmenų jūroje aš ją praradau. Nesirūpinau, nes tikėjau, si rasianti plačią informaciją mūsų spaudoje ir taip pat gerą propagandos ir reklamų tinklą, kuris sudomintų lietuvių ir sukeltų entuziazmą dalyvauti. Deja, jau viskas praėjo, kad ir sėkmingai, bet be didelio dėmesio mūsų visuomenėje paruošiamųjų darbų metu.

Vis dėlto reikia pripažinti, kad iki tam tikro laipsnio rezultatai yra pasiekti, o dabar turėtume jų vaisiais pasinaudoti ir mes patys. Iš minėto žygio organizatorių reikia gauti dalyvavusių lietuvių sąrašus su tiksliais adresais, ir, kas svarbiausia, dalyvių amžiumi, nes iš pranešimų aiškiai galima spręsti, kad lietuviams atstovavusi jauniausioji karta. Ir

nuotraukose matome lietuvių su tautiniais drabužiais. Kaip paprastai, kai kurios mūsų didžiųjų veikėjų pavardės yra paminėtos reportażuose, tačiau, išskyrus suimtąjį Vytautą Bačkį iš Prancūzijos, nė vieno jauno žmogaus pavardės nesimato. Kokį nuosimtį sudaro Amerikos žemyno jaunimas? Kas jie tokie? Kur jie gyvena?

Artėjant mūsų tradicinių minėjimų datoms, rengėjai karštligiškai įieško "pagrindinių" kalbėtojų, kviečia vietinius politikos atstovus, kurie, įieškodami "etninių" balsų, perskaitytų mūsų pačių paruoštas kalbas, arba mūsų pačių vyresnio amžiaus veikėjų. Dabar būtų puiki proga tokius jaunuolius, kurie su dideliu entuziazmu, paaukodami savo atostogas ir santuokas, rizikuodami galimais nemalnumais, tame žygyje dalyvavo ir savo buvimu, nekalbomis, įrodė meilę Lietuvai ir gilų rūpestį jos likimu. Gavus tokius sąrašus, galima būtų su jais tartis dėl paskaitų ar net paprastų "vakaronių", tuo ne vien pagyvinant mūsų renginių pobūdį, bet pagaliau pagerbiant ir mūsų jaunuosius, kurių abejingumu ar nedalyvavimu lietuviškuose reikaluose sielojamės. Grįžusius iš Kopenhagos ir Helsinkio padarykime savo garbės svečiais. Tai puiki suartėjimo su jaunimu proga.

Dar grįžtant prie žygio paruošiamųjų darbų propagandos stokos, norisi sustoti ties 32-ąją Europos lietuvių studijų savaitę, kuri, kaip ir kasmet, buvo sėkminga, puikiai išgarsinta ir kurioje iš Amerikos dalyvavę net arti 60 asmenų. Toks iš Amerikos atvykusių asmenų skaičius Europos lietuvių studijų savaitėje yra tikrai įspūdingas, nes juk tai svečiai, kurie nesudaro tos savaitės dalyvių daugumos. Studijų savaitės pagrindinis uždavinys yra įieškoti bendros gijos, kuri jungtų įvairiose Europos šalyse gyvenančius lietuvių skirtingų kultūrų įtakoję.

Tai reikšmingas tradicinis renginys, stipriai pasitarnaujantis mūsų kultūrinės gyvybės ir politinių aspiracijų išlaikymui, bet ne išorinei politinei propagandai. Baltiečių laisvės žygis išėjo į skirtingą plotmę — tarptautinę viešumą prabilti už tuos, kurie yra priversti kentėti ir tyli. Todėl, palyginus Amerikos žemyno dalyvių skaičių, savaimė kyla mintis, kodėl žygyje mūsų buvo taip mažai?

Mano straipsnio uždavinys nėra kritikuoti žygio rengėjų ar apgailestauti mūsų menką dalyvavimą tokia svarbiame renginyje, tik paskatinti čia gyvenančius daugiau dėmesio kreipti į jaunimą, kurio patriotinių nuostatų mes nematome ar nenorime matyti, bet be kurio mūsų ateitis būtų tamsi. Kol dar nevelu, suraskime tuos, kurie norėtų su mumis pasidalinti savo įspūdžiais ir bent valandėlę būti mūsų dėmesio centre.

Helsinkyje prie Estijos vyriausybės pastatyto paminklo suomiams, kovojusiems už Estijos nepriklausomybę. Prie paminklo — G. GIEDRAITYTĖ, dalyvavusi demonstracijoje ir nešusi Lietuvos vėliavą. Nuotr. St. Daliaus

Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys, š. m. rugpjūčio 15 d. atšventusios 50 metų vienuolinio gyvenimo sukaktį. Iš kairės: TARCIZIJA, APOLINARA, BONIFACIJA

Penkiasdešimt metų vienuolyne

Vienos seselės įžada ir trijų auksinė sukaktis Putname

Pasibaigus aštuonių dienų rinkėjimui, kuriom vadovavo saliečiai kun. St. Šileika iš Kanados Montrealio, š. m. rugpjūčio 15 d. įvyko dviguba šventė — seselės Lolitos Burokaitės iš Toronto ketvirtųjų metų įžada ir seselių Apolinaros, Bonifacijos ir Tarcizijos 50 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis.

Štai 8 v.r. Mišias laikys kun. St. Šileika. Pradeda rinktis seselės, jų svečiai ir kaimynai. Štai jau ir seselė Lolita ateina koplyčion su papuošta žvake rankoje. Ji sustoja gale koplyčios. Pasigirsta seselių giedama tai dienai pritaikinta giesmė. Vergonais palydi seselė Teresė. Iš zakristijos išeina kun. St. Šileika. Jis eina šoniniu koplyčios taku ir prisiartinęs prie laukiančios seslės Lolitos, lydi ją iki altoriaus. Ten jos lauke provincijolė seselė Paulė. Prasideda Mišios su giesmėmis, kun. St. Šileikos pamokslu ir giliomis maldomis. Žmonės meldžiasi susikaupę, prašo Dievo gausių malonių seselėi Lolitai ir visoms šio vienuolyno seselėms. Pasibaigus Mišioms, seselė Lolita išeina ramiai ir laiminga. Su ja išaugiasi jos šeima, giminės ir pažįstami.

Priartėja 11 valanda. Koplyčion pradeda rinktis vis daugiau ir daugiau žmonių, iškilmingom padėkos Mišioms trijų seselių. Koplyčia pilna žmonių. Šalia suolų papildomai pristatyta kėdžių. Pasigirsta seselių giedama į Šv. Dvasios giesmę ir ilga procesija: kryžius, 10 kunigų, trys seselės su kaktuvininėmis su papuoštomis baltomis žvakėmis rankose ir kape-lionas kun. dr. V. Cukūras. Šiandien tos seselės dėkingos Dievui už duotus joms ilgus, 50 vienuoliško gyvenimo metus.

Prasideda Mišios, atnašaujamos kun. V. Cukūro, koncelebruojant 10 kunigų. Jos buvo labai iškilmingos savo maldomis, gražių seselių giedojimu ir turingu kun. V. Cukūro pamokslu. Mišių metu visos trys seselės pakartojo savo vienuolinius įžadus — neturto, skais-tybės ir klusnumo, prašė Dievo ir Marijos pagalbos ištesėti jų pasiryžimuose ir aukoje, visa apimančios meilės kelyje iki mirties.

A+ MARIJAI KEVĖŽIENEI mirus,

j o s dukras — VALĖ ir LIUDA su šeimomis giliai užjaučiame —

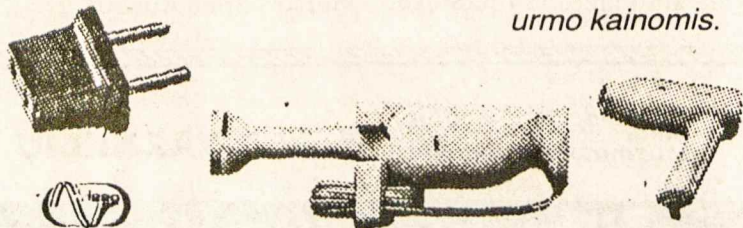
O. Grigaravičienė
K. G. Budreckai
B. Končienė
V. R. Stabačinskai

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (converter) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į "House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Ganytojo lazda

Vysk. P. Baltakio ganytojiška lazda ir jos kūrėjas Simas Augaitis

J. VARČIUS

Vysk. P. Baltakis, lankydamas pasaulio lietuvių išeivių kolonijas, iškilmingose pamaldose pasirodo liturginėje aparangoje su tamsios spalvos ganytojo lazda, kuri išpuošta lietuvių liaudies meno ornamentais ir gintarėliais. Mūsų spaudoje apie šios ganytojo lazdos atsiradimo istoriją ir jos meniškas detales nebuvo rašyta. Pasinaudodamas amerikiečių spaudos aprašymais ir kitais šaltiniais, supažindinsiu šio laikraščio skaitytojus su minėtos lazdos projekto autorium ir jos detalėmis.

Talentingas menininkas

Ganytojo lazdos meistras Simas Augaitis gimė 1916 m. Lietuvoje. Mokėsi Šakių "Žiburio" gimnazijoje, kurioje labiausiai domėjosi paišybos pamokomis, išsiskirdamas iš kitų savo piešiniais. Po karo, kaip ir daugelis lietuvių tremtinių, iš Vokietijos atvyko į Ameriką ir pastoviai apsigyveno mažame Watertown miestelyje, apie 100 mylių į šiaurę nuo Niujorko. Šalia tiesioginio darbo vario įmonėje, domėjosi menu, ypač meniniu fotografavimu. Padarė daug gražių nuotraukų, dalyvavo amerikiečių fotografų klubų parodose ir rodė spalvotas skaidres.

Išgijęs nedidelį namą, jį išpuošė lietuvių liaudies meno ornamentais ir medžio drožiniais. Nepamiršo ir paukštelėlių, kuriems savo sodybos medžiuose įrėngė puošnius inkilus. Labiausiai domėjosi skulptūriniu medžio apdirbimu. Įsirengęs savo namo rūsyje dirbtuvę ir įsigijęs atitinkamus įrankius, pradėjo drožinėti dekoratyvinius stalo reikmenis: arbatinius šaukštelius, šakutes, peilius, šaukštus, servetėlių žiedus ir lėkštes. Vėliau atsirado rankšluostinės, kryžiai, brangenybų dėžutės, statulėlės ir reljefiniai paveikslai. Dirbdamas vario įmonėje, atkreipė dėmesį į vario plokštes, kuriose pagal paruoštą paveikslą projektą spausdino gamtos paveikslus, paukščius, vaisius, Lietuvos senovės pilis ir kitus istorinius vaizdus.

1974 m. pasitraukęs iš darbo, S. Augaitis savo talentą panaudojo skulptūros ir grafikos darbams. Jis yra gabus ir darbštus menininkas, kurio kūriniai pasižymi detalishumu, lietuvių liaudies meno išraiška ir technišku darbo tobulumu. Jo rankose drožinių įrankiai yra paklūsūs menininko vaizduotės vykdytojais.

S. Augaičio darbas pirmieji susidomėjo amerikiečių spaudos reporteriai, kurie, atvykę į jo namus, didžiausiam jų nustebimui, rado lietuvių liaudies meno muziejų. Visos namo sienos buvo apkabinėtos paveikslais, drožiniais, metalo iškalinėjimais. Reporteriai studijavo kiekvieną kūrinį ir užsirašinėjo savo knygelėse.

Pirmas šį menininką plačiai aprašė 1976. IX. 5 Waterbury dienraštis sekmadienio laidos kultūriniame priede "The Sunday Republican", paskyręs S. Augaičio spalvotai didžiulei nuotraukai žurnalo viršelį ir sekančias tris puslapius — jo darbų aprašymui su 5 nuotraukomis. Vargu ar kitas kuris tos apylinkės lietuvis susilaukė tokio dėmesio — spalvotos viršelio nuotraukos ir tokio išsamaus meno kūrybos darbų įvertinimo.

Buvo surengtos S. Augaičio kūrinių parodos amerikiečių galerijose, kur jis susilaukė gerų įvertinimų. Lietuvių visuomenė su S. Augaičio meno kūriniais buvo supažindinta 1978 m. Niujorke surengtoje parodoje.

Nors šiuo metu yra pablogė-

jusi jo sveikata dėl širdies operacijos, tačiau ne tik dar drožinėja medį, bet ir velykinius margučius, skaito paskaitas amerikiečių pensininkų klubuose ir mokyklose, supažindindamas savo klausytojus su lietuvių liaudies menu.

Lazdos projektas ir jos drožyba

Kai jau buvo žinoma, kad kun. P. Baltakis bus konsekruotas vyskupu 1984 m. rugsėjo mėn., Niujorke buvo sudarytas Amelijos Matulaitienės vadovaujamas komitetas, kuris ryžosi paremti naują vyskupą lėšomis ir jam padovanoti ganytojo lazda. Jo planus parėmė LB Niujorko apygardos valdyba. Komitetas šiam reikalui pradėjo rinkti aukas ir 1984 m. birželio mėnesį kreipėsi į S. Augaitį, prašydamas paruošti projektą ir padaryti lazda.

S. Augaitis tuojuo paruošė projektą, kurio papildymai, pataisos ir komiteto pasitarimai dėl vasaros atostogų užvilkinio patvirtinimą. Vyko pasitarimai dėl projekto ir su vysk. P. Baltakiu. Darbas buvo sudėtingas, nes lazdoje reikėjo suderinti lietuvių liaudies meno ornamentus su religiniais simboliais, kuriuos nupiešė dail. Paulius Jurkus. Susitarus dėl projekto, prasidėjo sudėtingi lazdos drožimo darbai.

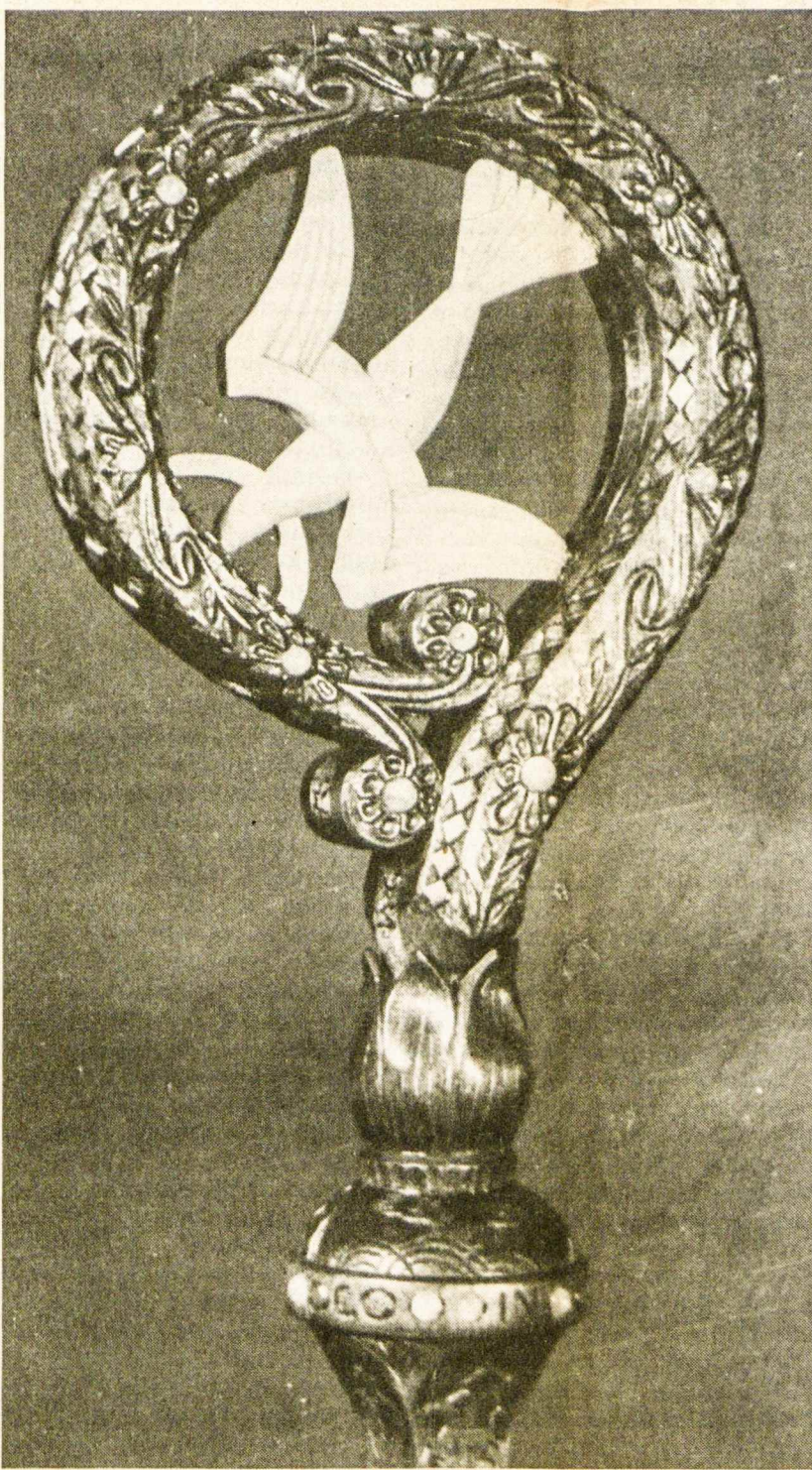
Ganytojo lazda — tai Simo Augaičio rankų drožinys iš juodo riešuto medžio. Jos aukštis — 72 coliai; susideda iš keturių išardomų dalių, kad būtų patogį įdėti į specialią dėžėlagaminą.

Svarbiausia ir gražiausia lazdos dalis yra jos galva, viršutinė dalis, kuri sudaro apskritą lanką. Jis sulipintas iš trijų lentelių: išorinės — juodo riešuto medžio, o vidurinė — balto medžio, kurios išpuoštos išdrožinėtais lietuviškiems ornamentais ir gintaro karoliais. Apskritimo viduje — nusileidžiantis baltos spalvos balandis, vaizduojantis Šv. Dvasią. Apskritimas užbaigtas tulpės žiedu, po kurio seka rutulys, primenantis visą pasaulį. Jis išpuoštas tautiniais ornamentais, stilizuotais tulpių, ramunų, saulukių žiedais. Jų centruose — gintariniai karolėliai. Centrinėje rutulio dalyje — juostoje iškaltas šūkis, kurio kiekvienas žodis atskirtas gintarėliais: IN CARITATE SERVIAMUS DEO. Virš rutulio — Kristaus simbolis, Kristus ir Šv. Pranciškaus rankos su žaizdomis. Kiekvienas gintarėlis įgręžtas, įklijuotas ir pritvirtintas sidabro vinelė.

Viršutinė lazdos dalis užbaigta rutulio pailgos formos apatine dalimi, kurioje išdrožti tautiniai simboliai: Vytis — Lietuvos valstybės ženklas, priešingoje pusėje — Gedimino stulpai. Apatinės dalies dešiniame šone — karaliaus karūna, primenantį šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį, o kairiame šone — trys lenkų žiedai, primenantys šv. Kazimiero nekaltumą ir šventumą.

Sekantios trys apatinės dalys yra padarytos iš juodo riešuto medžio, kurio viršutinė dalis turi pusantro colio storio. Apatinė lazdos dalis nuolaidžiai nutekinta iki vieno colio storio ir užbaigta gumine galūne.

Ši meniškai S. Augaičio padaryta ganytojo lazda buvo įteikta vysk. P. Baltakiui 1985 m. sausio 13 d. Niujorko lietuvių suruoštosie iškilnėse, įvykusiose Kultūros židinio patalpose. Tai puošni Niujorko lietuvių dovana vyskupui, kuris čia gyvenęs apie 15 metų pasirinko šią lietuvių koloniją nuolatine savo kaip vyskupo gyvenamąja vieta. Keliaudamas per pasaulį, vyskupas, imdamas į rankas ganytojo lazda, visuomet prisimena niujorkiečius lietuvius ir jos meistrą Simą Augaitį.

Meniška ganytojinė vyskupo P. BALTAKIO lazda, sukurta ir pagaminta SIMO AUGAIČIO Niujorke, tarpininkaujant specialiam komitetui

Šviesus taškas tamsioje zonoje

Milžiniški saleziečio kunigo Šrasio Matučio darbai Kolumbijoje

"El Herald" dienraštis, išeinantis Barranquilla mieste Kolumbijoje, 1985 m. rugpjūčio 22 d. laidoje visą socialinio skyriaus puslapį skiria saleziečio kunigo Stasio Matučio nuveiktiems darbams Šv. Roko parapijoje. Jo įsteigtas Don Bosco socialinis centras (50.000 kv m pastatai) tarnauja 10.000 gyventojų Rebolo priemiestyje. Kun. St. Matutis, 72 m. amžiaus užtikrina, kad šį milžinišką projektą įvykdyti pavyko su Šv. Marijos pagalba (Marija Auxiliadora).

Kun. St. Matutis gimęs Lietuvoje, bet visa širdimi tikras kolumbietis ir "barranquille-ro" (to miesto gyventojas), kokio mažai yra. I D. karo metu jis neteko net 18 šeimos narių. Lietuvoje gyvena tik viena sesuo, kurios nematė 55 metus ir palaiko ryšį tik laiškais. Jo darbo diena jau 20 metų prasideda 4 v.r. ir baigiasi 11 v. naktį. Prisilaiko labai griežtos dietos, kuri duoda energijos ir "geležinę" sveikatą, kad įvykdytų užsibrėžtus planus. Jis lengvai galėtų gauti ekonomisto, administratoriaus, teisininko ir net architekto titulą. Jis vadovauja darbininkams statyboje ir dažnai kartoją šį posakį, davusį gerų rezultatų: "Reikia turėti visada tvirtą kumštį šilkinėje pirštinėje".

Į Barranquilla miesto Šv. Roko parapiją kun. St. Matutis atvyko prieš 38 metus. Pamatęs kunigus-vienuolius, užimtus įvairiais namų ruošos darbais, sielovadaį tsekiantį labai mažai laiko, susirūpino ir įjieskio būdą tai sutvarkyti. Pasitaręs su parapijiečiais, įsteigė loteriją, kurios pelnas buvo skiriamas atlyginimui tarnautojų, palaikančių švarą ir atliekančių kitus darbus. Vėliau iš tos loterijos pelno nupirko šventovei naujus suolus, vitražus, išdažė ir atnaujino visą Šv. Roko šventovę. Ši loterija vyksta ir dabar 3 kartus per metus. Joje galima laimėti namus, automobilius ir t.t. Šio socialinio centro išlaikymui 60% metinio biudžeto sudaro loterijos pelnas. Be to, 20% gauna pagalbos iš vyriausybės, 20% — iš vietinės pramonės, komercinių įstaigų ir privatinų šaltinių. Tuo būdu per paskutiniuosius 20 metų jam pavyko įsteigti, pastatyti ir išlaikyti Don Bosco socialinį centrą.

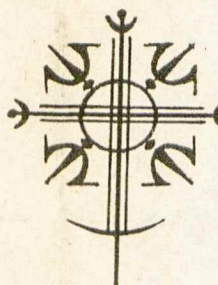
Šis centras buvo statomas ant pelenų, t.y. sudegusio neturtingųjų kvartalo, kuris vandalų buvo padegtas. Ta vieta buvo vadinama "tamsiausia

miesto dalimi". Čia suprato kun. St. Matutis reikalingą padėti neturtingiems ir suskato organizuoti didžiąją statybą. Taip netoli Šv. Roko parapijos išaugo didžiulis milžinas — socialinis Don Bosco centras, dabar vadinamas "šviesus taškas tamsioje zonoje". Tuo centru naudojasi ne tik Rebolo priemiestyje, bet ir aplinkiniuose kvartaluose gyvenantieji.

Socialiniame Don Bosco centre mokosi 1700 pradžios mokyklos mokinių, 1000 aukštesnės amatų mokyklos mokleivių ir 250 universiteto studentų. Dėsto 58 mokytojai. Taip pat veikia įvairūs kursai sutalikuoti, kuriuos mokytojai, dvi virtuvės ir valgyklos, kurių išlaikymu rūpinasi belgų vyriausybė.

Tyliai ir kukliai paminėta Don Bosco socialinio centro 20 metų gyvavimo sukaktis. Kun. St. Matutį pasveikino vyriausybės, parlamento, kariuomenės ir miesto atstovai už tokį milžinišką bei tiek daug jėgų pareikalavusį darbą. Atsisakęs didesnių iškilmių, kun. St. Matutis į visus sveikinimus ir linkėjimus atsakė: "Visą paveldu Šv. Marijai Gelbėtojai". Toliau pridėjo Don Bosco žodžius: "Pastikėkite Marija Gelbėtoja ir pamatysite Jos daromus stebuklus". Ir tikrai jo tikėjimas į Šv. Mariją Gelbėtoją (Marija Auxiliadora), per 38 metus lydi jį ir saugo jo pasaulyje, kuris sukasi aplink Šv. Roko parapiją ir socialinį Don Bosco centrą.

Laisvai vertė — v.b.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

"Aro" gastrolės Britanijoje

Toronto lietuvių vyrų choras ten viešėjo 8 dienas ir davė 3 koncertus

KAZYS MILERIS

"Arui" į Britaniją gastroliai užuomazga padarė J. Karasiejus. Prieš metus, po savo taut. šokių grupės "Gintaro" pirmos vietos laimėjimo Anglijoje, taut. šokių festivalyje, jis su savo šokėjais aplankė ten ir kai kurias lietuvių kolonijas. Gastroluodamas, susitiko su Britanijos lietuvių veikėjais, pamatė jų susidomėjimą Kanados lietuvių meniniais vienetais ir aptarė "Aro" atvykimo galimybes.

Mūsų Toronto vyrų choras susidomėjo išvyka į užjūrus. Prasidėjo susirašinėjimai, vieni kitų informavimas ir ten vykti apsisprendusių choristų intensyvios repetitijos bei kelionės ruošė. Apie dešimt choristų dėl įvairių priežasčių tai kelionei nubyrėjo. Iš choro v-bos irgi vyko tik du jos nariai — Vyt. Pečiulis ir P. Butėnas, kuriems ir teko didžioji rūpestių našta.

Repertuare choras į gastrolės vežėsi 29 dainas. Viskas buvo pavadinta "Dainų pynė", susidedanti iš klasikinių senųjų Lietuvos kompozitorių kūrinių, linksmojo žanro jaunųjų lietuvių kompozitorių dainų ir ritmingų lietuviškų maršų. Į programą buvo įtraukta ir sol. V. Verikailio Ūdrinio daina iš operos "Pilėnai" (kompoz. V. Klova) ir "Tavęs nebemyliu" (kompoz. P. Tosti). Choras dar dainavo kompoz. H. Danks "Dengia smilkinius šar-ma" ir seną amerikiečių dainą "Mano kaimas" su sol. V. Verikailiu, su kuria visur susilaukė daugiausia plojimų. Nebuvo jokio programos pranešimo, nes taip programą atliekant jo ir nereikėjo. Choru ir solistui akompanavo nepakeičiamas muz. J. Govėdas.

Ilgą kelionę lėktuvu

Liepos 25 d. vakarą į Toronto orauostį suvažiuavo gerai nusiteikę "Aro" vyrai su pilkai melsvomis striukėmis, prisiseję Ontario ženklus ir pasiėmę koncertų uniformų bei kelionės reikmenų ryšulius. Visų nuotaika pakili, nes jų lauke kažkas naujo, įdomaus ir nematyto. Buvo keletas anksčiau Anglijoje gyvenusių.

"Jetlink" bendrovės "Caledonia" linijos DC-10 lėktuvas gana erdvus. Vidus atrodė lyg kokia salė, žmonės susėdę ir kaktus ištempę lyg kokiame koncertui. O tas koncertas turės būti gana ilgas, net šešių valandų. Kapitonas kažkokia steniančia kalba praneša, kad skrendame 35.000 pėdų aukštyje, 500 mylių per valandą ir rytą 5.45 v. mūsų laikų nusi-ri išlaikymu rūpinasi belgų vyriausybė.

Laimingi virvinių nervų visi miegaliai Anicetai! O mane kamuoja mintys, kad mūsų DC-10 nenuklįstų kur nors prie Sachalino pusiasalio ir kad jo neištiktų tas pats P. Korėjos lėktuvo likimas. Juk perskrisime ir per tą pačią Airijos jūrą, kur čia prieš mėnesį "Air India" lėktuvas su 329 žmonėmis nugrimzdė į jūros dugną. Dėl visko esu pasiėmęs ir maudymosi kelnaites, jei lėktuvas nusileistų į jūrą... Mums išvykstant, choro v-bos pirm. V. Zadrurskis pajaukavo, girdi, kas beatsitiktų jums išskendantiems, "Aras" visvien neišnyks, nes mūsų čia dar tiek pasilieka, kad bus dar galima sudaryti "Aro" oktetą...

Su Skotijos lietuviais

Lėktuvas nusileido Prestwicko orauostyje jau penktadienio rytą. Čia reikėjo laikrodžius pasukti penkias valandas pirmyn. Palaiminta žemė! Kaip malonu ją pajusti po savo kojomis. Po lėto ir, atrodo, labai gerai organizuoto dokumentų patikrinimo iš orauosčio išėjė susitikome jau mus laukiančius DBLS Glasgovo skyr. pirm. J. Blūdžių ir su juo atvykusį muz. Pr. Dzidolika, kurie turėjo ten ir mūsų laukiantį autobusą. Jiedu nuvežė mus į Bellshill lietuvių klubą pusręčiams, o iš ten, visus pasidailinę, išsivežio apylinkės lietuviai.

Kelionė buvo vienos valandos, tad važiuojant autobuse Pr. Dzidolikas bandė šį tą pasakoti apie Skotijos lietuvių gyvenimą. Čia dauguma senosios imigracijos ir jau čia gimę, kaip ir pats Pr. Dzidolikas, mūsų tautiečiai. Skotija yra tas kraštas, kur anais laikais pirmieji lietuviai imigrantai ir buvo susitelkę, nes čia juos sutraukė darbai ir didesnės uždarbiai. Ir jie pirmieji Britanijoje įsigijo savo sales, savo kunigą ir pirmieji pradėjo leisti savo laikraštį.

Autobusas privežė prie naujai pastatyto namo su užrašu: "Scottish Lithuanian Social Club". Viduje su pusryčiais jau mūsų laukė gerosios šeimininkės. Pirmiausiai jos puolė mus sveikinti, o paskui pradėjo nešti keptus viščiukus, pačių gamintas dešras, kvepiančią aviėnų ir visokiųjų grybų, grybų. Jau iš pirmo susitikimo galėjai pajusti šitų žmonių gerumą, tikrą nuosirdumą ir meilę savam žmogui.

Pasisotinusius ir atsigaivenusius bare litriniais bokalais "Bitter" putojančiu alučiu choristus ir visus su jais atvažiusius išsivežiojo pas save vietos lietuviai ir lietuvių draugai skotai. Prieš išsiskirstant J. Blūdžius visus nustebugo paskelbdamas, kad šį vakarą "Aro" garbei klube yra rengiami šokiai.

Mudu su Juozu išsivežė jau 38 m. čia gyvenantis uteniškis Pranas Puodžius, kuris yra vedęs senosios imigracijos, bet gerai dar lietuviškai kalbančią lietuvaite. Jie mus per tą laiką globojo, valgydino ir važinėjo. Susidariusi "Aro" delegacija su J. Blūdžium nuvyko pas Motherwell miesto burmistą perduoti Mississaugos ir Toronto burmistų sveikinimus bei atvežtas dovanėles. Jie buvo maloniai priimti ir apdovanoti kaklaraiščiais.

Šokiai ir koncertas

Į šokių choristas buvo pasakyma ateiti su gelsva uniforma. Buvo įdomu pamatyti visus tuos šokėjus. O priejo ir privažiavo nemažai jų. Šokėjai jau nebe pirmojo žydėjimo, dauguma jų tie patys mūsų šeimininkai, kurie mus išsivežiojo. Čia pat esantis baras juo toliau, juo šokančiųjų skaičių vis didino. Jiems čia degtinės maišymas su limonadu yra gadinimas gero gėrimo. Čia moterys ir vienos šoka gana įdomius su plastikos grupinius šokus, panašius į mūsų "viščiuko" šokį. Paskui prasidėjo dainos — bendros, sutartinės. Vadovavo Glasgovo lietuvių Šv. Cecilijos choro chorvedys Pr. Dzidolikas, pradėdamas su ne taip seniai mirusio Skotijos lietuvių švietimo prel. J. Gutausko mėgstama daina: "Sėjau rūtą, sėjau mėtą". Visi dainavo, ir visos dainos skambėjo gana harmoningai, nors "Aro" choristai savo balsus taupė rytdienos koncertui.

Koncertui rengėjai buvo gavę ištaigingą Cardinal Newman teatro salę. Koncertas prasidėjo pusuvalandžiu vėliau, nes spautuvninkas ant bilietų išspausdino klaidingą laiką. Žmonių prisirinko beveik pilna teatro salė. Dalyvavo vietos vyskupas, Motherwell burmistras P. J. McGhee, apylinkės lietuvių kapelionas kun. J. Andriūšis, SMA, lietuvių organizacijų vadovai, tautiečiai iš tolimesnių apylinkių ir jų draugai skotai. Buvo daug angliška kalbančios publikos.

Choras pasirodė labai gerai. Ypatingai čia daug plojimų buvo susilaukta padainavus se-

nas ir visiems čia žinomas angliškas melodijas — H. Danks "Dengia smilkinius šar-ma" ir su sol. V. Verikailiu seną amerikiečių dainą "Mano kaimas". Matėsi, kaip žmonės salėje tas dainas bandė dainuoti kartu su choru. Ant grindų buvo pristatyta daug įrašų aparatų.

Koncertui pasibaigus, Vyt. Pečiulis iškviė į sceną labai daug koncertui pasidarbavusių J. Blūdžių ir įteikė jam prisiminimui "Aro" ženklo medinę statulėlę. Trumpą žodį lietuviškai ir angliškai pasakė Pr. Dzidolikas, kurio garbei choras dainavo ir vieną dainą apie sūduvietį. Po visko su savo globėjais važiovome bendrai vakarienei į klubą. Čia buvo pasivašinta šiltais patiekalais, dar išbandyti visokių skonių alūs ir pasikeista sveikinimų bei atsidėkojimų kalbomis.

Glasgovas ir nauja pažintis

Gerasis mūsų šeimininkas vežė mus parodyti miesto ir apylinkių. Glasgovas prie Clyde upės yra pats didžiausias miestas Skotijoje, virš 1 mil. gyventojų, krašto sostinė. Tai akmens anglių, geležies rūdos kasyklų, laivų statybos ir visokios sunkiosios pramonės miestas. Per karą vokiečiai jį apmėtė bombomis, bet dabar bombardavimų žymių nebematyti. Glasgovas yra darbininkų miestas, turįs keistą savo tar-mę, išgarsėjęs dideliu alaus išgėrimu, azartiškomis futbolo rungtynėmis ir muštynėmis.

Veža mus Pranas parodyti ir apylinkių. Bet aš daugiau žiūriu į kelią, kaip į gamtos vaizdus, nes automobilis kaire puse kelio lekia jau nebeleistiniu greičiu. Vis pašokstu, atsiremiu kojomis ir užmerkiu akis, nes atrodė, kad jau duos. Keisti tie britai. Jie ne tik kad ne ta puse kelio važiuoja, bet yra sukeitę ir vandens čiaupus. Jie dar viską tebematuoja ir tebesveria kaip mano mama kad svėrė su buože vilnas. Gerai dar, kad prieš mūsų atvažiavimą jie spėjo įvesti savo pinigams dešimtainę sistemą, o būtų reikėję pinigų skaičiuoti tuzinais. Retkarčiais nuo automobilių judėjimo pakėlęs akis galėjau matyti kalnų pašlaitę žalumoj besigančias baltų avių bandas. Rūkas slinko kalnų kauburiai, ir ta drėgmė viršūnėse vartėsi lyg dūmų juostos.

Sekmadienio rytą 8 v. visi turėjome suvažiuoti prie klubo ir vykti į Nottinghamą tos dienos koncertui. Jau iš autobuso iššaukia mane kiti choristai, nes mane įjiesko kažkoks Pranas Milašius. Prieš mane stovėjo dailus, jau apsenęs žmogelis, kuris pasisakė esąs iš Rūdaičių kaimo ir pažinęs mane ir visą mano giminę. Man buvo kažkaip liūdna ir nesmagu, kad aš taip staigiai negalėjau jo prisiminti. Jo kalba labai jau skotiška, kas antras žodis vis "ai". Tą jų "ai" mūsų choristai labai pamėgo ir per visą kelionę kalbėjo su skotišku akcentu...

Važiuodamas prisiminiau tą linų drobės kelnaitėm Milašų Pranuką, kurį karo sukūriai išplėšė iš Rūdaičių kaimo lygumų ir atbloškė čia į Skotijos kalnynus. Savo darbingąjį gyvenimo laiką jis praleido čia, rankose laikydamas ne arklių vadeles, bet požemiuose sunkų pneumatinių akmenų grąžtą. Akmeninga Skotijos žemė kada nors priglaus šio lietuvių žemiškuosius palaičius, ir Rūdaičiai, kurie dabar jau vadinami Požėlos valstybinio ūkio, jo tikrai neprisimins. (Bus daugiau)

Pakeliui į orauostį Kanados lietuvių vyrų choro "Aras" išvykos vadovas V. PEČIULIS tikrina savo įgulą autobuse. Nuotr. J. Laurinavicius

Viešėdami Cikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštečių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

JUOZAS TAORAS iš Floridos St. Petersburgo surengė Klivlande, Dievo Motinos parapijos saleje, 1985.VIII.25 numizmatikos ir pašto ženklų parodą. Nuotraukoje J. Taoras rodo nepriklausomos Lietuvos tūkstančio litų banknotą. Šalia jo — Karsokas ir Petrasuskas Ntr. V. Bacevičiaus

Nauja lietuviška knyga vaikams

ROBERTAS VITAS

Lietuvių išeivijos švietimui vis reikia naujų mokslo priemonių ir metodų, ypač dėl to, kad vis mažiau vaikų kalba lietuviškai arba labai silpnai. Mišrių šeimų skaičius didėja, ir gyvenimas tolimuose priemiesčiuose sunkina liuanistinių mokyklų lankymą.

Turime atsivėlgti į sunkumus išmokyti lietuvių kalbą ir pažinti jų kultūrą dabartinės lietuvių mokyklose. Šių dienų vaikai yra pripratę prie modernių mokslo priemonių, todėl ir lietuvių švietimo įstaigos turi parūpinti tokių priemonių — kitaip vaikai nesidomės. Reikia patraukti priemonių, kurias vaikai galėtų ir, svarbiausia, **norėtų** vartoti namie. Pažanga buvo padaryta 1974 m., kai JAV LB švietimo taryba išleido Richard Scarry "Mano žodyną" lietuvių ir anglų kalbomis. Knyga susilaukė teigiamo atgarsio iš mokytojų, tėvų ir visuomenės; jau išleista net trečioji papildyta laida.

Nors visiems tas žodynas patinka, mokytojas nebuvo lengva jį vartoti liuanistinėse mokyklose. Iš viso trūko medžiagos žodyno tobulinimo pamokoms. Pasidarė aišku, kad su pratimais mokytojams būtų lengviau dirbti. Pedagoginis liuanistikos institutas, dirbdamas kartu su švietimo taryba, nutarė pritaikyti pratimus Scarry žodynui ir šiaip palengvinti lietuvių kalbos mokytojų darbą.

Prie trejus metus mokytojai Ramunei Račkauskienei iškilo mintis paruošti šiuos pratimus. Jos iniciatyva darbas buvo pradėtas. Po kiek laiko įsijungė mokyt. Valerija Sparkytė ir dail. Nijolė Mackevičienė. "Mano žodyno pratimai" yra antras leidinis Pedagoginio liuanistikos instituto lietuvių kalbos serijoje vaikams (Lithuanian Language Series for Children No. 2). Serijos redaktorių yra prof. dr. Jonas Račkauskas.

Pratimų knyga yra 64 puslapių, didelio formato, gausiai iliustruota ir paruošta patraukliai taip, kad vaikams būtų smagu net ir namuose ją vartoti. Pratimų tarpe yra žaidimų, spalvinimas, žodžių paaiškinimas angliškai ir lietuviškai. Pratimai tinkami visiems pradinės mokyklos skyriams, vartojant kartu ir Scarry žodyną. Tai vienas pirmųjų bandymų panaudoti daugiau vaizdinių išraiškų. Su įdomiais paveikslukais ir galvosūkiais norima sujungti žaidimą su

mokslo taip, kad būtų įdomu mokytis lietuvių kalbos besikeičiančiose sąlygose. Vaikai turės progos spręsti įdomius uždavinius, kryžiažodžius, žodžių lenteles, paslėptus žodžius ir t.t.

Šiais pratimais gali naudotis ir lietuviškai kalbantys mokiniai per žodyno tobulinimo pamokas. Patyrimas rodo, kad vaikams šie pratimai patinka. Lietuvių kalba visur pirmąją; kur tik galima, pabrėžtas lietuviškas žodis, o anglų kalba pridėta tik tiems, kurie dar negali paskaityti lietuviškai. Pratimai tinka ir vartojimui namuose. Kas tik turi Scarry "Mano žodyną" galės tobulinti savo lietuvių kalbos žodyną, pasinaudodami pratimais. Pastarieji užima vaikų laisvalaikį vasaros metu bei per atostogas. Net yra žaidimo puslapis, kuriam reikia kauliukų. Tokiu būdu vaikai gali ir su draugais mokytis lietuviškai.

Nė vienas spausdintas darbas nepasirodo be įtemto darbo ir pasiaukiojimo. Šių pratimų autorės jau yra pripratusios prie tokių darbų, dirbusios eilę metų lietuvių leidinių paruošimui ir mokslo darbe. Visos trys baigė mokslus magistrų laipsniais ir gerai sugeba pavartoti modernaus mokslo žinias, neatmesdamos lietuviškos tradicijos bei kultūros.

Lietuvių kalbos serijos redaktorius prof. dr. Jonas Račkauskas yra Pedagoginio liuanistikos instituto rektorius, liuanistikos tyrimo ir studijų centro steigėjas ir dabartinis valdybos pirmininkas. Jis yra pedagogikos profesorius ir magistrinių studijų skyriaus vedėjas Chicago State University (anksčiau buvęs valdžios "Head Start" direktorius). Tarp įvairių studijų lietuvių ir anglų kalbomis jo žymiausi veikalai apibūdina Lietuvos ir Lenkijos edukacinę komisiją XVIII š. ir Lietuvos švietimo istoriją. Keli leidiniai išversti į prancūzų kalbą.

Reikia prisiminti, kad mūsų išsisklaidžiusios išeivijos ateitis glūdi vaikuose. Iš jų bus išugditi rytojų veikėjai, politikai, rašytojai, dailininkai, mokytojai, kurie turės pasižymėti ne tik lietuvių kolonijoje, bet ir svetimtųjų tarpe, keldami lietuvių tautos vardą ir jos reikalus.

Jei norite daugiau žinių apie naujesnes knygy/pratimų laidas, prašome kreiptis į: Lithuanian Institute of Education, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636, USA. Tel. (312) 434-4545.

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siūsti reikalai stabilizavosi. Dabar galima pasiūsti daug vertingų ir naudingų dovanų savo artimiesiems Lietuvoje.

Pasiūnčiame ir jūsų dovanas arba priimame užsakymus geros rūšies prekėms už prieinamą kainą.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, PERSIUNČIAME PALIKIMUS (LIETUVĄ PRAKTIŠKIAUSIŲ, NAUDINGIAUSIŲ IR TINKAMIAUSIŲ PAVELDĖTOJŲ BŪDU).

Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Telefonas 01 460 2592.

"Vidudienio varpai"

Česlovo Grincevičiaus pasakojimai

Lietuviškos knygos klubas šiemet išleido Česlovo Grincevičiaus pasakojimų ir pasakų rinkinį "Vidudienio varpai". Knygos viršelių aplanke apie rinkinio autorių ir jo kūrybą sakoma: "Česlovas Grincevičius yra vienas iš tų rašytojų mūsų tarpe, kuris labai imlus visoms meniško reiškimosi sritims. Jis yra ne tik rašytojas, bet ir žmogus, turįs labai didelį dėmesį muzikai ir tapybai. Nors šiose srityse jis nekuria, tačiau tų sričių kūryba labai registruojasi jo dvasioje. Dėl to jo novelės turtingos įvairiais žmogaus dvasios virpėjimais. Iš to seka ir kita jo kūrybos pasėka, būtent, kad jo novelės turi labai išbaigtą, galima sakyti simfoninę kompoziciją ir tiesiog tapybinį aplinkos vaizdavimą. Šalia to reikia pridurti, kad žmogus, vaizduojamas Česlovo novelėse, yra labai jautriai išgyventas. Visas gyvenimas, kurį Česlovas turi išgyventi nuo nepriklausomos Lietuvos gyvavimo pradžios ligi jos okupacijos, tiesiog jaudinančiai atsispindi šio rinkinio kūriniuose. Pirmojo pavyzdžiui bus jo novelė "Našlės skatikai" ir antrojo "Tylraukio rožė".

Šią spalvingą rekomendaciją perskaitęs, imi knygą į rankas lyg kokią relikviją, bijodamas ją savo pirštais sutepyti, saugodamasis, kad verčiamai lapai nesusiugždėtų. Deja, knygą beskaitant apima progresyviai kylantis nusivylimas. Jei-ga jų būtų parašęs jaunas debutantas, tai jį būtų galima net pagirti. Pasakytum — rašo šiltai, jautriai, dailiais sakiniiais, jo debiutas teikia vilčių brandesniems kūriniams. Tačiau jau parašė Česlovas Grincevičius, žmogus studijavęs literatūrą, dirbęs universiteto bibliotekoje, vėliau dienraščio "Draugas" redaktorius ir jau išleidęs kelias knygas. Taigi, visą gyvenimą turėjęs reikalų su literatūra. Iš jo jau lauki tinkamai apdorotų kūrinių, o randi, jog iš leidėjų jam priskiriamų literatūrinių dorybių gal tik vieną, būtent "tapybinį aplinkos vaizdavimą". Jei ne tas euloginis įvadas, tai gal ir didesnio nusivylimo nebūtų, nes knyga yra nei iškil, nei per daug prasta, sakytum įprastinio lygio, kurį paskutiniu laiku užtiknam lietuviškos novelės rinkiniuose.

"Jau temo, kai mes sėdėjome ant Mičigano ežero kranto ir stebėjome virš vandens riedantį juodą debesį, iš jo išskančius žaibus. Mums buvo jauku ir gera, ir nenorėjome iš čia trauktis, kad ir visą naktį". Šitaip puikiai pradedamas, aplanke išskirtinai paminėtas "Našlės skatikų" pasakojimas. Po tokio jaukaus įvado lauki ir nuotaikai atitinkančio pasakojimo, o išgirsti jaunuoliui gyvenimą apkartinusią seną istoriją apie žiaurų dėdę ir vagilką dėdėnę. Toks kontrastas! Ir be įtikinamesnio priejimo. Pats vienas, be ano įvado, pasakojimas būtų visai įspūdingas.

Ir kitus pasakojimus Česlovas Grincevičius pradeda gerai. Deja, pažadų neištesė. Taip atsitiko su jo laikrodiniais pasakom-legendomis: "Vilniaus laikrodžiu" ir "Kėdainių ožka". Pirmojoje, miesto laikrodžiui sugedus, pasamdami Jonas ir Sebastijonas valandas varpu skambinti. "Gaila. Jeigu laikrodis būtų buvęs nepataisomas, įjėdu savo pareigose gal būtų išlikę iki šių dienų. Būtų buvę viso-

kių keistų nuotykių, miesto vaitas būtų gavęs šimtus skundų. Būtų kas ir skaitytojam papasakoti". Šitaip tą pasaką autorius užbaigia. Taigi. Būtų buvę kas pasakoti, o dabar nebuvo. Tai kam pasakojė?

Tas pats ir su antrąja pasaka. Joje ožka sudaužo miesto laikrodį. Ir joje pasakoti nėra ko, o pasakojama. Abiejose daug gražaus tuščiažodžiavimo, tik tos pasakos ne kiek. Pasaką atstoja pasakai tinkamas stilius. Šitaip seneliai sekėdavo pasakas vaikams. Gražiai, jaukiai.

Tas pats pasakytina ir apie daugumą kitų šios knygos pasakojimų. Tituliniam pasakojime "Vidudienio varpai" moterėlė girdėjo skambant užkaltes varpinės varpus. Niekas kitas negirdėjo, tik ji viena.

"Prasilenkusiuse žodžiuose" premijos nelaimėjęs dailininkas nuoširdžiai pasveikino laimėtoją, o anas jį prieš konkursą šmeižė.

"Nuostabiame atsitikime" pasakojama apie dviejų moterų pirkėjų būdo skirtumus: viena reikl, neapsisprendžianti, kita žinanti ko nori.

"Nusisekusiame ryte" kumečiai aiškina ponui, kaip jie prekes veždami pametė statinėlių silkių. Tas nuostolis nuobodžiaujantį poną vien pralinksmina. Užuo kumečius baudęs, jis juos dar rubliu apdovanoja. Iš šio nuotykiu galima buvo padaryti šmaikščią noveliukę, o išėjo tik žodžių srautas. Su trupeliu vaizduotės, su šiek tiek kūrybinių pastangų ir kiti šiame skyrelyje minėti pasakojimai galėjo įgyti "simfoninę kompoziciją" ir virsti literatūriniais kūriniiais, o liko vien nereikšmingomis buitėmis iškarplėlėmis. Dailus žodžių surikiavimas dar ne literatūra.

"Bažnyčios statytoją" apgadino pasakojimo galas apie kunigo, žmonių mylimo bažnyčios statytojo, nužudymą. Statė bažnyčią, pastatė ir užtenka. Kunigo nužudymas po daugelio metų ir jau kitoje parapijoje neturi nieko bendro su bažnyčios statymu. Juk ne dėl to jį iš Lietuvos bėgantieji bolševikai nužudė. Todėl ir jo mirties skaitytos šiuo nesukrečia. Šiaip jau įdomus pasakojimas kenčia ir nuo dialogų stokos. Čia girdisi vien balsai iš minios, kalba tik statistai. Tai nuskamba lyg kokia litanija. Dėl tos pačios priežasties reikiamo įspūdžio nepalieka ir "Vidudienio varpų" įdomiai aprašytos pamaldos be kunigo.

Knygos aplanke pavyzdine minima "Tylraukio rožė" tėra patetiška melodrama. Jos prologe atostogaujantys studentai, mėgindami atsekti savo tėvų tremtinių keliu, užtin-ka Sibiro tyrlaukiuose žydin-

BALYS GRAŽULIS

čią rožę. Spėlioja, koku būdu jina tenai atsirado. Pačioje apysakoje pasakojama apie jaunuolių Linos ir Valentino tragišką meilę, kaip vestuvių dieną Valentinas suimamas išvežti, kaip Lina stengiasi padėti jį tremtinių ešaloną, kad galėtų kartu su Valentinu Sibiro tremtį kęsti. Jos skausmingas šauksmas, veržimasis prie mylimojo ir rožių mėty-mas jį iškista pro vagono plyšį ranką per daug patetiškas, kad pajustum jės dvasios virpėjimą ir tą momentą išgyventum.

I tremtį Sibiro tyrlaukiais varomo Valentino mirtis aprašyta vaizdžiai ir jaudinančiai, bet teatrališkai. Taip mirštama tik operos scenoje. Mirštancio Valentino paskutinė pastanga pabučiuoti jam Linos numestą rožės žiedą yra tas veiksmas, kuris taip puikiai sukurtą mirties momentą sugadina. Ir šioje apysakoje autorius išsiverčia beveik be dialogo, vien pasakojimu pasitenkindamas. Pasakojimui pavairinti, kaip ir kituose pasakojimuose, tai šen, tai ten iš minios šūkteli koks statistas. Pats Valentinas vos vieną kartą prasižioja. Tai kaip jis savo dvasios virpėjimu užkrės skaitytoją, jeigu yra nuasmenintas? Kaip skaitytojas išgyvens jo kančią, jeigu jis pats neatsiveria? Kai dėl tyrlaukiuose augančios rožės, tai aišku, jog tik Apvaizdai iškišus iš sudžiūvusių rožės lapelių galėjo augalas išaugti. Panašiu Apvaizdos išikišimu užbaigiami "Našlės skatikų" ir "Vidudienio varpų" pasakojimai.

Kad Česlovas Grincevičius gali sukurti gerą apsakymą, įrodo knygoje pirmąją įdėtą pasaką-nepasaką "Pirmasis sniegas". Tai labai subtiliai papasakota karabelininko Luko ir jo šuniuko Pūko meilės ir mirties istorija. Kauno senamiesčio vaizdai tikrai lyg dailininko ranka nutapyti. Kompozicija išbaigta. Pasakojimo stilius ir aplinka primena Juliaus Kaupo pasaką "Kripštukas pragare". Tai jaukus pasakas sekimas prie židinio, sukeliantis pasipiktinimo ir gailėsčio jausmus. Šis nusisekęs kūrinių išperka visą knygą. Dėl jo vieno verta knygą įsigyti.

Česlovas Grincevičius, VIDUDENIO VARPAI. Pasakojimai ir pasakos. Puikus viršelis ir aplankas Ados Sutkuvienės. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1985 m., 119 psl. Minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Spausdino "Draugo" spaustuvė (4455 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA).

● Ačiū Dievui už knygas. Jos yra mirusių balsai, kurie padaro mus praejųsių amžių paveldėtojais (Channing).

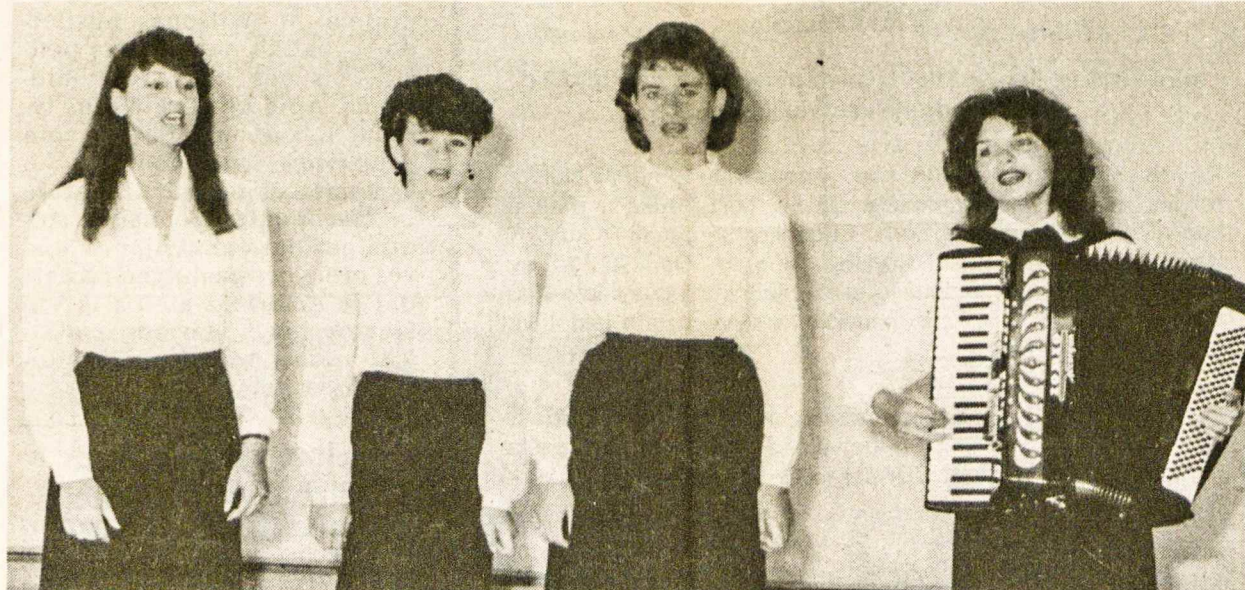
"AMERIKOS BALSAS"

(Voice of America, Washington, D. C.)

nuolat ieško kvalifikuotų tarptautinių radijo darbuotojų lietuvių kalbos programoms.

Atlyginimas — nuo \$17,824 iki \$26,381. "Amerikos balso" atstovai š. m. rugsėjo pabaigoje bus Toronte ir kalbės su galimais kandidatais bei tirs jų tinkamumą. Kandidatai, sklandžiai kalbantys lietuviškai ir angliškai, turintys patyrimo žurnalistikoje, tekstų vertime ir arba akademišiu tyrinėjimų srityje, gali gauti pasimatymą, kreipdamiesi šiuo adresu:

Janet Haspert, Voice of America, Recruitment and Placement Division, (202) 485-8119. "Amerikos balsas", kaip darbdavys, teikia visiems lygias galimybes.

Naujas jaunimo dainos vienetas Toronte — "Sutartinė". Iš kairės: ZITA GURKLYTĖ, DAINA GURKLYTĖ, DANA PARGAUSKAITE, vadovė NIJOLĖ BENOTIENE Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Savaistraštis "Darbininkas", mi-nėdamas veiklos septyniadesimtmetį, buvo paskelbęs romano ir novelių rinkinio konkursą. Premijoms bus panaudotas mecenaso kun. dr. J. Prunsko parūpin-tas tūkstantis dolerių. Tėmas pasirenka konkurso dalyviai, bet jos turi būti susietos su spauda bei jos veikėjais. Novelių rinkinyje ši tema turi būti pliesta bent dvejo-se novelėse. Konkursui skirtus rašinius reikia atsiųsti iki rugsėjo 15 d. "Darbininko" adresu: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Premijos bus įteiktos sukaktuviniame "Darbininko" koncerte spalio 6 d. Programą atliks solistai — lyrinis sopranas Daiva Mongirdaitė ir baritonas Algis Grigas.

Penktais mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks Čikagoje. Jaunimo centre, lapkričio 27-30 d.d. Jį rengia speciali taryba, ku-rion po du savo atstovus paskyrė organizacijos: Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga — inž. J. Rimkevičius (išrinktas tarybos pirmininku) ir A. Kerelį. Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga — dr. K. Ambrozaitis ir dr. J. Valaitis, Lituanistikos institutas — dr. J. Rėklaitienė ir kun. J. Vaišnį, SJ, Lietuvių bendruomenė — dr. T. Remeikis ir kun. dr. V. Rimšėlį, MIC. Taryba sudarė moksline programos komitetą, kurin įsijungė: pirm. dr. Jonas Bilėnas, griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros atstovas dr. Bronius Jaselskis, medicinos mokslų atstovas dr. Jonas Daugirdas, humanitarinių ir socialinių mokslų atstovas dr. Algis Norvilas. Taryba yra sudariusi ir organizacinį simpoziumo komitetą. Jo pirmininkas yra Ramojus Vaitys, vicepirmin. — Irena Kerelienė, sekr. Audronė Tamosiūnaitė, išd. Kostas Burbas, ryšinių su spauda Snieguolė Zalatoritė, renginių lėšoms teikti vadovė Pranė Masilionienė, registracijos — Alfa Budri-nienė, susipažinimo vakaro — Matilda Marcinkienė, literatūros ir muzikos vakaro — Aldona Grininė, baigminio pokylio — Vilhelmina Lapienė, simpoziumo leidinio — Nijolė Užabalienė. Penktajam mokslo ir kūrybos simpoziuman jau išpareigojo su pranešimais atvykti 89 griežtųjų mokslų specialistai, 82 liuanistai ir socialinių mokslų žinovai, 37 gydytojai ir odontologai. Simpoziumo metu Jaunimo centre nu-matytos parodos — jaunųjų architek-tų darbų, kartografijos, gin-taro dirbinių ir sukaktuvinė dail. Petro Kiaulėno, matyt, skirta jo mirties trisdešimtmečiui.

Rašytojas Algirdas Landsbergis gegužės 28-31 d.d. dalyvavo tarptautinio rašytojų P.E.N. klubo narių suvažiavime mažojoje San Marino respublikoje. Oficialiai jis atstovavo Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikiančiam išeiviių rašytojų P.E.N. klubo narių centrui. Lietuvos nepriklausomybės metais šios tarptautinės organizacijos skyrius Lietuvoje nebuvo įsteigtas. Išsamų pranešimą apie kalinamus rašytojus ir žurnalistus padarė įėjusio skito komiteto pirm. M. Scammelis. Jis suminėjo 433 visame pasaulyje kalinamus rašytojus ir žurnalistus. Daugiausia tokių kalinių turi Sovietų Sąjunga, Turkija, Vietnamas, Kuba ir Argentina. Beveik visi rašytojai Argentinoje buvo išleisti iš kalėjimų, kai valdžia perėmė civilinę vyriausybę, bet jų labai daug yra ilgame dingusiųjų sąrašė. M. Scammelis į kalinamų lietuvių sąrašą įtraukė Antaną Terlecką, Povilą Pečeliūną, Liudą Dambruską, Gintautą Iešmantą, Viktorą Petkų, Vytautą Skuodį, Taškento psichiatrinėje ligoninėje laikomą Algirdą Statkevičių ir Vladą Lapienį, kuris š. m. pradžioje 29 d. buvo nuteistas ketveriems metams lagerio ir dvejiems metams tremties. Tai iš tikrųjų labai didelė bausmė, nes V. Lapienį jau yra 79 metų amžiaus. V. Petkų jau šešeri metai globoja skotų P.E.N. klubo centras. Suvažiavime paaiškėjo, kad A. Statkevičių sutinka globoti norvegų P.E.N. centras, A. Terlecką — JAV veikiantis P.E.N. išeivių centras. Kalinių komiteto pranešimą kritikavo Bulgarijos atstovė, teigusi, kad sovietinėje sistemoje kalinami tik nusikaltimus padarę asmenys. Jai atkirta A. Landsbergis, primindamas, kad suimtieji neragino imtis smurto veiksmų, nieko nešmeižė, tik reikalavo, kad sovietinė valdžia laikytųsi priimtų išpareigojimų gerbti žmogaus teises.

"Armonikos" ansamblis koncertavo Punksko ir Seinų apylinkių gyventojams. Ansamblį pakvietė Lenkijos-Sov. Sąjungos draugystės Suvalkų vaivadijos draugijos skyrius. Globojo Lietuvių kultūros draugija. Koncertai vyko Žagarių ir Kreivenų kaimų ūkininkų kluonuose.

Suomijoje, Joensaus dainų festivalyje, surengtame ryšium su "Kalevalos" epo 150 m. sukaktimi, dalyvavo Lietuvos švietimo darbuotojų namų liaudies instrumentų kamerinis ansamblis visus žavėjo suomių dėmesys ir pagarba senajam liaudies menui ir tradicijom. Dalyvių tarpe buvo Graikijos, Prancūzijos, Airijos, Bulgarijos, Vengrijos ir kitų tautų atstovai. Teminėje parodoje "Kalevala" buvo išstatyti epo vertimai svetimomis kalbomis, tarp jų 1922 m. A. Sabaliausko ir 1972 m. J. Marcinkevičiaus vertimai. Apie lietuvių pasirodymą rašė suomių spauda.

Rašytoja Aldona Liobytė-Paškevičienė rugsėjo 1 d. mirė Vilniuje. Velionė gimė 1915 m. vasario 11 d. Vilniuje. Baigusi studijas Vilniaus ir Kauno universitetuose, dirbo aktore "Vaidilos" ir Vilniaus dramos teatruose, 1950 m. pradėjo reikštingą grožinėje vaikų literatūroje bei jos vertimuose, vadovavo tos literatūros leidyklos vaikų ir jaunimo redakcijai. Vaikams sukūrė pjesėmis pavestas pasakas — "Kupriukas muzikantas", "Meškos trobėlė", "Trys negražios karalaitės", "Devyniabolė", "Kuršiukas", panaudodama tautosakos turtus. Už pjesių-pasakų knygą "Kupriukas muzikantas" laimėjo šiemetinę respublikinę premiją. Mažieji skaitytojai yra pamėgę jos knygas — "Mėnuo sauluzę vedė", "Pasaka apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį Žaliabarzdį", "Aukso obuolys". Velionė taipgi yra inscenizavusi nemažai lietuvių klasikų kūrinių, parašiusi straipsnių apie Vilniaus krašto praeitį ir kultūros veikėjus.

Antanas Zauka, dalyvavęs pirmajame profesiniame G. Verdžio "Traviatos" spektaklyje, liepos 31 d. mirė Vilniuje, nespėjęs užbaigti 88 metų amžiaus. Velionis gimė Rūmikiuose, Rokiskio apskr., mažajame ūkininko šeimoje. Būdamas penkiolikos metų amžiaus, pramoko groto vargonais, organizavo chorą, vaidinimus. Kaune buvo priimtas į J. Starkos chorą, su kuriuo 1920 m. gruodžio 31 d. dainavo ir šoko pradžią profesinei Lietuvos operai davusiame "Traviatos" spektaklyje. Su opera jis liko susietas visą savo gyvenimą: 1920-30 m. dainavo jos chore, 1930-40 m. dirbo už operos spektakliams atsakingu režisieriaus pavaduotoju, vėliau — režisieriumi, su Vilniaus konservatorijos jaunaisiais operos studijos dainininkais. A. Zauka atnaujino, perstatė ar naujai pastatė apie 20 lietuvių kompozitorių ir tarptautinių klasikų operų. Su velionies mirtimi Lietuvos operos teatras neteko paskutinio pirmosios "Traviatos" dalyvio.

Dail. Jonas Kuzminskis, pasižymėjęs grafikas, po sunkios ligos mirė Vilniuje rugpjūčio 19 d. Velionis gimė 1906 m. gruodžio 14 d. Raseinių srityje Betygalos miestelyje, 1927—33 m. lankė Kauno meno mokyklą. Oficialiame nekrologe rašoma, kad jau tada pasižymėjo "antifašistiniais, antikariniais raizniais". Esą svarbiausias bruožas jo grafikoje buvo "kūrybos liaudiškumas ir patiškumas". Minimi jo raiziniai "V. Leninas Vilniuje", "Volodia Uljanovas", "Svajonės", "Volodia Uljanovas Simbirske" ir netgi V. Lenino portretas. Paliko daug iliustracijų lietuvių klasikų ir dabartinių rašytojų veikalams. Prof. J. Kuzminskis 1941 m. pradėjo dėstyti Vilniaus dailės institute, ilgas metus vadovavo grafikos katedrai. Buvo renkamas į vilniškės kompartijos centro komitetą narius, aukščiausiąją tarybą, Lietuvos dailininkų sąjungos valdybą, kuriai vadovavo 1958-82 m. Velionies palaikai rugpjūčio 21 d. iš Lietuvos dailininkų sąjungos rūmų palaidoti Antakalnio kapinėse. Prie kapo duobės kalbėjo dabartinis Lietuvos dailininkų sąjungos valdybos pirm. K. Bogdanas, maskvinės Dailininkų sąjungos valdybos sekr. I. Obrosov, vilniško kultūros "ministerio" pavaiduotojas D. Trinkūnas, dail. V. Mackevičius, Vilniaus dailės instituto grafikos katedros vedėjas J. Galkus ir Betygalos vidurinės mokyklos mokytojas A. Juška. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4 %
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2 %
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	9 %
Sekmdieniais	9-12.30	spec. taup. s-ta	7 1/2 %
		taupomąją s-ta	7 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	11 %
		mortgičius nuo	9 3/4 % — 11 1/2 %

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

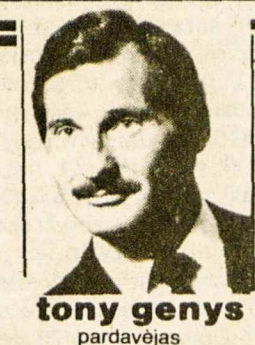
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTER)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučiuolienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Genysui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

"RE/MAX professionals inc."

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Baltiečiai, dalyvavę Laisvės ir taikos žygyje, demonstracijos metu Helsinkyje klauso pranešimų

Skautų veikla

• "Šatrijos" tuntas ruošia iškylą spalio 6, sekmadienį, Toronto salose. Visos renkasi 11 v.r. uoste su darbo uniformomis. Programoje — sueigos, žaidimai, lengvi pietūs ir laužas. Draugovės prašomos paruošti programas savo sueigoms. Iškylos kviečiamas ir "Rambyno" tuntas, skautininkai, tėvai ir rėmėjai. Dalyvaus iš Hamiltono sesės ir broliai.

• "Šatrijos" tunto vadijos posėdis bus spalio 6 d. iškylos metu. Bus aptartas veiklos planas ir ateinančios vasaros stovykla.

• Skaučių, paukščių ir vilkių draugovių sueigos prasidės spalio 5, seštadienį, ir bus rengiamos kas antrą savaitę. Skaučių sueigos vyks skautų-čių būklė po lietuviškos mokyklos pa-

mokų iki 2 v.p.p. (draugininkė Rūta Poškienė). Paukščių sueigos vyks evangelikų parapijos saleje po lietuviškos mokyklos pamokų iki 1.45 v.p.p. (draugininkė Asta Šernaitė). Vilkių sueigos vyks muzikos studijoje, Prisikėlimo parapijoje, po lietuviškos mokyklos pamokų iki 2 v.p.p. (draugininkas Kastytis Batūra).

• Rugsėjo 15 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai Lietuvos kankinių šventovėje organizuoti su vėliavomis dalyvavo Mišiose, kurias atnašavo kun. Pr. Gaida, pamokslą pasakė kun. K. Kaknevičius. Skaitymus atliko sk. E. Pečiulis. Po Mišių įvyko "Rambyno" tunto sueiga, kurioje paminėta Tautos šventė ir perskaityti tunto įsakymai bei kiti tautininko pranešimai. Sueiga baigta daina "Lietuva brangi". D. Barzdžiūtė

AJA ELZEI JANKUTEI

iškeliavus amžinybėn,

reiškiame giliausią užuojautą jos brolio dukrai JIEVAI ir sūnui ANDRIUI Australijoje —

Anastazija ir Antanas Tamošaičiai

Brangiam vyrui ir tėveliui AJA ROMUI DRAUDVILAI

mirus,

jo žmoną ELYTĘ, sūnų KESTUTĮ, dukrą GINĄ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

S. A. Petraičiai ir giminės

PADĖKA

Mirus mūsų mylimai motinai ir močiutei

a. a. ONAI KELMELIENEI,

reiškiame gilią padėką kun. L. Januškaitiui ir kun. E. Jurgučiai už maldas laidotuvių namuose, provincijolui kun. A. Simanavičiui už dvikalbį pamokslą ir atlaikytas gedulines šv. Mišias su kun. prel. J. Tadarauku ir kun. L. Januška, už giedojimą šventovėje sol. V. Verikaitiui ir sol. L. Marcinkutei.

Taip pat esame dėkingi visiems užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautą, nešusiems karstą ir visiems dalyvavusiems laidotuvėse.

Ypatingą padėką reiškiame Br. Urbeliui, kuris mums daug padėjo tvarkant laidotuvių reikalus.

Liūdintys: sūnus Jonas su šeima ir dukra Marija su šeima

NUOŠIRDI PADĖKA

Mūsų mylima mama, senelė, uošvė

a. a. MARIJA VAITIEKAITIENĖ-VAITKUS

mirė 1985 m. liepos 31 d. ir buvo palaidota rugpjūčio 2 d. Mississaugoje lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Augustinui Simanavičiui už religinį patarnavimą ligoninėje, už šv. Mišių auką ir maldas koplyčioje bei kapinėse, kun. Eugenijui Jurgučiai ir kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje, kun. V. Dabušiui už šv. Mišias, atnašautas laidotuvių dieną jaunimo stovykloje Dainavoje, taip pat kun. K. Kaknevičiui, dalyvavusiam laidotuvių apeigose kapinėse.

Nuoširdi mūsų padėka visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse, užprašė šv. Mišias už jos vėlę, atsiuntė gėles, pareiškė užuojautą raštu bei žodžiu ar per radiją Detroit, ir tiems, kurie ją prisiminė maldose.

Liūdinčios dukros: Bronė, Irena, Stasė ir Nastazija, žentai ir anūkai

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tarp Kanados ir JAV. Opozicija į tokią prekybą žiūri skeptiškai, nuogaustauja, kad gali būti prarasta daug darbų. Protesto balsus ypač kelia kai kurių unių vadai, apsaugos įeškantys panašių pigesnių užsienio gaminių įvežimo Kanadon apribojimu. D. Macdonaldas teisingai pastebi, kad laisvoji rinka Kanadai yra būtinas žingsnis į XXI šimtmetį. Gamyklos turės persitvarkyti, sumažinti gamybos išlaidas, kad galėtų varžytis su amerikiečių firmomis, turinčiomis didesnę gamybinį pajėgumą. Kanados gaminiams atsivers didžiulė Amerikos rinka. Nesugebėjusias prisitaikyti gamyklas pakeis kitos. Spėjama, kad per dešimtmetį Kanados prekyba su Amerika padidės apie \$34 milijonus. Pasirašius laisvos prekybos sutartį, JAV kongresas negalės įvesti suvaržymų iš Kanados įvežamiems gaminiams.

D. Macdonaldas pasiūlė ir visiška socialinių programų reformą, atsisakančią vaikų bei kitų priedų šeimoms ir kitiems remiamiems asmenims. Tuos priedus jis siūlo pakeisti visiems nustatytom garantuotom metinėm pajamom. Pagal jo planą šeimos su dviem vaikais būtų užtikrinta metinė \$13.690 suma. Valdžios parama palaipsniui mažėtų ir visiškai nutrūktų, kai šeimos metinis uždarbis pasiektų \$35.000. Senatvės pensija paliekama visiems, tačiau pensininkų pajamos taip pat dengiamos minimalaus garantuoto uždarbio papildu. Paliešti norima ir nedarbo draudos išmokas bedarbiams. Pernai jos valstybės išduoti kainavo \$11 milijonų. Išmokų sumažinimu būtų buvę galima sutaupyti \$4 milijonus. Tie pinigai galėtų būti panaudoti bedarbių paruošimui kitom specialybėm. Studija siūlo padidinti asmeninius pajamų mokesčius ir sutelkti pinigų panaudoti viešiesiems projektams — pigių gyvenamųjų namų statybai, kelių tiesimui, uostų įrengimui. Reikalui esant, galėtų būti įvestos laikinės atlyginimų kontrolės. Tokiu atveju bedarbių skaičius 1990 m. sumažėtų iki 5%, o metinis biudžeto deficitas būtų sumažintas \$10 milijonų.

Studija taipgi palieja parlamento ir senato reformas. Esą parlamentui reikia nuolatinio komiteto ekonominiais reikalais, kuris aptartų artėjantį naują Kanados biudžetą. Partijos turėtų susilpninti varžtus savo nariams, ruošiamo biudžeto slaptumą. Visi senato nariai neturėtų būti skiriami valdančios partijos, bet renkami proporcingai gyventojų skaičiui. Prancūziškai kalbantiems senatoriams turėtų būti duota veto teisė, kai įstatymas liečia kalbų reikalus.

D. Macdonaldo komisijos studija turi revoliucinių pasiūlymų, yra artima reformų siekiantiems konservatoriams. Pagal tą studiją sunku būtų teigti, kad D. Macdonaldas yra žymus liberalų veikėjas, buvęs jų finansų ministeris. Ilgaus P. E. Trudeau valdymo metais liberalai turėjo daug laiko ekonominėm reformom, bet niekas tada jų nekėlė. Buvo girdimas tik opozicinės konservatorių partijos nepakantumą reiškiantis urzgimas. Tačiau ir konservatorių partija savo reformų neįsyrškino. Dalis jų buvo atskleista tik finansų ministerio M. Wilsono biudžete, palietus chroniško deficito sumažinimą. Kilo didelis triukšmas dėl mažesnio už infliacijos nuosimtį pensijų didinimo. M. Wilsonas nusileido — paliko nepalietas pensijas visiems, net ir milijonieriams. Apie kitas reformas tylima, nekalbama net ir apie priemones nuolatiniams deficitams sumažinti. Liberalo D. Macdonaldo komisijos studija pasidaro aktuali, nes laisvos prekybos pasiūlymai Kanadai ir Amerikai ateina iš Vašingtono ir į juos turės atsakyti ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Luby. Tel. 498-5823 arba 755-3174. Lietuviams pensininkams 10% nuolaida iki š. m. spalio 31 d.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/4 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
9 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius
9 1/2 % už 3 m. term. indėlius
9 % už pensijų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2 %
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2 %
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (įkainoto turto). Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estate & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų aukštų, 11 kambarių, 3 prausyklų namas. Tinkamas nuomojimui, dvigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kaina — \$159,000.

HIGH PARK DUPEKSES, puikūs koningai atremontuoti dviejų butų namas. Atskiri sildymai. Naujai ir šviesiai užbaigtas rūsys, dvigubas garažas, centrinis vėsinimas. Arti poezinio. Kaina — \$24,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Ronesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti vakaras Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

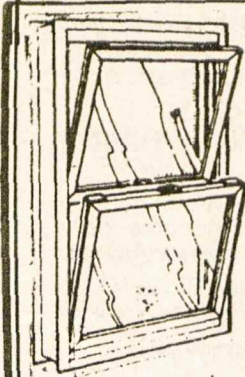
A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturmo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida, Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

TORONTONT

A.a. Birutė Strazdienė mirė rugsėjo 15 d. Mississaugos ligoninėje. Pašarvota Turnerio-Porterio laidotuvių namuose Mississaugoje (2180 Hurontario, t.y. prie 10-to kelio). Maldos prie karsto — rugsėjo 17, antradienį, 8 v.v. Laidotuvių pamaldos — rugsėjo 18, trečiadienį, 10 v.v., Lietuvos kankinių šventovėje. Velionės liūdi jos vyras Jurgis Strazdas, žymus visuomenės veikėjas bei lietuviškų projektų rėmėjas, sūnus Vaidotas Lietuvoje ir kiti giminės išeivijoje bei Lietuvoje.

Tautybių popietė — „Culturam“ rugsėjo 22, sekmadienį, 2 v.p.p., Glen Forest gimnazijos auditorijoje, Mississaugoje, rengia Daugiakultūrė Peel taryba. Bilietai — \$5, studentams ir pensininkams — \$2.50.

Kanados lietuvių dienų koncerte programą atliks: Toronto tautinių šokių grupė „Atžalynas“, vadovaujama L. Pacevičienės ir V. Vitkunaitės, Montrealelės vėjų orkestras, Montrealio Aušros Vartų parapijos choras, Montrealio dainos grupė „Gintaras“, Montrealio mergaičių choras „Pavasaris“, Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, Hamiltono „Aidas“ Otavos „Ramunėlės“.

Sukaktuviniame ateitininkų kongrese Čikagoje, rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d.d., dalyvavo ir keliolika torontiečių, ypač studentų, kuriems buvo surengta prieškongresinė stovykla netoli Čikagos. Kongreso prezidiume Kanados ateitininkams atstovavo dr. O. Gustainienė (viena iš trijų pirminkų) ir Indrė Čuplinskaitė — sekretoriatare. Be to, Indrė aktyviai reikėsi ir kitose programose dalyse. Kongreso leidinyje įdėtas Kanados ateitininkų sveikinimas ir pastaba, kad iš Kanados ateitininkų redaktoriaus nesulaukė jokių informacijų apie jų veiklą. Šia pastaba turėtų susirūpinti atsakingieji, nes ji Kanados ateitininkams garbės nedaro. Pastarųjų veikla po sukaktuvinio kongreso turėtų pagyvti.

Filmas „Hail Mary“, pradėtas rodyti Toronte, susilaukė stiprios neigiamos reakcijos ypač iš katalikų pusės. Tame filme Išganytojo Motina Marija pavaizduota žeminančiu, profanišku, paniekinančiu būdu. Draugija „Tradition, Family, Property“ organizuoja pasipriešinimą prieš to filmo rodyimą ir kviečia lietuvius protestuoti laiškais Toronto dienraščiams. „TŽ“ redakcijoje lankėsi minėtos draugijos atstovai ir prašė informuoti apie susidariusią padėtį. Esą labai svarbu, kad būtų parašyta daug laiškų. Dienraščiai ne visus spausdina, bet jų skaičius daug reikią skantiems visuomenės opinijai. Laiškų kopijas prašoma siųsti ir minėti draugijai: TFP, 95 Shepard Ave. East, Willowdale, Ont. M2N 3A3.

• Auka bei talka lietuviškai spaudai — parama savajai tautai.

Dr. Romualdas J. Misiūnas, istorikas, gyvenantis Niujorke, lankėsi Toronte-Mississaugoje ir „Tėviškės žiburiuose“. Viena amerikiečių leidykla jam yra pavadusi peržiūrėti Toronte gyvenusio buvusio Sov. Sąjungos ambasados tarnautojo a.a. Guzenkos archyvą bei rankraščius. Dr. R. J. Misiūnas yra naujojo žurnalo „Baltic Forum“ redakcinės kolegijos pirmininkas. Žurnalas pradėtas leisti 1984 m. Švedijoje anglų kalba. Numatoma paruošti laidas ir dar kitomis trimis kalbomis. Dr. R. J. Misiūnas yra gimęs Švedijoje, išsimokslinęs JAV-se.

„Tėviškės žiburiams“ reikalingas talkininkas, kuris ant radienais galėtų talkinti laikraščio išsiuntimui ir savo automobilio jo siuntą iš Mississaugos nuvežti į paštą Toronte. Skambinti „TŽ“ administracijai tel. 275-4672.

Bookbinding Studio „SAMOGITIA“

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station „B“ Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvos Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7480

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 3337 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose „Vilnius“ I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA
“ALL THE CHOICE IN THE WORLD”

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto Maironio mokyklos 1984-1985 mokslo metų tėvų komitetas. Pirmoje eilėje iš kairės: Dana Goudie, Silvija Arias, Žilvė Šelmienė; antroje eilėje: Viktoras Narušis, pirm. Birutė Batraks, Edmundas Venslovaitis; trečioje eilėje: Vytas Paškovičius, Dana Sakienė, Algis Malinauskas. Trūksta Vytauto Pečiūlio ir Rimo Pranaicio

Palaidota Elzė Jankutė

Paskutinė Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus šeimos narė a.a. Elzė mirė Toronte, Šv. Juozapo ligoninėje, 1985 m. rugsėjo 9 d., eidama 92 amžiaus metus. Ji buvo atsprios sveikatos, bet pastaraisiais metais atsisakė tarnauti kojos ir pagaliau — visas organizmas.

Velionė buvo pašarvota Turnerio-Porterio laidotuvių namuose, kur rugsėjo 11 d. atliko maldas prie karsto ev. kun. A. Žilinskas ir ev. kun. P. Dilys, kuris pasakė ir pamokslą. Atsisveikinimo vakaras įvyko rugsėjo 12 d. ev. liuteronų Išganytojo šventovėje, papuoštoje Kanados, Maž. Lietuvos ir Lietuvos vėliavomis. Kalbas pasakė: gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinai, Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės vardu — kun. Pr. Gaida, dail. A. Tamošaitienė, KLB krašto valdybos atstovas H. Stepaitis, KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas, VI. Pūtviio šaulių kuopos pirm. St. Jokubaitis, skautų-čių atstovė M. Vasiliauskienė, Išganytojo parapijos atstovas E. Bartminas, ev. moterų draugijos atstovė M. Dambarienė, Tautodailės instituto pirm. L. Balsys. Garbės sargyboje prie karsto, uždegto Lietuvos vėliava, stovėjo šauliai ir šaulės.

Biografinę apybraižą, parašydavojančią velionės gyvenimą bei veiklą, perskaitė J. Adomavičienė. Jautrų pamokslą pasakė ev. kun. A. Žilinskas, kuriam velionės testamentu buvo pavesta rūpintis laidotuviemis. Šv. Rašto skaitymus bei maldas atliko abu ev. kunigai — A. Žilinskas ir P. Dilys.

Rugsėjo 13 d., 10 v.v., Išganytojo šventovėje pamaldas laikė: vysk. A. Trakis iš Čika-

gos, ev. kun. A. Žilinskas, ev. kun. P. Dilys ir kat. kun. J. Staškus. Pamokslus pasakė vysk. A. Trakis ir kun. J. Staškus.

Lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje apeigas atliko vysk. A. Trakis ir abu minėti ev. kunigai, dalyvaujant ke- liam katalikų kunigam ir gau- siam tautiečių būriui. Atsisvei- kinimo žodį tarė iš Montrea- lio atvykęs „Lietuvos pajūrio“ red. A. Lymantas.

Anapilio salėje per gedu-

lines vašes apie velionę El- zę atsiminimų pluoštą patei- kė A. Lymantas. Vysk. A. Tra- kis išreiškė užuojautą velio- nės artimiesiems savo ir Či- kagos mažlietuvių vardu, pa- sidžiaudamas ekumeninio po- būdžio laidotuviemis, kuriose dalyvavo ne tik evangelikai, bet ir katalikai. Visiems pa- dėkojo giminių vardu Jieva Jankutė iš Niujorko.

Išsėkis Viešpaties ramybėje ir jaukioje lietuviškoje aplin- koje tarp savo numylėtų tau- tiečių! D.

Kunigui Diliui 80

Ev. liuteronų Išganytojo parapija Toronte š. m. rugsėjo 15 d. surengė pagerbtuves kle- bono pareigas einančiam kun. Povilui Diliui, čia atvykusiam prieš porą metų iš Čikagos. Iš- kilmę Lietuvių namuose pra- dėjo rengėjų komiteto pirm. I. Šturmienė, pakviesdama pra- nešėjus pareigoms I. Šernaitę- Meiklejohn.

Gausiai auditorijai meninę programą atliko gitaristas- dainininkas E. Punkris, padai- navęs savo kūrybos, pianistė R. Meiklejohn-Stauskienė ir vyrų kvintetas (E. Rotkis, K. Stulpinas, J. Sederavičius, E. Bartminas, P. Šturmias). Pri- skėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, su- kalbėjus maldą, visi stiprino- si palaimintomis gėrybėmis. Prie sukaktuvinio stalo ir gretimų stalų sėdėjo jo šeimos nariai ir giminės iš JAV.

Sukaktuvininką sveikino: KLB pirm. adv. A. Pacevičius, KLB Toronto apylinkės pirm. A. Vaičiūnas, „TŽ“ red. kun. Pr. Gaida, KL katalikų centro pirm. V. Bireta, KL fondo tary- bos pirm. H. Lapas, KL kunigų vienybės pirm. ir Priskėlimo par. klebonas kun. A. Simana- vičius, Lietuvos kankinių par. klebonas kun. J. Staškus, Lie-

Evangelikų kunigas POVLAS DILYS, kuriam Toronte buvo su- rengtos pagerbtuvės 80 metų am- žiaus sukakties proga 1985.IX.15

tuvių pensininkų klubo pirm. H. Adomonis, Išganytojo par. tarybos pirm. E. Bartminą, kun. Alf. Grauslys, lenkų ev. kunigas prof. J. Malina. Nuo- širdų sveikinimą sukaktuvi- ninko šeimos vardu išreiškė jo dukra Erika Dilytė-Brooks drauge su savo vaikais bei gi- minėmis ir įteikė meilės sim- bolį — širdies emblema.

Labai daug kas sveikino ra- štu: latvių vysk. A. Lūsis, lietu- vių ev. vysk. išeivijoje A. Tra- kis, liet. ev. vysk. Kalvanas iš Lietuvos, ekumeninis centras iš Ženevos ir daug kitų — asme- nų bei organizacijų.

Sukaktuvininkui buvo įteik- ta bendra dovana — dail. Da- gio sukurta skulptūra. Ev. mo- terų dr-ja įteikė atskirą dova- ną — knygą apie Kanadą „Coast to Coast“.

Kun. P. Dilys, reikšdamas pa- dėką už suruoštą iškilmę, pir- miausia paminėjo ekumeninį sąjūdį, nes sveikintojai jį ne kartą minėjo. Sukaktuvininkas yra vienas jo entuziastų ir lie- tuvių ekumeninio būrelio stei- gėjų Čikagoje. Jis pabrėžė, kad krikščioniškos konfesijos per 400 metų tolo viena nuo kitos, o po II Vatikano santarybos pradėjo suartėti. Tai didelės reikšmės sąjūdis, randas pa- lankų atgarsį Toronte lietu- viuose.

Iš sukaktuvininko kalbos pa- aiškėjo, kad jis yra gimęs Vil- niuje, studijavęs Rusijoje, Lenkijoje, Vokietijoje. Lietu- viškai kalbėti išmokęs tikrai 35 metų būdamas lietuvaiteis žmonos dėka.

Iškilmė baigta „Ilgiausių metų“ linkėjimais. B.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIŠKA PARAPIJA ADELAIDĖJE

Kadangi „TŽ“ paprastu paštu mus Australijoje pasiekia tik po trijų mėnesių, šis mano atsilie- pimas į B. Str. straipsnį „Dabar- ties rūpesčiai ir ateities viltys“ (nr. 20, 1985.V.14) laiko atžvilgiu yra pavėluotas, bet, prisiminda- mas lotynų posakį „scripta man- ent“, nusikalsčiau istorinei tie- sai palikęs minėtą B. Str. infor- maciją apie Adelaidės lietuvių parapiją paskutiniuoju žodžiu laikraštyje.

Adelaidės Šv. Kazimiero liet. kat. parapijos taryboje esu išbu- vęs 21 metus. Daugelį metų esu parapijos laikraščelio „Šventa- dienio balsas“ redaktorius. Vi- sa tai man teikia drąsos patiks- linti B. Str. aprašytus įvykius.

B. Str. savo ilgame straipsnyje nupiešia tikrai liūdną mūsų lietuviškos parapijos vaizdą — pa- rapiją išlaikančių esą 275, o pa- rapijos padėtimi nepatenkintų (peticijų pasirašiusių) — 290. Skai- čiai gal ir yra tikslūs, tik reikėjo patikrinti, kiek tarp peticijų pa- sirašiusių yra tokių, kuriems nei lietuviška parapija, nei Šv. Kazi- miero šventovė išvis nebuvo ir nėra reikalinga. Kai tokie asmenys ir dalis suklaidintų parapijiečių peticijomis nori parapiją įkelti į joms įtikusį kunigą, ten nesant įkvėjančios vietos, tos pastan- gos taip pat vaizdžiai parodo jų supratimą Katalikų Bendrijos santvarkos.

B. Str. rašo: „Vietos lietuviai, savo prakitau įsigiję Katalikų centrą ir šventovę, yra praradę teisę prašyti sau pageidaujamo kunigo“. Tie, kurie „prakitavo“ kurdami ir išlaikydami savo pa- rapiją, tos teisės nepasigenda, žinodami, kad negalima prarasti tai, ko neturėta. Be to, žinant, kiek šventovių šiuo laiku yra li- kusių be kunigų, parapijiečiai tik džiaugiasi, kad Tėvų marjonų dėka mūsų parapijoje tos proble- mos nėra. O visi kiti, stovintieji toliau nuo parapijos, ta teise „pra- šyti“ pasinaudojo, rašydami pe- ticijas. Taigi „praradusiųjų“ iš- vis nėra.

Toliau B. Str. rašo: „Dalis pa- rapičių, nepritardami esamai pa- dėčiai, prisijungė prie vietinių australų parapijų“. Kas sudaro tą dalį? Ar ta dalis yra liūta, ar skurdžias dalis? Tiek aišku, kad ją sudaro tie, kuriems lietuviš- ka šventovė reikalinga tik su „ši- tuo“ kunigu, o be „šito“ jie jokio

sąžinės šnibžtelėjimo ją pakeičia australiška šventove, o dar daž- niau jiems nereikalinga jokia. Jei B. Str. užėmė į pamaldas Šv. Kazimiero šventovėje, pats leng- vai įsitikintų, kad ta „dalis“ vi- siškai nėra žymi. Niekas jos ne- pastebi. O vietoj pranašysčių, kad „neįsvegiamai parapija susidurs su išlaikymo sunkumais“, jei bū- tų pasiklausęs kunigų apie para- pijos pajamas, būtų išgirdęs, kad nei rinkliavose pamaldų metu, nei ki- tose pajamose jokio skirtumo ne- pastebėta. Nebent B. Str. apie pa- rapijos pajamas sprendžia iš sa- vo jai paaukotų (?) sumų?

Reikia tik stebėtis, kad šiais laikais, kai taip trūksta pašau- kimų į kunigus ir vienuolius, at- siranda per daug „pašaukimų į pa- rapijų ir kunigų kritikus, ypač iš tų asmenų, kurie parapijoje buvo ir yra rečiausiai matomi.

Pranas Pusdešris

LIETUVIŲ DIENOS

Paskaitės „TŽ“ 36 nr. vedamąjį „Jungties dienos“ ir pranešimus bei skelbimus apie Kanados lie- tuvių dienas, rengiamas Toron- te, pasigedau tradicinių bendrų Lietuvių dienų pamaldų. Esu da- lyvavęs daugelyje Kanados lietu- vių dienų įvairiose vietovėse. Vi- sur jos buvo labai iškilmingos, laikomos katedrose vyskupų arba kitų dvasiškių. Pamoksluose iš- girdsdavau iškilėnį žodį iš aukš- tesnių hierarchų. Šių metų Kana- dos lietuvių dienų programoje visa tai nubraukta — Lietuvių dienų pamaldų nėra. Tiesa, pro- gramoje pažymėta, kad pamaldos bus parapijų šventovėse. Bet tai įprastinės parapijų, o ne Lietu- vių dienų pamaldos. Tokiose pa- maldose aš galiu dalyvauti bet kada ir be Lietuvių dienų. Kana- dos lietuvių dienos yra viso kra- sto mūsų tautiečių šventė, kurios dalimi turėtų būti ir bendros pamaldos vienoje vietoje. Evan- gelikai šiuo atveju yra laimė- gesni — jie turės savo pamaldas vienoje vietoje, o katalikai turės pasitenkinti parapijinėmis pamal- domis dviejose vietose. Toks KLD pamaldų supaprastinimas yra senos tradicijos laužymas ir faktinis išjungimas religinės dalies iš didžiosios KLD šventės. Kam tad sudaroma religinės dalies komi- sija?

Taipgi iš pranešimų bei skel- bimų iki šiol nematyti kas yra šių metų KLD rengėjai. KLB Toronto apylinkės valdyba, specialus ko- mitetas, kas jį sudaro. Nė po skel- bima nepažymėta. S. Pakarklis

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

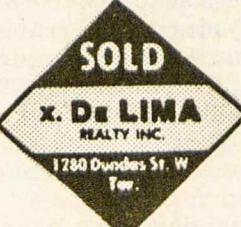
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416)231-4138
namų 848-0234

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys „Better Business“ biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė — atleidai — rugsėjo 22, sekmadienį, 4 v.p.p. (žiūr. skelbimą). Autobusas iš Islingtono — 10.30 v.r. ir 3.30 v.p.p.

— Parapijos choras, vadovaujamas muziko J. Govėdo, pradėjo naują veiklos sezoną ir kviečia įsijungti naujus narius.

— Pakrikštyti: Raimundo ir Dianos (Gaal) Ambraskų dvytnukai Rikis-Antanas ir Heather-Kotryna; Pauliaus ir Renatos (Kaminskaitės) Hoover sūnus Pilypas-Juozas.

— Susituokė 1985. IX. 14 Raimundas Petronis su Simone J. Manteuffel.

— Rengiasi tuoktis: Zuzana Biliūnaitė su David Baddeley; Antanas Andriulis su Liuda Dainyte-Russel.

— Auksio: Lietuvių kapinėm St. Kilikauskas — \$100; parapijai R. Celejewska \$50.

— Mišios rugsėjo 22, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Leoną Meskauską, 11 v.r. — už a.a. Leonardą Garbaliuską, 4 v.p.p. — į Lietuvos kankinius; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Feliksą Kudirką.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba rugsėjo 12 d. posėdyje priėmė tris naujus narius — R. Nacevičių, T. Zaleskį ir D. Pargauskaitę, patvirtino gaires bingo talkininkams. Buvo paskirta \$3700 auksa KLB Toronto apylinkės rengiamų XXX Kanados lietuvių dienų patalpų nuomos daliai apmokėti.

— LN valdyba yra paruošusi paminklės lentos planą švietimo fondo "Labdara" aukotojų įrašymui. Ji bus įrengta LN Vytauto D. menėje.

— LN popietėse lankosi vis daugiau svečių, ypač iš tolimųjų vietovių. Popiečių metu jau pardodami KLD metraščiai ir bilietai į visus Lietuvos dienų pobūvius spalio 11, 12 ir 13 d.d.

Prašymai stipendijoms

Kun. P. Ažubalio vardo stipendijų fondas artėja prie \$20.000 kapitalo. Iš gaunamų palūkanų šis fondas skiria stipendijas universitetų studentams, studijuojantiems lietuviškosios arba jiems artimus mokslus, įskaitant teologiją, ir dalyvaujantiems lietuviškoje veikloje. Prašymus su trumpa savo biografija bei studijų aprašymu siųsti iki š. m. rugsėjo 30 d. fondo pirmininkės adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 9 Chartwell Rd., Oakville, Ont. L6J 3Z3.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė su baldais atrame aukšte, skambinti tel. 534-8056 Toronto.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Biliūnas.

REIKALINGA malonaus būdo moteris priežiūrai senyvos moters, palaikyti keturių kambarių švarai bei pagaminti sau ir dviem senjoram maistą. Gali būti ir iš Suvalkų trikampio. Iki High Park žemėnio traukinio stoties tik 5 minutes pėsčiomis. Skambinti tel. 763-6498 Toronto.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronto.

JIEŠKOMA MOTERIS trim dienom savaitėje priežiūrai penkių mėnesių mergaitė. Skambinti tel. 766-1498 Toronto.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinius gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENISKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems renginiams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusią savaitę įvykusiame lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos suvažiavime pareigūnų ir delegatų buvo išrinktas provincijolu kun. Placidas Barius, viceprovincijolu — kun. Augustinas Simanavičius, patarėjais kun. Jurgis Gailiusis, kun. Bernardinas Grauslys, kun. Pranciškus Giedgaudas ir kun. Antanas Prakapas.

— Kun. Alf. Grauslys, kuris per du praėjusius sekmadienius sakė pamokslus ir skaitė paskaitą tema "Ar Bažnyčia diskriminuoja moterį", šią savaitę sugrįžo Čikagon.

— Susituokė: Mindaugas P. Macas ir Dalleyce Maguire.

— Rugsėjo 11 d. palaidotas a.a. Kazimieras Jurkštas, 72 m. amžiaus.

— Salėje po Mišių jau platunami bilietai į madų parodą ir Kanados lietuvių dienas.

— Parapijos kavinėje nuo šio sekmadienio lietuviškas maistas bus gaminamas kiekvieną sekmadienį.

— Uždaros rekolekcijos moterims bus lapkričio 29 — gruodžio 1 d.d. King City mieste, Mary Lake rekolekčių namuose. Moterys, norinčios dalyvauti, skambina J. Marcinienė 759-8118 ar L. Senkevicienei 233-7321.

— Parapijai auksio: Petronėlė Valiukas \$1,000 (testamentu); po \$100 — J. Wawen, E. Jarašiūnienė, D. Zulonienė, A. V. Lukai, A. Rygelis; \$50 — O. Skėrienė; religinei Lietuvos šalpai — J. Vaičiūnas \$500; pranciškonų klierių fondui — J. Misius \$2,000 (testamentu); "Aušros" klubui — A. I. Žemaičiai \$30, D. Zulonienė \$20.

— Mišios rugsėjo 22, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Praną Kušlikį, 9.30 v. r. — už a.a. Edvardą Sabaliauską, 10.15 v.r. — už a.a. Leoną Čuplinską, padėkos intencija, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a. Mariją Enzinienę.

Žymus York universiteto kvėpavimo ir balso lavinimo dėstytojas David Smukler sutiko atvykti į "Volungės" choro repeticiją rugsėjo 27, penktadienį, ir duoti savo sritys patarimų. Jis nuolat dirba su radijo ir televizijos pranešėjais, teatro aktoriams, dainininkams bei operos solistais, kuriems praėjusią vasarą pravedė kursus Banff operos mokykloje. Praeitę panašiomis sesijom "Volunge" buvo pasikvietusi žymų choro dirigenta John Ford ir Kanados operos solistą Paul Massel, norėdama jų pateiktomis žiniomis patobulinti choro pajėgumą.

Madų paroda, kurią ruošia KLK moterų dr. Jos Prisikėlimo par. skyrius, įvyks rugsėjo 29, sekmadienį, 4 v.p.p., didžiojoje parapijos salėje. Įėjimo bilietai jau platunami po Mišių parapijos salėje.

"Gintaro" ansamblis po vasaros atostogų vėl pradėjo savo darbą. Vyriausioji šokėjų grupė ir dainininkai repetuoja sekmadieniais Lietuvių namuose. Vaikų grupės, kurioms šiais metais vadovaus R. Rusinavičienė ir A. Bireitaitė, pradeda repetuoti rugsėjo 26, 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose. Į vaikų grupes yra priimami ir nauji šokėjai nuo 8 m. amžiaus. Vidurinioji grupė, vadovaujama R. Yčienės, pirmą repeticiją turės rugsėjo 29, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo parapijos patalpose. Į šią grupę priimami nauji šokėjai nuo 13 m. amžiaus.

Nuoširdžiai dėkojame Kanados lietuvių fondui už \$1,500 auką ir Toronto Lietuvių namams už \$500 auką.

Paveikslų paroda, kurioje vaizduojamas įvairiais būdais Toronto miestas, buvo atidaryta "The Market Gallery" patalpose š. m. liepos 27 d. Ji veiks iki š. m. spalio 20 d. Parodoje dalyvauja ir dail. Snagė Šileikienė-Valiūnaitė. Kataloge išspausdintas jos paveikslas ir sužymėtos iki šiol jos turėtos parodos Kanadoje, JAV-se Britanijoje ir Ispanijoje. Taip pat suminėtos dailės mokyklos, kuriose ji mokėsi, Kanadoje ir Prancūzijoje.

Lietuvių vaikų namams reikia mokytojos su E.C.E. diplomu. Skambinti 534-5773.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ- PARAPIJOS ATLAIDAI

4 v.p.p. šventovėje

- iškilmingos Mišios atnaušaujamos vysk. P. Balrakio
- Sutvirtinimo sakramento teikimas
- procesija su Švenčiausiuoju į kapines

5.30 v.p.p. Anapilio salėje

- parapijos vakarienė — vyskupo pagerbtuvės
- programoje: vysk. P. Baltakio pasveikinimas Montrelio mergaičių choras "Pavasaris"

Anapilyje 1985 m. rugsėjo 22, sekmadienį

Pakvietimai į vakarienę gaunami sekmadienį parapijos salėje po pamaldų. Maistą ruošia J. Bubulienė.

Visus dalyvauti kviečia — **Lietuvos kankinių parapijos taryba**

Visi maloniai kviečiami!

1985 m. spalio 6, sekmadienį,

4 val. po pietų, Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. West

SUSITIKIMAS SU ONUTE KONCERTAS

Televizijos ir radijo

lengvosios muzikos orkestro "Trimitas"

solistė ONUTĖ VALIUKEVIČIŪTĖ iš Vilniaus

Pakvietimai gaunami pas: I. Baziliauskienę tel. 279-8226, A. Nausėdą tel. 231-1423, O. Radzevičienę tel. 827-5620.

KVIEČIAME VISUS

XXX Kanados lietuvių dienas

Toronto 1985 metų spalio 11 - 13 Penktadienį, spalio 11

6.30 v.v. MENO IR PAPUOŠALŲ PARODA

Lietuvių namų Gedimino menėje, 1573 Bloor St.W.

7.30 v.v. LITERATŪROS IR DRAMATURGIJOS VAKARAS (\$5.00)

rašytojas J. Kralikauskas, "Aitvaras", vad. A. Byszkiewicz, ir "Aukuras" vad. E. Kudabienės, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

9.00 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI (\$5.00)

didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St.

Šeštadienį, spalio 12

10.00 v.r. ŠAUDYMO VARŽYBOS

Hamiltono Giedraičio lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubo šaudykloje

10.00 v.r. SPORTO RUNGTYNĖS

ledo ritulio ir krepšinio, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ MENININKŲ PARODA

nuo spalio 12 iki 18 d.d. Toronto miesto rotušės I aukšte.

Atidarymas ir Lietuvos vėliavos pakėlimas — spalio 12, šeštadienį, 12 v.

Po to numatyta žmogaus teisių demonstracija

SUSIPAŽINIMO VAKARAS-ŠOKIAI

Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

6.00 v.v. koteliai Mindaugo ir Vytauto menėse

7.00 v.v. Meninė programa. Atlieka Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vad. muziko J. Govėdo, Mindaugo menėje

8.00 v.v. Šokiai Mindaugo ir Vytauto menėse

Bilietai: Vytauto menėje — \$ 8.00, Mindaugo menėje — \$10.00

Sekmadienį, spalio 13

IŠKILMINGOS PAMALDOS

10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje, 1011 College St.W.

11.00 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

11.15 v.r. Išganytojo evangelikų liuteronų šventovėje, 1691 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ KONCERTAS

4.00 v.v. Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

Programą atliks Toronto, Hamiltono, Otavos ir Montrelio chorai, "Atžalyno" tautinių šokių grupė, solistai A. Pakalniškytė, S. Žiemelytė ir R. Strimaitis, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė; dirigentai — A. Stankevičius, D. Deksnytė, J. Govėdas ir D. Viskontienė.

Bilietai — \$10, pensininkams ir studentams — \$8.

ATSISVEIKINIMO VAKARAS (vyno ir sūrio vaišės)

7.00 v.v. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

Bilietai platunami sekmadieniais parapijose, bankeliuose ir Lietuvių namuose. Informacijos reikalais skambinti tel. 532-3312.

MONTREAL QUE

Tautos šventės iškilmė, rengta LK Mindaugo šaulių kuopos rugsėjo 8 d., prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo šauliai ir kūrėjai-savatoriai su savo vėliavomis. Mišias laikė ir šios šventės tema pamokslą paskaitė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. St. Šileika. Po atostogų pirmą kartą susirinkęs parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus, pamaldas praturtino gražiomis giesmėmis. Po pamaldų parapijos salėje, papuoštoje Vytauto Didžiojo paveikslu, minėjimas buvo tęsiamas toliau. Rengėjų kuopos pirm. Aug. Mylė trumpai supažindino su šios šventės reikšme ir paprašė įnešti vėliavas bei tylos minutę pagerbti žuvusius dėl tautos laisvės. Po Kanados himno kalbėjo St. Jokubaitis iš Toronto. Jisai smulkiai aptarė priežastis, kodėl Vytautas Didysis negavo karaliaus karūnos ir pabaigoje kvietė visus likti sąmoningais lietuviams. Po paskaitos Tautos fondo Montrelio skyriaus pirm. J. Šiaučius prašė aukoti Tautos fondui, kuriam bus paskirtas ir šio minėjimo pelnas. Po to buvo išklausytos B. Nagienės paruoštas B. Sruogos "Milžino paukščių" plokštelės ištraukos. Tautos himnui ir vėliavų išnešimui iškilmė buvo baigta. Po jos buvo vaišės.

Montrelio "Gazette", aptardama ką tik pasirodžiusią "Kandietiška enciklopediją", pranešė, kad ši enciklopedija prancūzų kalba po dvejų metų bus leidžiama A. Stankės-Stankevičiaus.

Mergaičių choras "Pavasaris" koncertuos Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje, rugsėjo 22 d. Vaziūso autobusu rugsėjo 21, šeštadienį, 8 v.r., ir grįš sekmadienio vakare. Autobuse dar yra neužimtų vietų. Kas norėtų šiuo autobusu pasinaudoti, gali skambinti J. Baltuonienei tel. 366-6740.

Klebonas kviečia mėgstancius giedoti parapijiečius papildyti chorą. Dabar yra geriausia proga, kai choras pradeda naują sezoną. Romas Staškevičius ir Danuta Kozak rugsėjo 7 d. susižadavo Danutos tėvų namuose. Dalyvavo abiejų šeimų artimieji gimines bei sužadėtuosius draugai. Buvo gražiai pasivažiinta, o sužadėtuosiai gavo puikių dovanų. Vestuvės numatomos kitą rudenį.

Rimantas Ališkauskas vedė Penny Gaylin Abbott Saskatoone ir Leonardas Intas vedė Joan Schell Edmontone.

A. a. Marija Lavinskaitė, 77 m. amžiaus, mirė rugsėjo 3 d. Po pamaldų AV šventovėje palaikai sugedinti Cote des Neiges krematoriume rugsėjo 6 d. Liko du broliai ir keturios seserys su šeimomis. B. S.

Gintarė B. Jurkaitė (žemaitiškai, žemaičiai taip taria), dukte Marijos ir Rimanto Jurkų, 1985 m. pavasarį baigė aukštuosius komercijos mokslus bakalaures laipsniu Concordia universitete, Montrealyje, D. J.

Montrelio lietuvių studentų sąjunga kviečia visus studentus (18 metų ir vyresnius) į

XXII tradicinę

ZIEMOS STOVYKLĄ

1985 m. gruodžio 29 - 1986 m. sausio 3 d.

(5 naktys) "Base de plein air St. Jovite",

St. Jovite, Que., Canada

- Slidinėjimas (25% nuolaida už Mt. Tremblant keltuvo bilietus) ir kitos žiemos sporto šakos
- Pusryčiai ir vakarienė
- Keturi asmenys viename kambaryje
- Kaina vienam asmeniui — \$175 kanad. (certifikuoti čekiai arba paildos MLSS; sumokėti iki 1985 m. spalio 15 d.)

Informaciją teirautis: MLSS, 131 Balfour Ave., T.M.R. Quebec, H3P 1L8 arba Monika 1(514) 438-3998, Živilė — 1(514) 365-5417.

APDRAUSKITE AUTOMOBILĮ!

NAUJO PIRKIMO VERTĖ TAI LABAI SVARBU

Užmokėjus \$15-30.000 už naują automobilį, patys žinote, kiek galite nustoti pagal vertę už 6 mėnesių ir už 1-2-jų metų.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL.: 722-3545

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	8.75%		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	8.50%		Nekilnojamo turto,
180 - 364 d.	8.25%		asmenines ir
120 - 179 d.	8 %		prekybines.
60 - 119 d.	7.75%		Paskolos
30 - 59 d.	7.50%		mirties
Taupomosios sąskaitos:			atveju
specialios	6.25%		draudžiamos
su draudimu	6 %		iki \$10,000
kasdieninis %	5.75%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		
1475 De Seve		3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00